

Ovaj je tekst namijenjen isključivo dokumentiranju i nema pravni učinak. Institucije Unije nisu odgovorne za njegov sadržaj. Vjerodostojne inačice relevantnih akata, uključujući njihove preambule, one su koje su objavljene u Službenom listu Europske unije i dostupne u EUR-Lexu. Tim službenim tekstovima može se izravno pristupiti putem poveznica sadržanih u ovom dokumentu.

► **B****DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2017/653**

od 8. ožujka 2017.

o dopuni Uredbe (EU) br. 1286/2014 Europskog parlamenta i Vijeća o dokumentima s ključnim informacijama za upakirane investicijske proizvode za male ulagatelje i investicijske osigurateljne proizvode (PRIIP-ovi) utvrđivanjem regulatornih tehničkih standarda u vezi s prikazom, sadržajem, preispitivanjem i revizijom dokumenata s ključnim informacijama te uvjetima za ispunjivanje zahtjeva za dostavu tih dokumenata

(Tekst značajan za EGP)

(SL L 100, 12.4.2017., str. 1.)

Koju je izmijenila:

		Službeni list		
		br.	stranica	datum
► <u>M1</u>	Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/977 od 4. travnja 2018.	L 176	1	12.7.2018.
► <u>M2</u>	Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/1866 od 3. srpnja 2019.	L 289	4	8.11.2019.
► <u>M3</u>	Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/2268 od 6. rujna 2021.	L 455 I	1	20.12.2021.
► <u>M4</u>	koju je izmijenila Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/975 od 17. ožujka 2022.	L 167	35	24.6.2022.
► <u>M5</u>	Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/975 od 17. ožujka 2022.	L 167	35	24.6.2022.
► <u>M6</u>	Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/1666 od 13. lipnja 2022.	L 251	3	29.9.2022.

Koju je ispravio:

- **C1** Ispravak, SL L 120, 11.5.2017, str. 31 (2017/653)
- **C2** Ispravak, SL L 186, 19.7.2017, str. 18 (2017/653)
- **C3** Ispravak, SL L 210, 15.8.2017, str. 16 (2017/653)
- **C4** Ispravak, SL L 29, 10.2.2022, str. 46 (2021/2268)
- **C5** Ispravak, SL L 115, 13.4.2022, str. 187 (2021/2268)
- **C6** Ispravak, SL L 10, 12.1.2023, str. 111 (2021/2268)
- **C7** Ispravak, SL L 77, 16.3.2023, str. 18 (2021/2268)

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2017/653

od 8. ožujka 2017.

o dopuni Uredbe (EU) br. 1286/2014 Europskog parlamenta i Vijeća o dokumentima s ključnim informacijama za upakirane investicijske proizvode za male ulagatelje i investicijske osigurateljne proizvode (PRIIP-ovi) utvrđivanjem regulatornih tehničkih standarda u vezi s prikazom, sadržajem, preispitivanjem i revizijom dokumenata s ključnim informacijama te uvjetima za ispunjivanje zahtjeva za dostavu tih dokumenata

(Tekst značajan za EGP)

POGLAVLJE I.

SADRŽAJ I PRIKAZ DOKUMENTA S KLJUČNIM INFORMACIJAMA

Članak 1.

Odjeljak s općim podacima

Odjeljak dokumenta s ključnim informacijama koji se odnosi na identitet izdavatelja PRIIP-a i njegovog nadležnog tijela sadržava sve sljedeće informacije:

- (a) naziv PRIIP-a koji je odredio njegov izdavatelj i, ako postoji, međunarodni identifikacijski broj vrijednosnog papira ili jedinstvena identifikacijska oznaka proizvoda za PRIIP;
- (b) pravni naziv izdavatelja PRIIP-a;
- (c) adresa posebnih internetskih stranica izdavatelja PRIIP-a na kojima mali ulagatelji mogu pronaći podatke za kontakt izdavatelja PRIIP-a s telefonskim brojem;
- (d) naziv tijela nadležnog za nadzor izdavatelja PRIIP-a u pogledu dokumenta s ključnim informacijama;
- (e) datum izrade ili, u slučaju kada je dokument s ključnim informacijama naknadno revidiran, datum posljednje revizije dokumenta s ključnim informacijama;
- (f) prema potrebi, ako izdavatelj PRIIP-a pripada skupini društava u pravne, administrativne ili tržišne svrhe, ime te skupine;
- (g) ako je PRIIP subjekt za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) ili alternativni investicijski fond (AIF), vidljivo navedena identifikacija UCITS-a ili AIF-a, uključujući razred dionica ili investicijski dio;
- (h) prema potrebi pojedinosti o odobrenju;

▼C5

- (i) ako je PRIIP UCITS ili AIF i ako UCITS-om upravlja društvo za upravljanje kako je definirano u članku 2. stavku 1. točki (b) Direktive 2009/65/EZ ili ako je društvo za investicije iz članka 27. te direktive (zajedno „društvo za upravljanje UCITS-om”) koje u odnosu na taj UCITS koristi prava iz članka 16. te direktive ili ako AIF-om upravlja upravitelj alternativnih investicijskih fondova (UAIF) koji u odnosu na taj AIF koristi prava iz članaka 31., 32. i 33. Direktive 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾), navodi se dodatna izjava o toj činjenici.

▼B

Informacije u odjeljku na koji se upućuje u prvom podstavku sadržavaju i upozorenje o razumijevanju iz članka 8. stavka 3. točke (b) Uredbe (EU) br. 1286/2014 ako PRIIP ispunjuje jedan od sljedećih uvjeta:

- (a) riječ je o investicijskom osigurateljnem proizvodu koji ne ispunjava zahtjeve iz članka 30. stavka 3. točke (a) Direktive (EU) 2016/97 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾;
- (b) riječ je o PRIIP-u koji ne ispunjava zahtjeve iz članka 25. stavka 4. točke (a) podtočaka i. do vi. Direktive 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾.

▼M3**▼C5**

Za potrebe prvog stavka točke (g), kad je naveden investicijski dio ili razred dionica, ime UCITS-a ili AIF-a navodi se iza naziva investicijskog dijela ili razreda dionica. Ako postoji kodni broj za identifikaciju UCITS-a ili AIF-a, investicijskog dijela ili razreda dionica, on mora biti sastavni dio identifikacije UCITS-a ili AIF-a.

▼B*Članak 2.***Odjeljak „Kakav je ovo proizvod?”**

1. U informacijama o vrsti PRIIP-a u odjeljku pod naslovom „Kakav je ovo proizvod?” dokumenta s ključnim informacijama opisuje se pravni oblik PRIIP-a.

2. Informacije o ciljevima PRIIP-a i načinu ostvarivanja tih ciljeva u odjeljku pod naslovom „Kakav je ovo proizvod?” dokumenta s ključnim informacijama navode se sažeto, jasno i lako razumljivo. U tim se informacijama utvrđuju glavni čimbenici o kojima ovisi povrat, temeljna ulagateljska imovina ili referentne vrijednosti te način određivanja

⁽¹⁾ Direktiva 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova i o izmjeni direktiva 2003/41/EZ i 2009/65/EZ te uredbi (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 1095/2010 (SL L 174, 1.7.2011., str. 1.).

⁽²⁾ Direktiva (EU) 2016/97 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. siječnja 2016. o distribuciji osiguranja (SL L 26, 2.2.2016., str. 19.).

⁽³⁾ Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.).

▼B

povrata, kao i odnos povrata PRIIP-a i temeljne ulagateljske imovine ili referentnih vrijednosti. U tim se informacijama prikazuje odnos između preporučenog razdoblja držanja i profila rizika i nagrade PRIIP-a.

Ako je popis imovine ili referentnih vrijednosti iz prvog podstavka toliko opsežan da se u dokumentu s ključnim informacijama ne mogu posebno navesti posebna upućivanja na svaki od njih, navode se samo tržišni segmenti ili vrste instrumenata u vezi s temeljnom ulagateljskom imovinom ili referentnim vrijednostima.

▼M3**▼C5**

2.a Ako je PRIIP UCITS ili AIF, informacije u odjeljku pod naslovom „Kakav je ovo proizvod?” dokumenta s ključnim informacijama obuhvaćaju ona bitna obilježja UCITS-a ili AIF-a o kojima se malog ulagatelja mora informirati čak i ako ta obilježja nisu dio opisa ciljeva i investicijske politike u prospektu UCITS-a iz članka 68. Direktive 2009/65/EZ ili opisa strategije ulaganja i ciljeva AIF-a iz članka 23. stavka 1. točke (a) Direktive 2011/61/EU, uključujući:

- (a) glavne kategorije prihvatljivih financijskih instrumenata koji su predmet ulaganja;
- (b) mogućnost da mali ulagatelj na zahtjev otkupi udjele UCITS-a ili AIF-a, uz naznaku učestalosti trgovanja udjelima, ili prema potrebi izjavu da ne postoji mogućnost otkupa udjela na zahtjev;
- (c) ima li UCITS ili AIF poseban cilj u odnosu na bilo koji industrijski, zemljopisni ili drugi tržišni sektor ili posebne razrede imovine;
- (d) omogućuje li UCITS ili AIF diskrecijski izbor u vezi s konkretnim ulaganjima koja će se realizirati i uključuje li ili podrazumijeva taj pristup pozivanje na referentnu vrijednost i, ako je tako, na koju referentnu vrijednost;
- (e) raspodjeljuje li se prihod od dividende ili ponovno ulaže.

Za potrebe prvog podstavka točke (d), ako se podrazumijeva pozivanje na referentnu vrijednost, potrebno je naznačiti stupanj diskrecije u odnosu na tu referentnu vrijednost, a ako je cilj UCITS-a ili AIF-a praćenje indeksa, potrebno je navesti taj podatak.

2.b Informacije iz stavka 2.a prema potrebi uključuju sljedeće:

- (a) ako UCITS ili AIF ulaže u dužničke vrijednosne papire, naznaku jesu li ih izdale pravne osobe, države ili drugi subjekti i, prema potrebi, minimalne zahtjeve u pogledu rejtinga;

▼C5

- (b) ako je UCITS ili AIF strukturirani investicijski fond, objašnjenje, jednostavnim riječima, svih elemenata koji su potrebni za pravilno razumijevanje isplate i čimbenika za koje se očekuje da će odrediti uspješnost, uključujući, prema potrebi, upućivanja na pojedinosti o algoritmu i njegovu funkcioniranju koje su navedene u prospektu UCITS-a, ili opis strategije ulaganja i ciljeva AIF-a;
- (c) ako je izbor imovine određen posebnim kriterijima, objašnjenje tih kriterija kao što su 'rast', 'vrijednost' ili 'visoke dividende';
- (d) ako se primjenjuju posebne tehnike upravljanja imovinom, koje mogu uključivati zaštitu od rizika, arbitražu ili učinak financijske poluge, objašnjenje, jednostavnim riječima, čimbenika za koje se očekuje da će odrediti uspješnost UCITS-a ili AIF-a.

2.c U informacijama iz stavaka 2.a i 2.b pravi se razlika između širokih kategorija ulaganja, kako su navedene u stavku 2.a točkama (a) i (c) i stavku 2.b točki (a), i pristupa tim ulaganjima koji će društvo za upravljanje UCITS-om ili UAIF primjenjivati kako je navedeno u stavku 2.a točki (d) i stavku 2.b točkama (b), (c) i (d).

Odjeljak pod naslovom 'Kakav je ovo proizvod?' dokumenta s ključnim informacijama može sadržavati i elemente koji nisu oni navedeni u stavcima 2.a i 2.b, uključujući opis strategije ulaganja UCITS-a ili AIF-a, ako su ti elementi potrebni za odgovarajući opis ciljeva i investicijske politike UCITS-a ili AIF-a.

▼B

3. U opisu vrste malog ulagatelja kojem se PRIIP namjerava prodavati u odjeljku pod naslovom 'Kakav je ovo proizvod?' dokumenta s ključnim informacijama navode se informacije o ciljnim malim ulagateljima koje je identificirao izdavatelj PRIIP-a, posebno u odnosu na potrebe, značajke i ciljeve one vrste klijenta s kojima je PRIIP kompatibilan. Te se pretpostavke temelje na sposobnosti malih ulagatelja da podnesu ulagateljske gubitke i preferiranom vremenskom horizontu ulaganja, njihovu teoretskom znanju i prošlim iskustvima o PRIIP-ovima, financijskim tržištima te o potrebama, karakteristikama i ciljevima krajnjih korisnika.

4. U podrobnom opisu koristi od osiguranja u odjeljku pod naslovom 'Kakav je ovo proizvod?' dokumenta s ključnim informacijama u sažetom se obliku navode ključne značajke ugovora o osiguranju, definicija svih uključenih koristi s pojašnjenjem u kojem se potvrđuje da je vrijednost tih koristi prikazana u odjeljku 'Koji su rizici i što bih mogao dobiti zauzvrat?' te informacije s tipičnim biometrijskim značajkama ciljnih malih ulagatelja, u kojima se iskazuju ukupna premija, premija biometrijskog rizika koja je dio ukupne premije te učinak premije biometrijskog rizika na prinos ulaganja na kraju preporučenog razdoblja držanja ili učinak troškovnog dijela premije za biometrijski rizik koji se uzima u obzir u ponavljajućim troškovima tablice 'Troškovi tijekom

▼B

vremena” izračunani u skladu s Prilogom VII. U slučajevima kada se premija plaća u obliku jednokratnog iznosa, u detaljnom opisu navodi se uloženi iznos. Ako se premija plaća periodično, u informacijama se navodi broj periodičnih plaćanja, procjena prosječne premije biometrijskog rizika kao postotak godišnje premije te procjena prosječnog uloženog iznosa.

U detaljnom opisu iz prvog podstavka navodi se i objašnjenje učinka uplata premija osiguranja, jednakovrijednih procijenjenoj vrijednosti koristi od osiguranja, na povrat ulaganja malog ulagatelja.

5. Informacije o roku PRIIP-a u odjeljku pod naslovom „Kakav je ovo proizvod?” dokumenta s ključnim informacijama sadržavaju sve sljedeće informacije:

- (a) datum dospijeca PRIIP-a ili naznaka da datum dospijeca ne postoji;
- (b) naznaka o tome ima li izdavatelj PRIIP-a pravo jednostrano likvidirati PRIIP;
- (c) opis okolnosti u kojima se PRIIP može automatski likvidirati, te datum likvidacije, ako je poznat.

**▼M3
▼C5**

6. Ako je PRIIP UCITS ili AIF, identifikacija i objašnjenje rizika iz priloga II. i III. ovoj Uredbi moraju biti u skladu s unutarnjim procesom identificiranja, mjerenja, praćenja rizika i upravljanja njime koji primjenjuju društvo za upravljanje UCITS-om u skladu s Direktivom 2009/65/EZ ili UAIF-i u skladu s Direktivom 2011/61/EU. Ako je pod upravom društva za upravljanje više od jednog UCITS-a ili ako je pod upravom UAIF-a više od jednog AIF-a, rizik se utvrđuje i objašnjava na dosljedan način.

7. Ako je PRIIP UCITS ili AIF, odjeljak pod naslovom „Kakav je ovo proizvod?” dokumenta s ključnim informacijama sadržava sljedeće informacije za svaku državu članicu u kojoj se UCITS ili AIF stavlja u na tržište:

- (a) ime depozitara;
- (b) gdje i kako se mogu dobiti dodatne informacije o UCITS-u ili AIF-u, primjerci UCITS-ova prospekta ili primjerci opisa strategije ulaganja i ciljeva AIF-a, posljednje godišnje izvješće i sva naknadna polugodišnja izvješća UCITS-a iz članka 68. stavka 1. točaka (b) i (c) Direktive 2009/65/EZ ili posljednje godišnje izvješće AIF-a iz članka 22. Direktive 2011/61/EU, pri čemu se navodi na kojem su jeziku ili jezicima ti dokumenti dostupni te da se mogu besplatno dobiti;
- (c) gdje i kako se mogu dobiti ostale praktične informacije, među ostalim gdje se mogu naći najnovije cijene udjela.

▼ B

Članak 3.

Odjeljak „Koji su rizici i što bih mogao dobiti zauzvrat?”

1. U odjeljku pod naslovom „Koji su rizici i što bih mogao dobiti zauzvrat?” dokumenta s ključnim informacijama izdavatelji PRIIP-ova primjenjuju metodologiju prikaza rizika kako je utvrđeno u Prilogu II., navode tehničke aspekte prikaza zbirnog pokazatelja rizika kako je utvrđeno u Prilogu III. i slijede zahtjeve tehničkih smjernica, formata i metodologije prikaza scenarija uspješnosti, kako je utvrđeno u Prilozima IV. i V.

2. U odjeljku pod naslovom „Koji su rizici i što bih mogao dobiti zauzvrat?” dokumenta s ključnim informacijama izdavatelji PRIIP-ova navode sljedeće informacije:

- (a) razina rizika PRIIP-a u obliku kategorija rizika izražena zbirnim pokazateljem rizika na brojčanoj ljestvici od 1 do 7;
- (b) izravno upućivanje na svaki nelikvidni PRIIP ili na PRIIP s materijalno značajnim likvidnosnim rizikom, kako je definirano u dijelu 4. Priloga II., u obliku posebnog upozorenja u prikazu zbirnog pokazatelja rizika;
- (c) ► **C2** opisno objašnjenje ispod zbirnog pokazatelja rizika u kojem se pojašnjava da u slučaju kada je PRIIP izražen u valuti koja nije službena valuta države članice u kojoj se PRIIP stavlja na tržište, povrat izražen u službenoj valuti države članice u kojoj se PRIIP stavlja na tržište može varirati zbog fluktuacija tečaja; ◀
- (d) kratak opis profila rizika i nagrade PRIIP-a i posebno upozorenje da rizik PRIIP-a može biti bitno viši od onog koji se navodi u zbirnom pokazatelju rizika ako se PRIIP ne drži do datuma dospeljeća ili tijekom preporučenog razdoblja držanja, ovisno o slučaju;
- (e) u slučaju PRIIP-ova s ugovornim kaznama zbog prijevremenog izlaska ili dugačkim otkaznim rokovima u slučaju dezinvestiranja, upućivanje na odgovarajuće temeljne uvjete u odjeljku „Koliko bih ga dugo trebao držati i mogu li podići novac ranije?”;
- (f) naznaka mogućeg najvećeg gubitka i obavijest da može doći do gubitka ulaganja ako ono nije zaštićeno ili ako izdavatelj PRIIP-a nije u mogućnosti izvršiti isplatu odnosno da mogu biti potrebna dodatna novčana ulaganja povrh početnog ulaganja te da ukupni gubitak može biti znatno veći od ukupnog početnog ulaganja.

3. Izdavatelji PRIIP-ova dužni su uključiti četiri primjerena scenarija uspješnosti, kako je utvrđeno u Prilogu V. u odjeljku pod naslovom „Koji su rizici i što bih mogao dobiti zauzvrat?” dokumenta s ključnim informacijama. Ta četiri scenarija uspješnosti predstavljaju scenarij u uvjetima stresa, nepovoljni scenarij, umjereni scenarij i povoljni scenarij.

4. Za investicijske osigurateljne proizvode dodatni scenarij uspješnosti uključuje se u odjeljak pod naslovom „Koji su rizici i što bih mogao dobiti zauzvrat?” dokumenta s ključnim informacijama te odražava koristi od osiguranja koje korisnik dobiva u slučaju nastanka ugovorenog osiguranog događaja.

▼B

5. Za PRIIP-ove koji su budućnosnice, opcije kupnje i opcije prodaje kojima se trguje na uređenom tržištu ili na tržištu treće zemlje koje se smatra jednakovrijednim uređenom tržištu u skladu s člankom 28. Uredbe (EU) 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, scenariji uspješnosti uključuju se u obliku grafikona strukture isplate, kako je utvrđeno u Prilogu V. u odjeljku pod naslovom „Koji su rizici i što bih mogao dobiti zauzvrat?” dokumenta s ključnim informacijama.

*Članak 4.***Odjeljak „Što se događa ako [ime izdavatelja PRIIP-a] nije u mogućnosti izvršiti isplatu?”**

Izdavatelji PRIIP-ova u odjeljku pod naslovom „Što se događa ako [ime izdavatelja PRIIP-a] nije u mogućnosti izvršiti isplatu?” dokumenta s ključnim informacijama navode sljedeće informacije:

- (a) naznaka o tome postoji li mogućnost da mali ulagatelj pretrpi financijski gubitak zbog neizvršavanja obveza izdavatelja PRIIP-a ili neizvršavanja obveza subjekta koji nije izdavatelj PRIIP-a, te identitet tog subjekta;
- (b) pojašnjenje o tome je li gubitak iz točke (a) pokriven naknadom za ulagatelja ili jamstvenim programom te postoje li ograničenja ili uvjeti u vezi s tim pokrićem.

*Članak 5.***Odjeljak „Koji su troškovi?”**

1. Izdavatelji PRIIP-ova u odjeljku pod naslovom „Koji su troškovi?” dokumenta s ključnim informacijama navode sljedeće informacije:

- (a) metodologija izračuna troškova, kako je utvrđeno u Prilogu VI.;
- (b) tablice „Troškovi tijekom vremena” i „Raščlamba troškova” uz informacije o troškovima, kako je utvrđeno u Prilogu VII. u skladu s odgovarajućim tehničkim smjernicama iz tog priloga.

2. U tablici „Troškovi tijekom vremena” u odjeljku pod naslovom „Koji su troškovi?” dokumenta s ključnim informacijama izdavatelji PRIIP-ova navode zbirni pokazatelj rizika ukupnih agregiranih troškova PRIIP-a izražen kao jedan broj u novčanim jedinicama i postotcima za razna razdoblja utvrđena u Prilogu VI.

▼M3**▼C5**

Prema potrebi dodaje se istaknuto upozorenje o dodatnim troškovima koje mogu zaračunati osobe koje savjetuju o PRIIP-u ili ga prodaju.

3. U tablici „Raščlamba troškova” u odjeljku pod naslovom „Koji su troškovi?” dokumenta s ključnim informacijama izdavatelji PRIIP-ova navode zbirne pokazatelje sljedećih vrsta troškova:

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištima financijskih instrumenata i izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 173, 12.6.2014., str. 84.).

▼ C5

- (a) svi jednokratni troškovi, kao što su ulazni i izlazni troškovi;
- (b) svi ponavljajući troškovi, pri čemu se transakcijski troškovi portfelja odvajaju od drugih ponavljajućih troškova;
- (c) svi povremeni troškovi, kao što su naknade za uspješnost ili udjeli u dobiti.

4. Izdavatelji PRIIP-ova opisuju sve troškove iz tablice „Raščlamba troškova” u odjeljku pod naslovom „Koji su troškovi?” dokumenta s ključnim informacijama u skladu s Prilogom VII., navodeći u kojim se okolnostima i na koji način ti troškovi mogu razlikovati od stvarnih troškova koje bi mali ulagatelj mogao snositi odnosno u kojim okolnostima i na koji način ti troškovi mogu ovisiti o tome ostvaruje li mali ulagatelj određene mogućnosti.

▼ B*Članak 6.***Odjeljak pod naslovom „Koliko bih ga dugo trebao držati i mogu li podići novac ranije?”**

Izdavatelji PRIIP-ova u odjeljku pod naslovom „Koliko bih ga dugo trebao držati i mogu li podići novac ranije?” dokumenta s ključnim informacijama navode sljedeće informacije:

- (a) kratak opis razloga za odabir preporučenog razdoblja držanja odnosno obveznog najkraćeg razdoblja držanja;
- (b) opis postupka dezinvestiranja i kada je dezinvestiranje moguće, uključujući naznake posljedica ranije isplate na profil rizika ili uspješnosti PRIIP-a ili na primjenjivost kapitalnih jamstava;
- (c) informacije o naknadama i kaznama koje nastaju zbog dezinvestiranja prije datuma dospelosti ili drugog određenog datuma osim preporučenog razdoblja držanja, uključujući upućivanje na informacije o troškovima koje se uključuju u dokument s ključnim informacijama u skladu s člankom 5. te pojašnjenje učinka tih naknada i kazni za različita razdoblja držanja.

*Članak 7.***Odjeljak „Kako se mogu žaliti?”**

Izdavatelji PRIIP-ova u odjeljku pod naslovom „Kako se mogu žaliti?” dokumenta s ključnim informacijama u sažetom obliku navode sljedeće informacije:

- (a) postupak podnošenja pritužbe na proizvod odnosno na ponašanje izdavatelja PRIIP-a ili osobe koja savjetuje o proizvodu ili ga prodaje;

▼B

- (b) poveznica na odgovarajuće internetske stranice za podnošenje pritužbi;
- (c) ažurirana poštanska adresa i adresa e-pošte na koje se te pritužbe mogu poslati.

*Članak 8.***Odjeljak „Druge relevantne informacije”**

1. U odjeljku pod naslovom „Druge relevantne informacije” dokumenta s ključnim informacijama izdavatelji PRIIP-ova navode sve dostupne dokumente s dodatnim informacijama te jesu li dokumenti s dodatnim informacijama dostupni zbog pravne obveze ili samo na zahtjev malog ulagatelja.

2. Informacije u odjeljku pod naslovom „Druge relevantne informacije” dokumenta s ključnim informacijama mogu se dostaviti u sažetom obliku, uključujući poveznicu na internetske stranice na kojima su osim dokumenata iz stavka 1. dostupne i dodatne pojedinosti.

**▼M3
▼C5**

3. U slučaju UCITS-a kako su definirani u točki 1. podtočki (a) Priloga VIII., AIF-ova kako su definirani u točki 1. podtočki (b) tog priloga ili investicijskih osigurateljnih proizvoda povezanih s udjelima kako su definirani u točki 1. podtočki (c) tog priloga odjeljak „Druge relevantne informacije” dokumenta s ključnim informacijama sadržava:

- (a) poveznicu na internetske stranice na kojima su dostupne informacije o povijesnim prinosima koje je izdavatelj PRIIP-a objavio u skladu s Prilogom VIII. ili upućivanje na dokument s tim informacijama;
- (b) broj godina koje obuhvaća prikaz podataka o povijesnim prinosima.

U slučaju PRIIP-ova iz dijela 1. točke 5. Priloga II. koji su otvoreni fondovi ili drugih PRIIP-ova koji su otvoreni za upis prethodni izračuni scenarija uspješnosti objavljuju se svaki mjesec, a u odjeljku pod naslovom „Druge relevantne informacije” navodi se gdje se ti izračuni mogu pronaći.

▼B*Članak 9.***Predložak**

Izdavatelji PRIIP-ova dokument s ključnim informacijama izrađuju s pomoću predloška iz Priloga I. Predložak se ispunjava u skladu sa zahtjevima iz ove Delegirane uredbe i Uredbe (EU) br. 1286/2014.

▼ M3▼ C5

POGLAVLJE II.

POSEBNE ODREDBE O DOKUMENTIMA S KLJUČNIM
INFORMACIJAMA ZA PRIIP-ove KOJI NUDE NIZ MOGUĆNOSTI
ULAGANJA▼ B*Članak 10.***PRIIP-ovi kojima se nudi niz mogućnosti ulaganja**

Ako se PRIIP-om nudi niz temeljnih mogućnosti ulaganja, a informacije o svim temeljnim mogućnostima ulaganja ne mogu se dostaviti u jednom, sažetom samostalnom dokumentu s ključnim informacijama, izdavatelji PRIIP-ova sastavljaju jedno od sljedećeg:

▼ M3▼ C5

- (a) dokument s ključnim informacijama za svaku od temeljnih mogućnosti ulaganja u okviru PRIIP-a u skladu s poglavljem I., uključujući informacije o PRIIP-u u cjelini, pri čemu se svaki dokument s ključnim informacijama odnosi na situaciju u kojoj mali ulagatelj ulaže samo u jednu mogućnost ulaganja;
- (b) generički dokument s ključnim informacijama u kojem se PRIIP opisuje u skladu s poglavljem I., osim ako je drukčije propisano člancima od 11. do 14., uključujući naznaku o tome gdje se mogu pronaći konkretne informacije o svakoj temeljnoj mogućnosti ulaganja.

▼ B*Članak 11.***Odjeljak „Kakav je ovo proizvod?” u generičkom dokumentu s ključnim informacijama**

U odjeljku pod naslovom „Kakav je ovo proizvod?”, odstupajući od članka 2. stavaka 2. i 3., izdavatelji PRIIP-ova navode sljedeće informacije:

- (a) opis vrsta temeljnih mogućnosti ulaganja, uključujući tržišne segmente ili vrste instrumenata, kao i glavne čimbenike o kojima ovisi povrat;
- (b) izjava u kojoj se navodi da vrsta ulagatelja kojima se PRIIP namjerava prodavati ovisi o temeljnim mogućnostima ulaganja;

▼ M3▼ C5▼ B*Članak 12.***Odjeljak „Koji su rizici i što bih mogao dobiti zauzvrat?” u generičkom dokumentu s ključnim informacijama**

1. U odjeljku pod naslovom „Koji su rizici i što bih mogao dobiti zauzvrat?”, odstupajući od članka 3. stavka 2. točke (a) i članka 3. stavka 3., izdavatelji PRIIP-ova navode sljedeće informacije:

- (a) raspon kategorija rizika svih temeljnih mogućnosti ulaganja koje se nude u okviru PRIIP-a izražena zbirnim pokazateljem rizika na brojčanoj ljestvici od 1 do 7, kako je utvrđeno u Prilogu III.,

▼B

- (b) izjava u kojoj se navodi da rizik i povrat ovise o temeljnim mogućnostima ulaganja;
- (c) kratak opis načina na koji uspješnost PRIIP-a kao cjeline ovisi o temeljnim mogućnostima ulaganja;

▼M3**▼C5**

*Članak 13.***Odjeljak „Koji su troškovi?” u generičkom dokumentu s ključnim informacijama**

U odjeljku pod naslovom „Koji su troškovi?”, odstupajući od članka 5. stavka 1. točke (b), izdavatelji PRIIP-ova navode sljedeće informacije:

- (a) ako se troškovi PRIIP-a koji nisu troškovi temeljne mogućnosti ulaganja ne mogu iskazati u jednom iznosu, među ostalim ako se ti troškovi razlikuju ovisno o odabranoj temeljnoj mogućnosti ulaganja:
 - i. raspon troškova za PRIIP u tablicama „Troškovi tijekom vremena” i „Raščlamba troškova” kako je utvrđeno u Prilogu VII.;
 - ii. izjava u kojoj se navodi da troškovi za malog ulagatelja ovise o temeljnim mogućnostima ulaganja;
- (b) ako se troškovi PRIIP-a koji nisu troškovi temeljnih mogućnosti ulaganja mogu iskazati u jednom iznosu:
 - i. prikaz tih troškova u tablicama „Troškovi tijekom vremena” i „Raščlamba troškova” kako je utvrđeno u Prilogu VII. odvojeno od raspona troškova za temeljne mogućnosti ulaganja koje nudi PRIIP;
 - ii. izjava da su ukupni troškovi malog ulagatelja kombinacija troškova odabranih temeljnih mogućnosti ulaganja i drugih troškova PRIIP-a te da se razlikuju ovisno o temeljnim mogućnostima ulaganja.

*Članak 14.***Posebne informacije za svaku temeljnu mogućnost ulaganja**

Posebne informacije za svaku temeljnu mogućnost ulaganja iz članka 10. točke (b) navode se u posebnom dokumentu s informacijama koji nadopunjuje generički dokument s ključnim informacijama. Izdavatelji PRIIP-ova za svaku temeljnu mogućnost ulaganja uključuju sve sljedeće informacije:

- (a) prema potrebi upozorenje o razumijevanju;

▼C5

- (b) ciljevi ulaganja i način njihova ostvarivanja te planirano ciljno tržište iz članka 2. stavaka 2. i 3.;
- (c) zbirni pokazatelj rizika i opisno objašnjenje te scenariji uspješnosti iz članka 3.;
- (d) prikaz troškova u skladu s člankom 5., uključujući izjavu o tome uključuju li ti troškovi sve troškove PRIIP-a ako mali ulagatelj ulaže samo u tu konkretnu mogućnost ulaganja;
- (e) u slučaju temeljnih mogućnosti ulaganja koje su UCITS kako je definirano u točki 1. podtočki (a) Priloga VIII., AIF-ovi kako su definirani u točki 1. podtočki (b) tog priloga ili investicijski osigurateljni proizvodi povezani s udjelima kako su definirani u točki 1. podtočki (c) tog priloga, informacije o povijesnim prinosima u skladu s člankom 8. stavkom 3.

Struktura informacija iz točaka od (a) do (e) ovog stavka mora biti usklađena s odgovarajućim dijelovima predloška utvrđenog u Prilogu I.

POGLAVLJE II.a

POSEBNE ODREDBE O DOKUMENTIMA S KLJUČNIM INFORMACIJAMA ZA ODREĐENE UCITS-e I AIF-ove

*Članak 14.a***Investicijski dijelovi UCITS-a ili AIF-ova**

1. Ako se UCITS ili AIF sastoje od dvaju ili više investicijskih dijelova, za svaki se dio izrađuje poseban dokument s ključnim informacijama.
2. Svaki dokument s ključnim informacijama iz stavka 1. u odjeljku pod naslovom „Kakav je ovo proizvod?” sadržava sljedeće informacije:
 - (a) izjavu da se u dokumentu s ključnim informacijama opisuje dio UCITS-a ili AIF-a i, prema potrebi, da su prospekt UCITS-a ili opis strategije ulaganja i ciljeva AIF-a i periodična izvješća izrađeni za cijeli UCITS ili AIF koji je imenovan na početku dokumenta s ključnim informacijama;
 - (b) izjavu o tome jesu li imovina i obveze svakog dijela odvojene po zakonu i kako bi to moglo utjecati na ulagatelja;
 - (c) izjavu o tome ima li ulagatelj pravo zamijeniti svoje udjele u jednom dijelu za udjele u drugom dijelu i, ako je to slučaj, gdje se mogu dobiti informacije o tome kako ostvariti to pravo.
3. Ako društvo za upravljanje UCITS-om ili UAIF zahtijeva od malog ulagatelja naknadu za zamjenu njegova ulaganja u skladu sa stavkom 2. točkom (c) i ako se ta naknada razlikuje od standardne naknade za kupnju ili prodaju udjela, ta se naknada navodi posebno u odjeljku pod naslovom „Koji su troškovi?” dokumenta s ključnim informacijama.

▼C5

Članak 14.b

Razredi dionica UCITS-a ili AIF-ova

1. Ako se UCITS ili AIF sastoje od više razreda udjela ili dionica, izrađuje se dokument s ključnim informacijama za svaki razred udjela ili dionica.
2. Dokumenti s ključnim informacijama koji se odnose na dva ili više razreda istog UCITS-a ili AIF-a mogu se objediniti u jedan dokument s ključnim informacijama, pod uvjetom da dobiveni dokument u potpunosti ispunjava sve zahtjeve u pogledu duljine, jezika i prikaza dokumenta s ključnim informacijama.
3. Društvo za upravljanje UCITS-om ili UAIF može odabrati određeni razred da predstavlja jedan ili više drugih razreda UCITS-a ili AIF-a, pod uvjetom da je izbor korektan, jasan i nedvosmislen za potencijalne male ulagatelje u tim drugim razredima. U takvim slučajevima odjeljak pod naslovom „Koji su rizici i što bih mogao dobiti zauzvrat?” dokumenta s ključnim informacijama sadržava objašnjenje značajnih rizika koji vrijede za sve ostale razrede koje predstavlja. Dokument s ključnim informacijama koji se temelji na reprezentativnom razredu može se dostaviti malim ulagateljima u drugim razredima.
4. Različiti razredi ne objedinjuju se u složeni reprezentativni razred iz stavka 3.
5. Društvo za upravljanje UCITS-om ili UAIF vodi evidenciju o tome koji su drugi razredi predstavljeni reprezentativnim razredom iz stavka 3. i o razlozima koji opravdavaju taj izbor.
6. Prema potrebi, odjeljak pod naslovom „Kakav je ovo proizvod?” dokumenta s ključnim informacijama dopunjuje se naznakom razreda koji je odabran kao reprezentativan, pri čemu se upotrebljava izraz kojim je taj razred označen u prospektu UCITS-a ili opisu strategije ulaganja i ciljeva AIF-a.
7. U tom se odjeljku navodi i gdje mali ulagatelji mogu dobiti informacije o drugim razredima UCITS-a ili AIF-ova kojima se trguje u njihovoj državi članici.

Članak 14.c

UCITS ili AIF-ovi kao fond fondova

1. Ako UCITS ulaže velik dio svoje imovine u drugi UCITS ili druge subjekte za zajednička ulaganja iz članka 50. stavka 1. točke (e) Direktive 2009/65/EZ, opis ciljeva i investicijske politike tog UCITS-a u dokumentu s ključnim informacijama sadržava kratko objašnjenje o tome kako će se kontinuirano birati drugi subjekti za zajednička ulaganja. Ako je UCITS fond fondova za ograničavanje rizika, dokument s ključnim informacijama sadržava informacije o kupnji AIF-ova izvan EU-a koji je podliježu nadzoru.
2. Ako AIF ulaže velik dio svoje imovine u drugi UCITS ili AIF-ove, stavci 1. i 2. primjenjuju se *mutatis mutandis*.

▼ **C5***Članak 14.d***Napajajući UCITS**

1. U slučaju napajajućeg UCITS-a kako je definiran u članku 58. Direktive 2009/65/EZ dokument s ključnim informacijama u odjeljku pod naslovom „Kakav je ovo proizvod?” sadržava sljedeće posebne informacije o napajajućem UCITS-u:

- (a) izjava da su prospekt glavnog UCITS-a, dokument s ključnim informacijama i periodična izvješća i poslovne knjige dostupni na zahtjev malim ulagateljima napajajućeg UCITS-a, s objašnjenjem kako se mogu dobiti i na kojem jeziku/kojim jezicima;
- (b) izjava da su dokumenti iz točke (a) ovog stavka dostupni samo kao papirnati primjerci ili na nekom drugom trajnom mediju te izjava o tome plaća li se za dokumente koji se ne dostavljaju besplatno naknada u skladu s člankom 63. stavkom 5. Direktive 2009/65/EZ;
- (c) izjava da je glavni UCITS osnovan u državi članici drukčijoj od one u kojoj je osnovan napajajući UCITS i da to može utjecati na porezni tretman napajajućeg UCITS-a;
- (d) informacije o dijelu imovine napajajućeg UCITS-a koji se ulaže u glavni UCITS;
- (e) opis ciljeva i investicijske politike glavnog UCITS-a, prema potrebi dopunjen jednim od sljedećih elementa:
 - i. izjava da će prinosi od ulaganja napajajućeg UCITS-a biti vrlo slični prinosima od ulaganja glavnog UCITS-a; ili
 - ii. objašnjenje kako i zašto se prinosi od ulaganja napajajućeg UCITS-a i glavnog UCITS-a mogu razlikovati.

2. Ako se profil rizika i nagrade napajajućeg UCITS-a u velikoj mjeri razlikuje od profila rizika i dobiti glavnog UCITS-a, ta činjenica i razlozi objašnjavaju se u odjeljku pod naslovom „Koji su rizici i što bih mogao dobiti zauzvrat?” dokumenta s ključnim informacijama.

3. Svaki likvidnosni rizik i odnos između modaliteta kupnje i otkupa za glavni i napajajući UCITS objašnjavaju se u odjeljku pod naslovom „Koji su rizici i što bih mogao dobiti zauzvrat?” dokumenta s ključnim informacijama.

*Članak 14.e***Strukturirani UCITS ili AIF**

Strukturirani investicijski fondovi su UCITS ili AIF-ovi koji malim ulagateljima na određene, unaprijed utvrđene datume osiguravaju isplate na osnovi algoritma koje su povezane s uspješnosti ili realizacijom promjene cijena ili drugim uvjetima povezanima s financijskom imovinom, indeksima ili referentnim portfeljima ili UCITS ili AIF-ovi sa sličnim obilježjima.

▼B

POGLAVLJE III.

PREISPITIVANJE I REVIZIJA DOKUMENATA S KLJUČNIM INFORMACIJAMA*Članak 15.***Preispitivanje**

1. Izdavatelji PRIIP-ova preispituju informacije sadržane u dokumentu s ključnim informacijama pri svakoj promjeni koja znatno utječe na informacije sadržane u dokumentu s ključnim informacijama ili bi na njih mogla znatno utjecati, a najmanje jednom svakih dvanaest mjeseci od datuma prve objave dokumenta s ključnim informacijama.

2. Preispitivanjem iz stavka 1. potvrđuje se jesu li informacije sadržane u dokumentu s ključnim informacijama i dalje točne, korektne, jasne i ne dovode u zabludu. Posebno se provjerava sljedeće:

- (a) jesu li informacije sadržane u dokumentu s ključnim informacijama usklađene s općim zahtjevima u pogledu oblika i sadržaja na temelju Uredbe (EU) br. 1286/2014 ili s posebnim zahtjevima u pogledu oblika i sadržaja utvrđenima ovom Delegiranom uredbom;
- (b) jesu li se promijenile mjere u pogledu tržišnog rizika i kreditnog rizika PRIIP-a, u slučaju kada su ukupne posljedice promjene takve da nalažu premještanje PRIIP-a u različitu kategoriju zbirnog pokazatelja rizika od one koja mu je dodijeljena u dokumentu s ključnim informacijama koji podliježe preispitivanju;
- (c) je li se srednji povrat za umjereni scenarij PRIIP-a, izražen kao godišnji povrat u postocima, promijenio za više od pet postotnih bodova;

▼M3**▼C5**

- (d) ako se scenariji uspješnosti temelje na odgovarajućim referentnim ili zamjenskim vrijednostima, jesu li referentna ili zamjenska vrijednost u skladu s ciljevima PRIIP-a.

▼B

3. Za potrebe stavka 1. izdavatelji PRIIP-ova uspostavljaju i održavaju odgovarajuće postupke tijekom cijelog trajanja PRIIP-a u kojem je PRIIP dostupan malim ulagateljima kako bi bez odgode mogli utvrditi sve okolnosti koje bi mogle dovesti do promjene koja utječe ili bi mogla utjecati na točnost, korektnost i jasnoću informacija sadržanih u dokumentu s ključnim informacijama.

*Članak 16.***Revizija**

1. Izdavatelji PRIIP-ova bez odgode revidiraju dokument s ključnim informacijama ako se preispitivanjem na temelju članka 15. utvrdi da je potrebno izmijeniti dokument s ključnim informacijama.

2. Izdavatelji PRIIP-ova osiguravaju ažuriranje svih dijelova dokumenta s ključnim informacijama na koje se navedene promjene odnose.

3. Izdavatelji PRIIP-ova objavljuju revidirani dokument s ključnim informacijama na svojim internetskim stranicama.

▼B

POGLAVLJE IV.

DOSTAVLJANJE DOKUMENTA S KLJUČNIM INFORMACIJAMA*Članak 17.***Uvjeti za osiguravanje pravodobnosti**

1. Osoba koja savjetuje o PRIIP-u ili ga prodaje dokument s ključnim informacijama dostavlja dovoljno rano kako bi se malim ulagateljima omogućilo da njegov sadržaj uzmu u obzir pri donošenju odluka o ulaganju, bez obzira na to je li malom ulagatelju omogućen rok za odustajanje.

2. Za potrebe stavka 1. osoba koja savjetuje o PRIIP-u ili ga prodaje procjenjuje vrijeme potrebno svakom malom ulagatelju za razmatranje dokumenta s ključnim informacijama, uzimajući u obzir sljedeće:

- (a) iskustvo i znanje malog ulagatelja u pogledu PRIIP-a ili sličnih ulaganja odnosno ulaganja s rizicima sličnima rizicima PRIIP-ova;
- (b) složenost PRIIP-a;
- (c) ako do savjetovanja ili prodaje dolazi na inicijativu malog ulagatelja, izričito navedena hitnost kojom mali ulagatelj želi realizirati predloženi ugovor ili ponudu.

**▼M3
▼C5**

POGLAVLJE IV.a

UPUĆIVANJA*Članak 17.a***Upotreba upućivanja na druge izvore informacija**

Ne dovodeći u pitanje članak 6. Uredbe (EU) br. 1286/2014, upućivanja na druge izvore informacija, uključujući prospekt i godišnja ili polugodišnja izvješća, mogu se uključiti u dokument s ključnim informacijama pod uvjetom da su sve informacije koje su ključne da bi mali ulagatelji razumjeli bitne elemente ulaganja uključene u dokument s ključnim informacijama.

Dopušta se upućivanje na internetske stranice PRIIP-a ili izdavatelja PRIIP-a, uključujući dio takvih internetskih stranica na kojem se nalaze prospekt i periodična izvješća.

Upućivanja iz prvog podstavka usmjeravaju malog ulagatelja na posebni odjeljak odgovarajućeg izvora informacija. U dokumentu s ključnim informacijama može se upotrijebiti više različitih upućivanja iako je njihov broj potrebno svesti na minimum.

▼ B

Članak 18.

Završna odredba

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2018.

▼ M5

Članak 14. stavak 2. primjenjuje se do 31. prosinca 2022.

▼ B

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

▼ **M3**▼ **C5***PRILOG I.***PREDLOŽAK DOKUMENTA S KLJUČNIM INFORMACIJAMA**

Izdavatelji PRIIP-ova poštuju redoslijed i naslove odjeljaka iz predloška, no njime se ne određuju parametri duljine pojedinih odjeljaka i mjesta prijeloma stranice, već se primjenjuje ograničenje od najviše tri strane papira veličine A4 pri ispisu.

Dokument s ključnim informacijama	
Svrha Ovaj dokument sadržava ključne informacije o ovom investicijskom proizvodu. Nije riječ o promidžbenom materijalu. Informacije su propisane zakonom kako bi vam pomogle u razumijevanju prirode, rizika, troškova, mogućih dobitaka i gubitaka ovog proizvoda te kako bi vam pomogle da ga usporedite s drugim proizvodima.	
Proizvod [Naziv proizvoda] [Ime izdavatelja PRIIP-a] (prema potrebi) [ISIN ili UPI] [internetske stranice izdavatelja PRIIP-a] [Nazovite [broj telefona] za dodatne informacije] [[Naziv nadležnog tijela] nadležan je za nadzor [ime izdavatelja PRIIP-a] u pogledu ovog dokumenta s ključnim informacijama.] (prema potrebi) [Ovaj PRIIP odobren je u [ime države članice].] (prema potrebi) [[Naziv društva za upravljanje UCITS-om] dobio je odobrenje za rad u [ime države članice] i regulira ga [naziv nadležnog tijela].] (prema potrebi) [[Naziv UAIF-a] dobio je odobrenje za rad u [ime države članice] i regulira ga [naziv nadležnog tijela].] [datum izrade dokumenta s ključnim informacijama]	
[Upozorenje (prema potrebi) Spremate se kupiti proizvod koji nije jednostavan i koji je možda teško razumjeti.]	
Kakav je ovo proizvod? Vrsta Rok Ciljevi Ciljani mali ulagatelj [Koristi i troškovi osiguranja]	
Koji su rizici i što bih mogao dobiti zauzvrat?	
Pokazatelj	Opis profila rizika i dobiti
rizika	Zbirni pokazatelj rizika Predložak zbirnog pokazatelja rizika i opisna objašnjenja koji su utvrđeni u Prilogu III., uključujući mogući najveći gubitak: mogu li izgubiti sav uloženi kapital? Jesam li izložen riziku nastanka dodatnih financijskih obveza? Postoji li kapitalna zaštita od tržišnog rizika?
Scenariji	Predložci scenarija uspješnosti i opisna objašnjenja iz Priloga V.

▼ **C5**

uspješnosti	Scenariji koji uključuju prema potrebi informacije o uvjetima za prinose za male ulagatelje ili ugrađenim gornjim granicama prinosa i izjavu da porezni propisi matične države članice malog ulagatelja mogu utjecati na samu isplatu.
Što se događa ako [izdavatelj PRIIP-a] nije u mogućnosti izvršiti isplatu? Informacije o tome postoji li jamstveni program, ime jamca ili upravitelja sustava za naknadu štete ulagateljima, uključujući rizike koji su pokriveni i one koji nisu pokriveni.	
Koji su troškovi? Opisna objašnjenja informacija o drugim distribucijskim troškovima koje treba navesti.	
Troškovi vremena	Predložak i opisna objašnjenja u skladu s Prilogom VII.
Raščlamba troškova	Predložak i opisna objašnjenja u skladu s Prilogom VI.
Koliko bih ga dugo trebao držati i mogu li podići novac ranije?	
Preporučeno [obvezno minimalno] razdoblje držanja: [x]	
Informacije o mogućnostima i uvjetima dezinvestiranja prije roka dospijeca te o eventualnim naknadama i kaznama. Informacije o posljedicama unovčenja prije isteka roka ili preporučenog razdoblja držanja.	
Kako se mogu žaliti?	
Druge relevantne informacije Prema potrebi kratak opis informacija koje se objavljuju o povijesnim prinosima.;	

▼B*PRILOG II.***METODOLOGIJA ZA PRIKAZ RIZIKA****DIO 1.****Procjena tržišnog rizika***Utvrđivanje mjere tržišnog rizika (market risk measure, MRM)*

1. Tržišni rizik mjeri se s pomoću volatilnosti iskazane na godišnjoj razini koja odgovara rizičnosti vrijednosti (*value-at-risk*, VaR) na razini pouzdanosti od 97,5 % tijekom preporučenog razdoblja držanja, osim ako je drukčije navedeno. VaR je postotak uloženog iznosa koji se vraća malom ulagatelju.

▼M3**▼C5**

2. PRIIP se raspoređuje u razred MRM-a u skladu sa sljedećom tablicom:

Razred MRM-a	Volatilnost jednaka VaR-u (<i>VaR-equivalent volatility</i> , VEV)
1	< 0,5 %
2	≥ 0,5 % i < 5,0 %
3	≥ 5,0 % i < 12 %
4	≥ 12 % i < 20 %
5	≥ 20 % i < 30 %
6	≥ 30 % i < 80 %
7	≥ 80 %

▼B*Određivanje kategorija PRIIP-a za potrebe procjene tržišnog rizika*

3. PRIIP-ovi se za potrebe utvrđivanja tržišnog rizika raspoređuju u četiri kategorije.
4. Kategorijom 1 obuhvaćeno je sljedeće:
 - (a) PRIIP-ovi kod kojih ulagatelji mogu izgubiti iznos veći od onoga koji su uložili;
 - (b) PRIIP-ovi obuhvaćeni jednom od kategorija iz točaka 4. do 10. odjeljka C Priloga I. Direktivi 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁾;
 - (c) PRIIP-ovi ili temeljna ulaganja PRIIP-ova čija se cijena određuje rjeđe nego jednom mjesečno ili koji nemaju odgovarajuću referentnu ili zamjensku vrijednost ili čija se odgovarajuća referentna ili zamjenska vrijednost određuje rjeđe nego jednom mjesečno.
5. Kategorijom 2 obuhvaćeni su PRIIP-ovi koji, bilo izravno ili na sintetskoj osnovi, nude izloženost cijenama temeljnih ulaganja bez financijske poluge ili izloženost temeljnim ulaganjima putem financijske poluge, na temelju koje se isplaćuje konstantni višekratnik cijena tih temeljnih ulaganja, ako su za PRIIP dostupne barem dvije godine povijesnih dnevnih cijena ili četiri godine povijesnih tjednih cijena ili pet godina mjesečnih cijena, ili ako su dostupne postojeće odgovarajuće referentne ili zamjenske vrijednosti, pod uvjetom da te referentne ili zamjenske vrijednosti ispunjavaju iste kriterije za duljinu razdoblja i učestalost postojanja povijesnih cijena.

⁽¹⁾ Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.).

▼B

6. Kategorijom 3 obuhvaćeni su PRIIP-ovi čija vrijednost odražava cijene temeljnih ulaganja, no ne kao konstantni višekratnik cijena tih temeljnih ulaganja, ako su za PRIIP-ove dostupne dnevne cijene temeljne imovine za barem dvije godine ili tjedne cijene za četiri godine ili mjesečne cijene za pet godina, ili ako su dostupne postojeće odgovarajuće referentne ili zamjenske vrijednosti, pod uvjetom da te referentne ili zamjenske vrijednosti ispunjavaju iste kriterije za duljinu razdoblja i učestalost postojanja povijesnih cijena.
7. Kategorijom 4 obuhvaćeni su PRIIP-ovi čija vrijednost djelomično ovisi o čimbenicima koji se ne opažaju na tržištu, uključujući osigurateljne PRIIP-ove kojima se dio dobiti izdavatelja PRIIP-ova raspodjeljuje malim ulagateljima.

Upotreba odgovarajućih referentnih ili zamjenskih vrijednosti radi određivanja kategorija PRIIP-ova

Ako izdavatelj PRIIP-a upotrebljava odgovarajuće referentne ili zamjenske vrijednosti, te referentne ili zamjenske vrijednosti reprezentativne su za imovinu ili izloženosti koje određuju uspješnost PRIIP-a. Izdavatelj PRIIP-a dokumentira upotrebu tih referentnih ili zamjenskih vrijednosti.

Utvrđivanje razreda MRM-a za PRIIP-ove kategorije 1

8. PRIIP-ovi kategorije 1 raspoređuju se u razred MRM-a 7, uz izuzetak PRIIP-ova iz točke 4. podtočke (c) ovog Priloga, koji se raspoređuju u razred MRM-a 6.

Utvrđivanje razreda MRM-a za PRIIP-ove kategorije 2

9. VaR se izračunava od trenutaka opažene raspodjele prinosa cijene PRIIP-a ili njegove referentne ili zamjenske vrijednosti tijekom posljednjih pet godina. Najmanja učestalost opažanja jest jednom mjesečno. Ako su cijene dostupne na dnevnoj osnovi, učestalost je jednom dnevno. Ako su cijene dostupne na tjednoj osnovi, učestalost je jednom tjedno. Ako su cijene dostupne na dvotjednoj osnovi, učestalost je svaka dva tjedna.
10. Ako nisu dostupni podaci o dnevnim cijenama koji obuhvaćaju razdoblje od pet godina, moguće je primijeniti kraće razdoblje. Za dnevna opažanja cijene PRIIP-a ili njegove referentne ili zamjenske vrijednosti potrebne su barem dvije godine opažanja prinosa. Za tjedna opažanja cijene PRIIP-a potrebne su barem četiri godine opaženih podataka. Za mjesečna opažanja cijene PRIIP-a potrebni su opaženi podaci koji obuhvaćaju razdoblje od barem pet godina.
11. Prinos tijekom svakog razdoblja definira se kao prirodni logaritam omjera cijene u trenutku zatvaranja tržišta na kraju tekućeg razdoblja i cijene u trenutku zatvaranja tržišta na kraju prethodnog razdoblja.
12. Mjera VaR u prostoru prinosa (*return space*) iskazuje se Cornish-Fisherovom ekspanzijom kako slijedi:

$$\text{VaR}_{\text{PROSTOR PRINOSA}} = \sigma\sqrt{N} * (-1,96 + 0,474 * \mu_1/\sqrt{N} - 0,0687 * \mu_2/N + 0,146 * \mu_1^2/N) - 0,5 \sigma^2 N$$

pri čemu je N broj razdoblja trgovanja u preporučenom razdoblju držanja, a σ , μ_1 , μ_2 su volatilnost, asimetrija, odnosno eksces spljoštenosti (*excess kurtosis*) koji se mjere iz raspodjele prinosa. Volatilnost, asimetrija i eksces spljoštenosti izračunavaju se iz mjerenih momenata raspodjele prinosa u skladu sa sljedećim:

— moment nula, M_0 , broj je opažaja u razdoblju, kao prema točki 10. ovog Priloga

— prvi moment, M_1 , aritmetička je sredina svih opaženih prinosa u uzorku

▼B

— drugi M_2 , treći M_3 i četvrti M_4 momenti definirani su na standardan način:

$$M_2 = \sum_i (r_i - M_1)^2 / M_0,$$

$$M_3 = \sum_i (r_i - M_1)^3 / M_0,$$

$$M_4 = \sum_i (r_i - M_1)^4 / M_0,$$

pri čemu je r_i prinos mjeren u i -tom razdoblju povijesnih podataka o prinosima.

— Volatilnost, σ , iskazuje se kao $\sqrt{M_2}$.

— Asimetrija, μ_1 , jednaka je M_3/σ^3 .

— Eksces spljoštenosti, μ_2 , jednak je $M_4/\sigma^4 - 3$.

▼M3**▼C7**

13. VEV se iskazuje kao:

$$VEV = \{\sqrt{(3.842 - 2 * VaR_{PROSTOR PRINOSA})} - 1.96\} / \sqrt{T}$$

pri čemu je T duljina preporučenog razdoblja držanja u godinama.

▼B

14. Za PRIIP-ove kojima se upravlja u skladu s politikama ili strategijama ulaganja kojima se nastoje ispuniti određeni ciljevi ostvarivanja nagrade sudjelovanjem u različitim razredima financijske imovine putem fleksibilnih ulaganja (npr. na tržištima vlasničkih instrumenata i na tržištima instrumenata s fiksnim prihodom), upotrebljava se VEV koji se određuje na sljedeći način:

(a) ako se politika ulaganja nije izmijenila u razdoblju iz točke 10. ovog Priloga, upotrebljava se najveći od sljedećih VEV-ova

i. VEV izračunan u skladu s točkama 9. do 13. ovog Priloga;

ii. VEV prinosa na proforma kombinaciju imovine koja je u skladu s referentnom raspodjelom imovine fonda u vrijeme izračuna;

iii. VEV koji je u skladu s ograničenjem rizika fonda ako ono postoji i ako je primjereno.

(b) ako se politika ulaganja izmijenila tijekom razdoblja iz točke 10. ovog Priloga, upotrebljava se najveći od VEV-ova iz točke (a) podtočaka ii. i iii.

15. PRIIP se raspoređuje u razred MRM-a kako je određeno točkom 2. ovog Priloga, ovisno o VEV-u. U slučaju PRIIP-a za koji postoje samo mjesečni podaci o cijeni, razred MRM-a iz točke 2. ovog Priloga povećava se za jedan dodatni razred.

Utvrdjivanje razreda MRM-a za PRIIP-ove kategorije 3

16. VaR u prostoru cijene (*price space*) izračunava se iz raspodjele vrijednosti PRIIP-a na kraju preporučenog razdoblja držanja. Raspodjela se dobiva simuliranjem cijene ili cijena koje određuju vrijednost PRIIP-a na kraju preporučenog razdoblja držanja. VaR je vrijednost PRIIP-a na razini pouzdanosti od 97,5 % na kraju preporučenog razdoblja držanja, diskontirana na sadašnji datum primjenom očekivanog nerizičnog diskontnog faktora od sadašnjeg datuma do kraja preporučenog razdoblja držanja.

▼ M3▼ C7

17. VEV se iskazuje kao:

$$VEV = \{ \sqrt{(3.842 - 2 * \ln(VaR_{PROSTOR\ CLJENE}))} - 1.96 \} / \sqrt{T}$$

pri čemu je T duljina preporučenog razdoblja držanja u godinama. Samo u slučajevima kad se proizvod opoziva ili otkazuje prije kraja preporučenog razdoblja držanja prema simulaciji u izračunu se upotrebljava razdoblje u godinama do opoziva ili otkazivanja.

▼ B

18. PRIIP se raspoređuje u razred MRM-a kako je određeno točkom 2. ovog Priloga, ovisno o VEV-u. U slučaju PRIIP-a za koji postoje samo mjesečni podaci o cijeni, razred MRM-a iz točke 2. ovog Priloga povećava se za jedan dodatni razred.

19. Najmanji broj simulacija je 10 000.

20. Simulacija se temelji na ponovnom uzorkovanju postupkom *bootstrap* očekivane raspodjele cijena ili razina cijena za temeljne ugovore u okviru PRIIP-a iz opažene raspodjele prinosa za te ugovore sa zamjenom.

21. Za potrebe simulacije iz točaka 16. do 20. ovog Priloga dvije su vrste tržišnih podataka koji se mogu opažati i koji mogu pridonijeti vrijednosti PRIIP-a: promptne cijene (ili razine cijene) i krivulje.

22. Za svaku simulaciju promptne cijene (ili razine), izdavalatelj PRIIP-a:

- (a) izračunava prinos za svako opaženo razdoblje u proteklih pet godina ili godina iz točke 6. ovog Priloga tako da logaritam cijene na kraju svakog razdoblja dijeli cijenom na kraju prethodnog razdoblja;
- (b) slučajnim odabirom određuje opaženo razdoblje koje odgovara prinosu za sve temeljne ugovore za svako simulirano razdoblje u preporučenom razdoblju držanja (isto opaženo razdoblje može se upotrijebiti više puta u istoj simulaciji);
- (c) izračunava prinos svakog ugovora zbrajanjem prinosa iz odabranih razdoblja i ispravljanjem tog prinosa kako bi se osiguralo da je očekivani prinos koji se mjeri iz simulirane raspodjele prinosa očekivanje prinosa neutralnog na rizik za vrijeme preporučenog razdoblja držanja. Konačna vrijednost prinosa iskazuje se kao:

$$\text{Prinos} = E[\text{prinos}_{\text{neutralan na rizik}}] - E[\text{Povrat}_{\text{izmjeran}}] - 0,5 \sigma^2 N - \rho \sigma \sigma_{\text{ccy}} N$$

pri čemu:

- drugi termin ispravlja učinak aritmetičke sredine opaženih prinosa;
- treći termin ispravlja učinak varijance opaženih prinosa;
- posljednji termin ispravlja učinak kvanto izvedenice ako je izvršna valuta drugačija od valute imovine. Termini koji pridonose ispravku su sljedeći:
 - ρ je korelacija između cijene imovine i relevantnog deviznog tečaja mjerena tijekom preporučenog razdoblja držanja;

▼ B

- σ je izmjerena volatilnost imovine;
- σ_{cev} je izmjerena volatilnost deviznog tečaja.

(d) izračunava cijenu svakog temeljnog ugovora primjenom eksponencijala prinosa.

23. Za krivulje se provodi analiza glavnih sastavnica (*principal component analysis*, PCA) kako bi se osiguralo da simulacija kretanja svake točke na krivulji tijekom dugog razdoblja daje dosljednu krivulju.

(a) PCA se provodi:

- i. prikupljanjem povijesnih podataka o točkama razdoblja držanja koje definiraju krivulju za svako razdoblje trgovanja tijekom proteklih pet godina ili godina iz točke 6. ovog Priloga;
- ii. osiguravanjem pozitivnih vrijednosti svake točke razdoblja držanja – ako točka razdoblja držanja ima negativnu vrijednost, sve točke razdoblja držanja pomiču se za najmanji cijeli broj ili postotak kako bi se osiguralo pozitivne vrijednosti za sve točke razdoblja držanja;
- iii. izračunavanjem prinosa za svako razdoblje za svaku točku razdoblja držanja uzimanjem prirodnog logaritma omjera cijene/razine na kraju svakog opaženog razdoblja i cijene/razine na kraju prethodnog razdoblja;
- iv. ispravljanjem prinosa opaženih u svakoj točki razdoblja držanja tako da dobiveni skup prinosa u svakoj točki razdoblja držanja ima nultu aritmetičku sredinu;
- v. izračunavanjem matrice kovarijanci između različitih točaka razdoblja držanja zbrajanjem prinosa;
- vi. izračunavanjem svojstvenih vektora i svojstvenih vrijednosti matrice kovarijanci;
- vii. odabirom svojstvenih vektora koji odgovaraju trima najvećim svojstvenim vrijednostima;
- viii. formiranjem matrice s trima stupcima gdje je prvi stupac svojstveni vektor s najvećom svojstvenom vrijednošću; srednji stupac je svojstveni vektor s drugom najvećom svojstvenom vrijednošću, a posljednji je stupac svojstveni vektor s trećom najvećom svojstvenom vrijednošću;

▼ M3**▼ C5**

- ix. projiciranjem prinosa na tri glavna svojstvena vektora, izračunana u prethodnom koraku, množenjem matrice prinosa $N \times M$ dobivene u točki v. matricom svojstvenih vektora $M \times 3$ dobivenom u točki viii;

▼ B

- x. izračunavanjem matrice prinosa koja će se upotrijebiti u simulaciji množenjem rezultata iz točke ix. transpozicijom matrice svojstvenih vektora koja je dobivena u točki viii. To je skup vrijednosti koje će se upotrijebiti u simulaciji.

(b) Simulacija krivulje provodi se na sljedeći način:

- i. vremenski korak u simulaciji jest jedno vremensko razdoblje. Za svako razdoblje opažanja u preporučenom razdoblju držanja odaberite redak slučajnim odabirom iz izračunate matrice prinosa. Prinos za svaku točku razdoblja držanja, T , jest zbroj iznad odabranih redaka stupca koji odgovara točki razdoblja držanja, T .
- ii. simulirana stopa za svaku točku razdoblja držanja T jest tekuća stopa u točki razdoblja držanja T .
 - pomnožena eksponencijom simuliranog prinosa,

▼B

- usklađena za sve pomake kako bi se osigurale pozitivne vrijednosti za sve točke razdoblja držanja te
- usklađena tako da očekivana aritmetička sredina odgovara trenutačnim očekivanjima za stopu pri točki razdoblja držanja *T* na kraju preporučenog razdoblja držanja.

24. Za PRIIP-ove u kategoriji 3 koji imaju bezuvjetnu zaštitu kapitala izdavatelj PRIIP-a može pretpostaviti da je VaR na razini pouzdanosti od 97,5 % jednak razini bezuvjetne kapitalne zaštite na kraju preporučenog razdoblja držanja, diskontiran na sadašnji datum primjenom očekivanog nerizičnog diskontnog faktora.

Utvrđivanje razreda MRM-a za PRIIP-ove kategorije 4

25. Ako uspješnost PRIIP-a ovisi o čimbeniku ili čimbenicima koji se ne opažaju na tržištu ili su u određenoj mjeri pod kontrolom izdavatelja PRIIP-a ili to vrijedi za određenu sastavnicu PRIIP-a, izdavatelj PRIIP-a slijedi metodu iz ovog odjeljka kako bi uzeo u obzir taj čimbenik ili čimbenike.
26. Utvrđuju se različite sastavnice PRIIP-a koje pridonose uspješnosti PRIIP-a kako bi se s onim sastavnicama koje nisu u potpunosti ili djelomično ovisne o čimbeniku ili čimbenicima koji se ne opažaju na tržištu postupalo u skladu s odgovarajućim metodama iz ovog Priloga za PRIIP-ove kategorije 1, 2 ili 3. Za svaku od ovih sastavnica izračunava se VEV.
27. Sastavnica PRIIP-a koja u potpunosti ili djelomično ovisi o čimbeniku ili čimbenicima koji se ne opažaju na tržištu mora zadovoljavati stabilne i općepriznate standarde djelatnosti i regulatorne standarde za utvrđivanje relevantnih očekivanja u pogledu budućeg doprinosa tih čimbenika i neizvjesnosti koja može postojati s obzirom na taj doprinos. Ako sastavnica nije u potpunosti ovisna o čimbeniku koji se ne opaža na tržištu, tržišni čimbenici uzimaju se u obzir primjenom metodologije bootstrap, kako je navedeno za PRIIP-ove kategorije 3. VEV za sastavnicu PRIIP-a rezultat je kombinacije metodologije bootstrap i stabilnih i općepriznatih standarda djelatnosti i regulatornih standarda za utvrđivanje relevantnih očekivanja u pogledu budućeg doprinosa tih čimbenika koji se ne opažaju na tržištu.
28. VEV svake sastavnice PRIIP-a proporcionalno se ponderira kako bi se dobio ukupni VEV za PRIIP. Pri ponderiranju sastavnica uzimaju se u obzir obilježja proizvoda. Prema potrebi razmatraju se algoritmi proizvoda koji umanjuju tržišni rizik, kao i posebnosti komponente sudjelovanja u dobiti.
29. Za PRIIP-ove u kategoriji 4 koji imaju bezuvjetnu zaštitu kapitala izdavatelj PRIIP-a može pretpostaviti da je VaR na razini pouzdanosti od 97,5 % jednak razini bezuvjetne kapitalne zaštite na kraju preporučenog razdoblja držanja, diskontiran na sadašnji datum primjenom očekivanog nerizičnog diskontnog faktora.

DIO 2.

Metodologija za procjenu kreditnog rizika

I. OPĆI ZAHTEJEVI

30. Za PRIIP ili njegova temeljna ulaganja ili izloženosti smatra se da uključuju kreditni rizik ako prinos PRIIP-a ili njegovih temeljnih ulaganja ili izloženosti ovisi o kreditnoj sposobnosti izdavatelja ili stranke koja je obvezna izvršiti, izravna ili neizravna, odgovarajuća plaćanja ulagatelju. PRIIP čiji MRM iznosi 7 nije obavezan procjenjivati kreditni rizik.
31. Ako se neki subjekt izravno obveže da će malom ulagatelju izvršiti plaćanje za PRIIP, kreditni rizik se procjenjuje za subjekt koji je izravni dužnik.

▼B

32. Ako za sve obveze plaćanja dužnika ili jednog ili više neizravnih dužnika bezuvjetno i neopozivo jamči drugi subjekt (jamac), može se upotrijebiti procjena kreditnog rizika jamca ako je ona povoljnija od procjene kreditnog rizika dotičnog dužnika/dotičnih dužnika.
33. Za PRIIP-ove koji su izloženi temeljnim ulaganjima ili tehnikama, uključujući PRIIP-ove koji i sami uključuju kreditni rizik ili pak imaju temeljna ulaganja koja uključuju kreditni rizik, kreditni rizik se procjenjuje s obzirom na kreditni rizik koji nastaje i za sam PRIIP i za temeljna ulaganja ili izloženosti (uključujući izloženosti prema drugim PRIIP-ovima), na temelju pregleda i uz prihvaćanje kaskadne procjene ako je to potrebno.
34. Ako kreditni rizik nastaje isključivo na razini temeljne imovine ili izloženosti (uključujući druge PRIIP-ove), kreditni rizik ne procjenjuje se na razini samog PRIIP-a, već na razini tih temeljnih ulaganja ili izloženosti na temelju pregleda. Ako je PRIIP subjekt za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (*Undertaking for Collective Investment in Transferable Securities*, UCITS) ili alternativni investicijski fond (*Alternative Investment Fund*, AIF), smatra se da sam UCITS ili AIF ne uključuje kreditni rizik, dok se temeljna imovina ili izloženosti UCITS-a ili AIF-a prema potrebi procjenjuju.
35. Ako je PRIIP izložen višestrukim temeljnim ulaganjima koja uključuju izloženost kreditnom riziku, kreditni rizik povezan sa svakim temeljnim ulaganjem koje čini izloženost od 10 % ili više ukupne imovine ili vrijednosti PRIIP-a procjenjuje se zasebno.
36. Za temeljna ulaganja ili izloženosti prema izvedenicama kojima se trguje na burzi ili poravnatim OTC izvedenicama pretpostavlja se, da za potrebe procjene kreditnog rizika, nemaju kreditni rizik. Smatra se da ne postoji kreditni rizik ako je izloženost u potpunosti i na odgovarajući način kolateralizirana ili ako nekolateralizirane izloženosti koje uključuju kreditni rizik čine manje od 10 % ukupne imovine ili vrijednosti PRIIP-a.

II. PROCJENA KREDITNOG RIZIKA

Kreditna procjena dužnika

37. Ako je to moguće, izdavatelj PRIIP-a unaprijed definira jednu ili više vanjskih institucija za procjenu kreditnog rizika (VIPKR) koje su certificirane ili registrirane pri Europskom nadzornom tijelu za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA) u skladu s Uredbom (EZ) br. 1060/2009 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁾ na čije će se kreditne procjene dosljedno upućivati za potrebe procjene kreditnog rizika. Ako je prema toj politici dostupno više kreditnih procjena, upotrebljava se srednja vrijednost rejtinga, uz priklanjanje nižoj od dvije srednje vrijednosti u slučaju parnog broja procjena.
38. Razina kreditnog rizika PRIIP-a i svakog relevantnog dužnika procjenjuje se, prema potrebi, na temelju:
 - (a) kreditne procjene koju je VIPKR dodijelio PRIIP-u;
 - (b) kreditne procjene koju je VIPKR dodijelio relevantnom dužniku;
 - (c) zadane kreditne procjene iz točke 43. ovog Priloga ako ne postoji kreditna procjena prema točki (a) ili (b) ili prema objema točkama.

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 1060/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o agencijama za kreditni rejting (SL L 302, 17.11.2009., str. 1.).

▼B

Dodjela kreditnih procjena na stupnjeve kreditne kvalitete

39. Dodjela kreditnih procjena VIPKR-a na objektivnu ljestvicu stupnjeva kreditne kvalitete temelji se na Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2016/1800 ⁽¹⁾.
40. U slučaju kreditnih rizika koji se procjenjuju na temelju pregleda, dodijeljeni stupanj kreditne kvalitete odgovara ponderiranim prosječnim stupnjevima kreditne kvalitete svakog relevantnog dužnika za kojeg treba provesti kreditnu procjenu, s obzirom na ukupnu imovinu koju oni predstavljaju.
41. U slučaju kreditnih rizika koji se procjenjuju na kaskadnoj osnovi, sve izloženosti kreditnom riziku procjenjuju se zasebno, po sloju, a stupanj kreditne kvalitete koji se dodjeljuje najviši je stupanj kreditne kvalitete, što znači da je između stupnja kreditne kvalitete 1 i stupnja kreditne kvalitete 3, viši stupanj 3.
42. Stupanj kreditne kvalitete u skladu s točkom 38. ovog Priloga usklađuje se s dospijecom ili preporučenim razdobljem držanja PRIIP-a, u skladu sa sljedećom tablicom, osim ako je dodijeljena kreditna procjena koja odražava to dospijeće ili preporučeno razdoblje držanja:

Stupanj kreditne kvalitete u skladu s točkom 38. ovog Priloga	Usklađeni stupanj kreditne kvalitete, u slučaju kada je rok dospijeca PRIIP-a, ili njegovo preporučeno razdoblje držanja ako PRIIP nema rok dospijeca, do jedne godine	Usklađeni stupanj kreditne kvalitete, u slučaju kada je rok dospijeca PRIIP-a, ili njegovo preporučeno razdoblje držanja ako PRIIP nema rok dospijeca, od jedne godine do dvanaest godina	Usklađeni stupanj kreditne kvalitete, u slučaju kada je rok dospijeca PRIIP-a, ili njegovo preporučeno razdoblje držanja ako PRIIP nema rok dospijeca, dulje od dvanaest godina
0	0	0	0
1	1	1	1
2	1	2	2
3	2	3	3
4	3	4	5
5	4	5	6
6	6	6	6

43. Ako dužnik nema vanjsku kreditnu procjenu, zadana kreditna procjena iz točke 38. ovog Priloga bit će:

⁽¹⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) 2016/1800 od 11. listopada 2016. o utvrđivanju provedbenih tehničkih standarda u vezi s dodjelom procjena kreditnih rizika vanjskih institucija za procjenu kreditnog rizika do objektivnog razmjera stupnja kreditne kvalitete u skladu s Direktivom 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 275, 12.10.2016., str. 19.).

▼B

(a) stupanj kreditne kvalitete 3 ako je dužnik uređen kao kreditna institucija ili osiguravajuće društvo prema mjerodavnom pravu Unije ili pravnom okviru koji se smatraju jednakovrijednima prema pravu Unije te ako je rejting države članice u kojoj dužnik ima sjedište stupanj kreditne kvalitete 3;

(b) stupanj kreditne kvalitete 5 za sve druge dužnike.

III. MJERA KREDITNOG RIZIKA

44. PRIIP-u se dodjeljuje mjera kreditnog rizika (*credit risk measure*, CRM) na ljestvici od 1 do 6, na temelju tablice za raspoređivanje iz točke 45. ovog Priloga i primjenom faktora za smanjenje kreditnog rizika iz točaka 46., 47., 48. i 49. ovog Priloga ili, prema potrebi, faktora za povećanje kreditnog rizika iz točaka 50. i 51. ovog Priloga.

45. Tablica za raspoređivanje stupnjeva kreditne kvalitete u CRM:

Usklađeni stupanj kreditne kvalitete	Mjera kreditnog rizika
0	1
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6

46. CRM može biti 1 ako su imovina PRIIP-a ili odgovarajući kolateral ili imovina kojom se osigurava PRIIP-ova obveza plaćanja:

(a) u svakom trenutku do dospijeća jednaki PRIIP-ovim obvezama plaćanja prema svojim ulagateljima;

(b) drži ih treća strana na odvojenom računu prema uvjetima jednakovrijednim onima iz Direktive 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ ili Direktive 2014/91/EU ⁽²⁾ i

(c) ni u kojim okolnostima nisu dostupni nekim drugim vjerovnicima izdavatelja prema mjerodavnom pravu.

47. CRM može biti 2 ako su imovina PRIIP-a ili odgovarajući kolateral ili imovina kojom se osigurava PRIIP-ova obveza plaćanja:

(a) u svakom trenutku do dospijeća jednaki PRIIP-ovim obvezama plaćanja prema svojim ulagateljima;

⁽¹⁾ Direktiva 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova i izmjenama direktiva 2003/41/EZ i 2009/65/EZ te uredbi (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 1095/2010 (SL L 174, 1.7.2011., str. 1.).

⁽²⁾ Direktiva 2014/91/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o izmjeni Direktive 2009/65/EZ o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) u pogledu poslova depozitara, politika nagrađivanja i sankcija (UCITS) (SL L 257, 28.8.2014., str. 186.).

▼B

- (b) utvrđeni su i vode se na računima ili u registrima, na temelju mjero-davnog prava, uključujući članke 275. i 276. Direktive 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾; i
- (c) takvi da tražbine malih ulagatelja imaju prednost u odnosu na tražbine ostalih vjerovnika izdavatelja PRIIP-a ili stranke koja se obvezala da će, izravno ili neizravno, izvršiti relevantna plaćanja ulagatelju.
48. Ako kreditni rizik treba procijeniti na temelju pregleda ili kaskadno, mogu se primijeniti i faktori smanjenja iz točke 46. i 47. ovog Priloga kada se procjenjuje kreditni rizik s obzirom na svakog temeljnog dužnika.
49. Ako PRIIP ne može zadovoljiti kriterije iz točke 47. ovog Priloga, CRM iz točke 45. ovog Priloga može se smanjiti za jedan razred ako tražbine malih ulagatelja imaju prednost u odnosu na tražbine običnih vjerovnika, kako je utvrđeno u članku 108. Direktive 2014/59/EU, izdavatelja PRIIP-a ili stranke koja se obvezala da će, izravno ili neizravno, izvršiti relevantna plaćanja ulagatelju, pod uvjetom da dužnik podliježe relevantnim bonitetnim zahtjevima u pogledu osiguravanja odgovarajuće usklađenosti imovine i obveza.
50. CRM na temelju točke 45. ovog Priloga povećava se za dva razreda ako je tražbina malog ulagatelja podređena tražbinama vjerovnika s višim redom prvenstva.
51. CRM na temelju točke 45. ovog Priloga povećava se za tri razreda ako je PRIIP dio regulatornog kapitala dužnika PRIIP-a, kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 118. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ ili u članku 93. Direktive 2009/138/EU.

DIO 3.**Agregiranje tržišnog i kreditnog rizika u zbirni pokazatelj rizika**

52. Ukupni zbirni pokazatelj rizika (*summary risk indicator*, SRI) dodjeljuje se na temelju kombiniranja razreda CRM-a i MRM-a, u skladu sa sljedećom tablicom:

Razred CRM-a \ Razred MRM-a	MR1	MR2	MR3	MR4	MR5	MR6	MR7
CR1	1	2	3	4	5	6	7
CR2	1	2	3	4	5	6	7
CR3	3	3	3	4	5	6	7
CR4	5	5	5	5	5	6	7
CR5	5	5	5	5	5	6	7
CR6	6	6	6	6	6	6	7

⁽¹⁾ Direktiva 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) (SL L 335, 17.12.2009., str. 1.).

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27.6.2013., str. 1.).

▼ M3**▼ C5**

- 52a. Ako izdavatelj PRIIP-a smatra da vrijednost zbirnog pokazatelja rizika dodijeljena nakon agregiranja tržišnog i kreditnog rizika u skladu s točkom 52. ne odražava rizike PRIIP-a na odgovarajući način, taj izdavatelj PRIIP-a može odlučiti povećati tu vrijednost. Postupak odlučivanja o takvom povećanju mora se dokumentirati.

▼ B

Praćenje podataka koji su bitni za zbirni pokazatelj rizika

53. Izdavatelj PRIIP-a prati tržišne podatke koji su bitni za izračun razreda MRM-a i ako se razred MRM-a promijeni u neki drugi razred MRM-a, PRIIP dodjeljuje odgovarajući razred MRM-a razredu MRM-a koji je PRIIP uskladio za većinu referentnih točki tijekom prethodna četiri mjeseca.
54. Izdavatelj PRIIP-a prati i kriterije kreditnog rizika koji su bitni za izračun CRM-a te, ako se prema tim kriterijima CRM promijeni u neki drugi razred CRM-a, PRIIP ponovno raspoređuje CRM u odgovarajući razred CRM-a.
55. Preispitivanje razreda MRM-a uvijek se provodi nakon odluke izdavatelja PRIIP-a u pogledu investicijske politike i/ili strategije PRIIP-a. U takvim se okolnostima sve promjene MRM-a tumače kao novo određivanje razreda MRM-a za PRIIP te se, slijedom toga, provode u skladu s općim pravilima za određivanje razreda MRM-a za određenu kategoriju PRIIP-a.

DIO 4.

Likvidnosni rizik

56. Smatra se da PRIIP ima materijalno značajan likvidnosni rizik ako je ispunjen bilo koji od sljedećih kriterija:
- (a) PRIIP je uvršten za trgovanje na sekundarnom tržištu ili mu je odobrena alternativna likvidnosna linija, a ni održavatelji tržišta ni izdavatelj PRIIP-a nisu se obvezali pružiti likvidnost, tako da likvidnost ovisi samo o raspoloživosti kupaca ili prodavatelja na sekundarnom tržištu ili o alternativnoj likvidnosnoj liniji, uzimajući u obzir činjenicu da redovito trgovanje proizvodom u određenom trenutku ne jamči redovito trgovanje istim proizvodom u bilo kojem drugom trenutku;
 - (b) prosječni profil likvidnosti temeljnih instrumenata znatno je niži u odnosu na redovitost plaćanja za PRIIP, kada i ako likvidnost koju pruža PRIIP ovisi o unovčavanju njegove temeljne imovine;
 - (c) izdavatelj PRIIP-a procjenjuje da bi se mali ulagatelj mogao suočiti sa znatnim poteškoćama u smislu vremena ili troškova dezinvestiranja za vrijeme vijeka trajanja proizvoda, ovisno o posebnim tržišnim uvjetima.
57. Smatra se da je PRIIP nelikvidan, bilo ugovorno ili ne, ako je ispunjen bilo koji od sljedećih kriterija:
- (a) PRIIP nije uvršten za trgovanje na sekundarnom tržištu i ni izdavatelj PRIIP-a ni treća strana ne nude alternativnu likvidnosnu liniju, ili alternativna likvidnosna linija podliježe znatnim ograničavajućim uvjetima, uključujući znatne kazne za prijevremeni izlazak ili diskrecijske troškove za otkup, ili ako ne postoje aranžmani za pružanje likvidnosti;

▼B

- (b) PRIIP nudi mogućnost prijevremenog izlaska ili otkupa prije primjennjivog roka dospijeca, no to podliježe znatnim ograničavajućim uvjetima, uključujući znatne kazne za izlazak ili diskrecijske cijene otkupa, ili prethodnom odobrenju i diskrecijskoj odluci izdavatelja PRIIP-a;
- (c) PRIIP ne nudi mogućnost prijevremenog izlaska ili otkupa prije primjennjivog roka dospijeca.

58. PRIIP se smatra likvidnim u svim drugim slučajevima.

▼ B

PRILOG III.

PRIKAZ SRI-ja

Oblik prikaza

▼ M3
▼ C5

1. Izdavatelji PRIIP-ova upotrebljavaju niže navedeni oblik za prikaz SRI-ja u dokumentu s ključnim informacijama. Odgovarajući broj istaknut je kako je prikazano, ovisno o SRI-ju za PRIIP.

1 2 3 4 **5** 6 7

Niži rizik <-----> Viši rizik

Pretpostavka je pokazatelja rizika da ćete proizvod držati [do datuma/x godina (ako ne postoji točan datum dospijeća)].

(prema potrebi u skladu s točkom 3. podtočkom (a) ovog Priloga) Stvarni rizik može se znatno razlikovati ako proizvod unovčite ranije, a iznos koji dobijete natrag mogao bi biti niži.

(ako se smatra nelikvidnim u skladu s točkom 3. podtočkom (b) ovog Priloga, navodi se jedno od sljedećih opisnih objašnjenja ili oba ovisno o slučaju):

[Ne možete/možda nećete moći] ranije unovčiti proizvod.

[Morat ćete/možda ćete morati] platiti znatne dodatne troškove za ranije unovčenje.

(ako se smatra da ima materijalno značajan likvidnosni rizik u skladu s točkom 3. podtočkom (b) ovog Priloga) Proizvod možda nećete moći jednostavno prodati [prekinuti] ili ćete ga možda morati prodati [prekinuti] po cijeni koja znatno utječe na iznos koji ćete dobiti natrag.”;

▼ B

Smjernice za popunjavanje s obzirom na SRI

2. U tekstu objašnjenja nakon SRI-ja ukratko se pojašnjava svrha SRI-ja i temeljni rizici.

▼ M3
▼ C5

3. Ispod SRI-ja naznačuje se vremenski okvir preporučenog razdoblja držanja. Nadalje, neposredno ispod SRI-ja navodi se i upozorenje kako je utvrđeno u gornjem predlošku, u sljedećim slučajevima:
 - (a) ako se smatra da će rizik PRIIP-a biti znatno veći u slučaju drukčijeg razdoblja držanja;
 - (b) ako se smatra da PRIIP ima materijalno značajan likvidnosni rizik, bez obzira na to je li to utvrđeno ugovorom;
 - (c) ako se smatra da je PRIIP nelikvidan, bez obzira na to je li to utvrđeno ugovorom.

▼ B

4. Tekst objašnjenja koji se primjenjuje na svaki PRIIP obuhvaća:

▼B

- (a) upozorenje tiskano podebljanim slovima ako:
 - i. se smatra da PRIIP ima valutni rizik kako je navedeno u članku 3. stavku 2. točki (c) ove Uredbe (element C);
 - ii. PRIIP ima moguću obvezu nadopunjavanja početnog ulaganja (element D);
- (b) objašnjenje, prema potrebi, rizika koji su materijalno značajni za PRIIP, a koji se nisu mogli na odgovarajući način obuhvatiti SRI-jem (element E);
- (c) pojašnjenje:
 - i. da PRIIP ima (djelomičnu) kapitalnu zaštitu od tržišnog rizika, prema potrebi, uključujući točnu naznaku postotka uloženog kapitala koji je zaštićen (element F);
 - ii. posebnih uvjeta ograničenja ako je (djelomična) kapitalna zaštita od tržišnog rizika ograničena (element G);
 - iii. da PRIIP nema kapitalnu zaštitu od tržišnog rizika, prema potrebi (element H);
 - iv. da PRIIP nema kapitalno jamstvo za kreditni rizik, prema potrebi (element I);
 - v. posebnih uvjeta ograničenja ako je zaštita od kreditnog rizika ograničena (element J).
- 5. Za PRIIP koji nudi različite mogućnosti za ulaganje, izdavatelji PRIIP-ova upotrebljavaju oblik iz točke 1. ovog Priloga za prikazivanje SRI-ja, uz naznaku svih ponuđenih kategorija rizika od kategorije najnižeg rizika do kategorije najvišeg rizika.
- 6. Za izvedenice koje su budućnosnice, opcije kupnje i opcije prodaje kojima se trguje na uređenom tržištu ili na tržištu treće zemlje za koje se smatra da je jednakovrijedno uređenom tržištu, u skladu s člankom 28. Uredbe (EU) 600/2014, uključuju se elementi A, B i, prema potrebi, H.

▼M3**▼C5**

- 6a. Za PRIIP-ove kategorije 1 definirane u točki 4. podtočki (b) Priloga II. terminologija koja se upotrebljava za tekstove opisnih objašnjenja uz SRI prilagođava se, prema potrebi, tako da iskazuje posebna obilježja PRIIP-a, na primjer da nema početnog iznosa ulaganja.

▼B*Tekstovi objašnjenja*

- 7. Za potrebe prikaza SRI-ja, uključujući točku 4. ovog Priloga, upotrebljavaju se, prema potrebi, sljedeći tekstovi objašnjenja:

[Element A] Zbirni pokazatelj rizika služi kao smjernica za razinu rizika ovog proizvoda u usporedbi s drugim proizvodima. Pokazuje koliko je vjerojatno da ćete na proizvodu izgubiti novac zbog kretanja na tržištima ili zbog toga što vam mi ne možemo platiti.

[Element B] Razvrstali smo ovaj proizvod kao [1/2/3/4/5/6/7] od mogućih 7, što označuje [1=„najnižu”/2=„nisku”/3=„srednje nisku”/4=„srednju”/5=„srednje visoku”/6=„drugu najvišu”/7=„najvišu”] kategoriju rizika.

▼B

[Osim toga, dodajte *kratko objašnjenje klasifikacije proizvoda od najviše 300 znakova, pisano jednostavnim jezikom*]

[Primjer objašnjenja: Ovime se ocjenjuje da će mogući gubici od buduće aktivnosti biti na [1=„vrlo niskoj”/2=„niskoj”/3=„srednje niskoj”/4=„srednjoj”/5=„srednje visokoj”/6=„visokoj”/7=„vrlo visokoj”] razini, a loši tržišni uvjeti [1, 2= „vrlo vjerojatno neće”/3=„vjerojatno neće”/4=„mogli bi”/5=„vjerojatno će”/6=„vrlo vjerojatno će”] utjecati na [našu] sposobnost [X-a] da vam platimo [plati]].

[[Prema potrebi:] Element C, podebljana slova] Budite svjesni valutnog rizika. Primit ćete uplate u različitim valutama, tako da konačni prinos koji ćete ostvariti ovisi o tečaju između dviju valuta. U gore prikazanom pokazatelju ne uzima se u obzir taj rizik.

[[Prema potrebi:] Element D] U određenim okolnostima može se od vas tražiti da izvršite dodatne uplate kako biste pokrili gubitke. (podebljana slova) Ukupni gubitak koji za vas može nastati može znatno premašivati uloženi iznos.

[Prema potrebi:] [Element E] [Ostale rizike koji su materijalno značajni za PRIIP, a koji nisu uključeni u zbirni pokazatelj rizika, treba objasniti s najviše 200 znakova]

[Prema potrebi:] [Element F] [Imate pravo na povrat od barem [umetnite %] vašeg kapitala. Svaki iznos koji premašuje taj iznos, kao i svaki dodatni prinos, ovisi o budućim kretanjima na tržištu te je neizvjestan.]

[Prema potrebi:] [Element G] [Međutim, ova zaštita od budućih tržišnih kretanja ne primjenjuje se ako [...]]

— [Ako se primjenjuju uvjeti za prijevremeni izlazak] unovčite proizvod prije [... godina/mjeseci/dana]

— [Ako se moraju izvršavati kontinuirane uplate] ne izvršite uplate na vrijeme.

— [Ako se primjenjuju druga ograničenja: objasnite ih s najviše [...]] znakova jednostavnim jezikom.]

[Prema potrebi:] [Element H] [Ovaj proizvod ne uključuje nikakvu zaštitu od budućih tržišnih kretanja, tako da biste mogli izgubiti određeni dio ili cjelokupno vaše ulaganje.]

[Prema potrebi:] [Element I] [Ako (mi) (ne) budemo mogli platiti ono što vam dugujemo, mogli biste izgubiti vaše cjelokupno ulaganje.]

▼C2

[Prema potrebi:] [Element J] [Međutim, možete ostvariti pogodnosti od programa za zaštitu potrošača (vidjeti odjeljak „što se događa ako vam nismo u mogućnosti platiti”). U gore navedenom pokazatelju ne uzima se u obzir ta zaštita.]

▼ **M3**▼ **C5***PRILOG IV.***SCENARIJI USPJEŠNOSTI***Broj scenarija*

1. Scenariji uspješnosti prema ovoj Uredbi u kojima se prikazuje nekoliko mogućih prinosa jesu sljedeći:

- (a) povoljni scenarij;
- (b) umjereni scenarij;
- (c) nepovoljni scenarij;
- (d) scenarij u uvjetima stresa.

2. U scenariju u uvjetima stresa navode se znatni nepovoljni učinci PRIIP-a koji nisu obuhvaćeni nepovoljnim scenarijem iz točke 1. podtočke (c) ovog Priloga. U scenariju u uvjetima stresa prikazuju se međurazdoblja ako su ona prikazana za scenarije uspješnosti iz točke 1. podtočaka od (a) do (c) ovog Priloga.

3. Dodatni scenarij za investicijske osigurateljne proizvode temelji se na umjerenom scenariju iz točke 1. podtočke (b) ovog Priloga ako je uspješnost relevantna s obzirom na prinos od ulaganja.

4. Navodi se i minimalni povrat od ulaganja, pri čemu se ne uzima u obzir situacija u kojoj ga izdavatelj PRIIP-a ili stranka koja se obvezala da će izravno ili neizravno izvršiti relevantna plaćanja malom ulagatelju ne može isplatiti.

Izračun vrijednosti nepovoljnog, umjerenog i povoljnog scenarija za preporučeno razdoblje držanja za PRIIP-ove kategorije 2

1. slučaj: PRIIP-ovi iz točke 1. Priloga VIII. s dovoljno povijesnih podataka

5. Sljedeća pravila primjenjuju se na PRIIP-ove iz točke 1. Priloga VIII. ako su u trenutku izračuna ispunjeni sljedeći kriteriji povezani s duljinom godišnjih uzastopnih povijesnih vrijednosti za PRIIP:

- (a) veća je od 10;
- (b) pet je godina dulja od preporučenog razdoblja držanja PRIIP-a.

6. Ako je preporučeno razdoblje držanja pet godina ili kraće, nepovoljni, umjereni i povoljni scenarij izračunavaju se za razdoblje od posljednjih 10 godina od dana izračuna. Ako je preporučeno razdoblje držanja dulje od pet godina, nepovoljni, umjereni i povoljni scenarij izračunavaju se za razdoblje koje je istovjetno preporučenom razdoblju držanja uvećanom za pet godina od dana izračuna.

7. Nepovoljni, umjereni i povoljni scenarij izračunavaju se na sljedeći način:

- (a) u razdoblju iz točke 6. ovog Priloga utvrđuju se svi preklapajući podintervali koji su svaki za sebe jednaki preporučenom razdoblju držanja, a počinju ili završavaju u svakom od predmetnih mjeseci ili na svaki od datuma vrednovanja PRIIP-a u slučaju PRIIP-ova koji se vrednuju svaki mjesec, a obuhvaćeni su tim razdobljem;

▼ C5

- (b) za PRIIP-ove s preporučenim razdobljem držanja duljim od godine dana utvrđuju se svi preklapajući podintervali koji su svaki za sebe jednaki preporučenom razdoblju držanja ili kraći od njega, no traju godinu dana ili dulje, i koji završavaju na kraju razdoblja navedenog u točki 6. ovog Priloga;
 - (c) za svaki podinterval iz točaka (a) i (b) uspješnost PRIIP-a izračunava se na sljedeći način:
 - i. na temelju uspješnosti PRIIP-a tijekom točnog trajanja svakog podintervala;
 - ii. umanjeno za sve primjenjive troškove;
 - iii. uz pretpostavku ponovnog ulaganja prihoda PRIIP-a koji se može raspodijeliti;
 - iv. primjenom linearne transformacije za izračun uspješnosti u podintervalima kraćima od preporučenog razdoblja držanja kako bi svi podintervali bili usporedive duljine;
 - (d) podintervali utvrđeni u skladu s točkom (a) rangiraju se prema uspješnosti izračunanoj u skladu s točkom (c) kako bi se utvrdilo koji su od tih podintervala srednji i najbolji podintervali u smislu uspješnosti;
 - (e) podintervali utvrđeni u skladu s točkama (a) i (b) rangiraju se prema uspješnosti izračunanoj u skladu s točkom (c) kako bi se utvrdilo koji su od tih podintervala najgori podintervali u smislu uspješnosti.
8. Nepovoljni scenarij prikaz je najgoreg kretanja vrijednosti PRIIP-a u skladu s točkom 7. podtočkom (e) ovog Priloga.
 9. Umjereni scenarij prikaz je srednjeg kretanja vrijednosti PRIIP-a u skladu s točkom 7. podtočkom (d) ovog Priloga.
 10. Povoljni scenarij prikaz je najboljeg kretanja vrijednosti PRIIP-a u skladu s točkom 7. podtočkom (d) ovog Priloga.
 11. Scenariji se izračunavaju najmanje jednom mjesečno.

2. slučaj: PRIIP-ovi iz točke 1. Priloga VIII. bez dovoljno povijesnih podataka i s mogućnošću upotrebe referentne vrijednosti

12. Za PRIIP-ove iz točke 1. Priloga VIII. nepovoljni, umjereni i povoljni scenarij izračunavaju se na način utvrđen u točkama od 6. do 11. ovog Priloga, i to na temelju podataka o referentnoj vrijednosti kojima će se dopuniti vrijednosti PRIIP-a umanjene za sve primjenjive troškove:
 - (a) ako duljina vrijednosti PRIIP-a ne ispunjava kriterije iz točke 5. ovog Priloga;
 - (b) ako je referentna vrijednost primjerena za procjenu scenarija uspješnosti u skladu s kriterijima iz točke 16. ovog Priloga; i
 - (c) ako postoje povijesni podatci o referentnoj vrijednosti koji ispunjavaju kriterije iz točke 5. ovog Priloga.

▼ C5

Ako se u informacijama o ciljevima PRIIP-a upućuje na referentnu vrijednost, upotrebljava se ta referentna vrijednost pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti iz prve podtočke.

3. slučaj: PRIIP-ovi iz točke 1. Priloga VIII. bez dovoljno povijesnih podataka i bez referentne vrijednosti ili s referentnom vrijednosti, ali bez dovoljno povijesnih podataka, ili svi drugi PRIIP-ovi kategorije 2

13. Za PRIIP-ove iz točke 1. Priloga VIII. koji nisu obuhvaćeni ni 1. ni 2. slučajem ili za sve druge PRIIP-ove kategorije 2 nepovoljni, umjereni i povoljni scenarij izračunavaju se na način naveden u točkama od 6. do 11. ovog Priloga primjenom referentnih vrijednosti reguliranih Uredbom (EU) 2016/1011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾. Te referentne vrijednosti, koje dopunjuju vrijednosti za PRIIP ili referentnu vrijednost iz točke 12. ovog Priloga, označavaju razrede imovine u koje PRIIP ulaže ili temeljna ulaganja kojima je PRIIP izložen. Uzimaju se u obzir svi razredi imovine u koje bi PRIIP mogao uložiti više od 25 % svoje imovine odnosno temeljna ulaganja koja čine više od 25 % izloženosti. Ako takva referentna vrijednost ne postoji, upotrebljava se odgovarajuća zamjenska vrijednost.

14. Ako PRIIP ulaže u razne vrste imovine ili nudi izloženost raznim vrstama temeljnih ulaganja i utvrđeno je više od jedne referentne vrijednosti iz točke 13. ovog Priloga, scenariji se izračunavaju primjenom „složene referentne vrijednosti”, pri čemu se uzimaju u obzir ponderi procijenjenog ulaganja u svaku vrstu imovine ili temeljnog ulaganja.

15. Za PRIIP-ove kategorije 2 za koje ne postoji odgovarajuća referentna ili zamjenska vrijednost s dovoljno povijesnih podataka koji ispunjavaju kriterije iz točke 5. ovog Priloga za PRIIP scenariji uspješnosti izračunavaju se u skladu s točkama od 21. do 27. ovog Priloga uz upotrebu povijesnih prinosa PRIIP-a iz posljednjih 15 godina ili odgovarajuće referentne ili zamjenske vrijednosti.

2. i 3. slučaj: upotreba odgovarajućih referentnih ili zamjenskih vrijednosti

16. Kako bi ocijenili može li se određena referentna ili zamjenska vrijednost upotrijebiti za procjenu scenarija uspješnosti, izdavatelji PRIIP-ova upotrebljavaju sljedeće kriterije pod uvjetom da su ti kriteriji u skladu s ciljevima PRIIP-a i vrstom imovine u koju PRIIP ulaže ili vrstom temeljenih ulaganja prema kojima se nudi izloženost u PRIIP-u i koji su relevantni za PRIIP:

(a) profil rizika i dobiti ako referentna ili zamjenska vrijednost i PRIIP pripadaju istoj kategoriji SRI-ja ili volatilnosti i očekivanog prinosa ili objema kategorijama;

(b) očekivani prinos;

(c) sastav raspodijeljene imovine (ako sastav imovine PRIIP-a odražava složeni indeks, odgovarajuća referentna ili zamjenska vrijednost za potrebe izračuna scenarija uspješnosti mora stalno odražavati ponderu složenog indeksa);

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2016/1011 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o indeksima koji se upotrebljavaju kao referentne vrijednosti u financijskim instrumentima i financijskim ugovorima ili za mjerenje uspješnosti investicijskih fondova i o izmjeni direktiva 2008/48/EZ i 2014/17/EU te Uredbe (EU) br. 596/2014 (SL L 171, 29.6.2016., str. 1.).

▼ **C5**

- (d) imovina u koju bi PRIIP mogao ulagati u skladu s investicijskom politikom;
- (e) izloženost razredima temeljne imovine;
- (f) geografske izloženosti;
- (g) sektorske izloženosti;
- (h) raspodjela prihoda PRIIP-a;
- (i) mjere likvidnosti (npr. dnevni volumen trgovanja, razlika između ponuđene i zahtijevane cijene);
- (j) trajanje;
- (k) kategorija kreditnog rejtinga;
- (l) volatilnost ili povijesna volatilnost ili obje.

Izdavatelji PRIIP-ova mogu, uz kriterije navedene u prvoj podtočki, upotrebljavati i dodatne kriterije pod uvjetom da dokažu da su ti dodatni kriteriji relevantni za ciljeve PRIIP-a i vrstu imovine u koju PRIIP ulaže ili vrstu temeljnih ulaganja kojima se nudi izloženost u PRIIP-u.

17. Izdavatelji PRIIP-ova moraju moći dokazati usklađenost referentnih vrijednosti s ciljevima PRIIP-a te dokumentiraju svoju odluku, uključujući jasno obrazloženje o tome zašto je upotrijebljena ta referentna vrijednost.

Izračun scenarija u uvjetima stresa za PRIIP-ove kategorije 2

18. Za PRIIP-ove kategorije 2 scenarij u uvjetima stresa računa se na sljedeći način:

- (a) utvrdi se podinterval duljine w koji odgovara sljedećim intervalima:

	1 godina	> 1 godine
Dnevne cijene	21	63
Tjedne cijene	8	16
Mjesečne cijene	6	12

- (b) za svaki podinterval duljine w utvrde se povijesni log-normalni prinosi r_t , pri čemu je $t = t_1, t_2, \dots, t_w$;
- (c) izmjeri se volatilnost na temelju sljedeće formule počevši od $t_i = t_1$, koja se mijenja sve do $t_i = t_{H-w+1}$ pri čemu je H broj povijesnih opažaja u razdoblju:

$$w_{ti} \sigma_S = \sqrt{\frac{\sum_{t_i}^{t_{i+w}-1} \left(r_{ti} - \frac{t_{i+w}-1}{t_i} M_1 \right)^2}{M_w}}$$

▼ C5

pri čemu je M_w broj opažaja u podintervalu, a $t_{t+w-1}M_1$ je aritmetička sredina svih povijesnih log-normalnih prinosa u odgovarajućem podintervalu;

- (d) utvrdi se vrijednost koja odgovara 99. percentilu za jednu godinu i 95. percentilu za druga razdoblja držanja; ta je vrijednost volatilitet u uvjetima stresa $^w\sigma_s$
19. Za PRIIP-ove kategorije 2 očekivane vrijednosti na kraju preporučenog razdoblja držanja jesu:

$$For\acute{g}at\acute{o}k\acute{o}ny_{Stress\ z} = e^{\left[{}^w\sigma_s \cdot \sqrt{N} \cdot \left(z_\alpha + \left[\frac{(z_\alpha^2 - 1)}{6} \right] \cdot \frac{\mu_1}{\sqrt{N}} + \left[\frac{(z_\alpha^3 - 3z_\alpha)}{24} \right] \cdot \frac{\mu_2}{N} + \left[\frac{(2z_\alpha^3 - 5z_\alpha)}{36} \right] \cdot \frac{\mu_1^2}{N} \right) - 0.5 {}^w\sigma_s^2 N \right]}$$

pri čemu je:

- (a) N broj razdoblja trgovanja u preporučenom razdoblju držanja i gdje su ostali pojmovi definirani u točki 12. Priloga II.;
- (b) z_α je pravilno odabrana vrijednost PRIIP-a za ekstremni percentil koja odgovara vrijednosti od 1 % za jednu godinu i 5 % za druga razdoblja držanja.
20. Prikazana vrijednost scenarija u uvjetima stresa ne smije biti veća od vrijednosti nepovoljnog scenarija.
- Izračun vrijednosti scenarija za preporučeno razdoblje držanja za određene PRIIP-ove kategorije 1, PRIIP-ove kategorije 3 i PRIIP-ove kategorije 4*
21. Povoljni scenarij jednak je vrijednosti PRIIP-a u 90. percentilu procijenjene raspodjele ishoda u preporučenom razdoblju držanja, umanjeno za sve primjenjive troškove.
22. Umjereni scenarij jednak je vrijednosti PRIIP-a u 50. percentilu procijenjene raspodjele ishoda u preporučenom razdoblju držanja, umanjeno za sve primjenjive troškove.
23. Nepovoljni scenarij jednak je vrijednosti PRIIP-a u 10. percentilu procijenjene raspodjele ishoda u preporučenom razdoblju držanja, umanjeno za sve primjenjive troškove.
24. Ako smatra da postoji značajan rizik da bi ti scenariji kod malih ulagatelja mogli stvoriti neprimjerena očekivanja o njihovim mogućim prinosima, izdavalac PRIIP-a može upotrijebiti percentile koji su niži od onih iz točaka 21., 22. i 23. ovog Priloga.
25. Za PRIIP-ove kategorije 3 metoda za dobivanje procijenjene raspodjele ishoda PRIIP-a u preporučenom razdoblju držanja istovjetna je metodi navedenoj u točkama od 19. do 23. Priloga II. Međutim, očekivani prinos svake imovine je prinos opažen u tom razdoblju i izračunan bez diskontiranja očekivane uspješnosti primjenom očekivanog nerizičnog diskontnog faktora.
26. U usporedbi s izračunom za PRIIP-ove kategorije 2 za PRIIP-ove kategorije 3 provode se sljedeća usklađenja izračuna scenarija u uvjetima stresa:

▼ C5

(a) utvrdi se volatilnost u uvjetima stresa $^w\sigma_S$ na temelju metodologije utvrđene u točki 18. podtočkama (a), (b) i (c) ovog Priloga;

(b) prilagode se povijesni prinosi r_t na temelju sljedeće formule:

$$r_t^{adj} = r_t * \frac{^w\sigma_S}{\sigma}$$

(c) provede se ponovno uzorkovanje postupkom *bootstrap* na r^{adj} kako je opisano u točki 22. Priloga II.;

(d) izračuna se prinos svakog ugovora zbrajanjem prinosâ iz odabranih razdoblja i ispravljanjem tih prinosâ kako bi se osiguralo da je očekivani prinos koji se mjeri iz simulirane raspodjele prinosâ jednak sljedećem:

$$E*[r_{bootstrapped}] = -0.5^w\sigma_S^2N$$

pri čemu je $E*[r_{bootstrapped}]$ nova simulirana aritmetička sredina.

27. Za PRIIP-ove kategorije 3 scenarij u uvjetima stresa jednak je vrijednosti PRIIP-a na ekstremnom z_α percentilu, kako je definiran u točki 19. ovog Priloga, simulirane raspodjele, kako je utvrđeno u točki 26. ovog Priloga.

28. Za PRIIP-ove kategorije 4 upotrebljava se metoda iz točke 27. Priloga II. u pogledu onih čimbenika koji se ne opažaju na tržištu, prema potrebi zajedno s metodom za PRIIP-ove kategorije 3. Relevantne metode za PRIIP-ove kategorije 2 utvrđene u točkama od 5. do 20. ovog Priloga i relevantne metode za PRIIP-ove kategorije 3 utvrđene u točkama od 21. do 27. ovog Priloga upotrebljavaju se za relevantne sastavnice PRIIP-a ako PRIIP ima više sastavnica. Scenariji uspješnosti jednaki suponderiranom prosjeku relevantnih sastavnica. Obilježja proizvoda i kapitalna jamstva uzimaju se u obzir u izračunima uspješnosti.

29. Za PRIIP-ove kategorije 1 definirane u točki 4. podtočki (a) Priloga II. i za PRIIP-ove kategorije 1 definirane u točki 4. podtočki (b) Priloga II. kojima se ne trguje na uređenom tržištu ili na tržištu treće zemlje za koje se smatra da je jednakovrijedno uređenom tržištu u skladu s člankom 28. Uredbe (EU) br. 600/2014, scenariji uspješnosti izračunavaju se u skladu s točkama od 21. do 27. ovog Priloga.

Izračun vrijednosti scenarija za preporučeno razdoblje držanja za druge vrste PRIIP-ova kategorije 1

30. Za PRIIP-ove kategorije 1 koji su budućnosnice, opcije kupnje i opcije prodaje kojima se trguje na uređenom tržištu ili na tržištu treće zemlje za koje se smatra da je jednakovrijedno uređenom tržištu u skladu s člankom 28. Uredbe (EU) br. 600/2014, scenariji uspješnosti prikazuju se obliku grafikona strukture isplate. Grafikon se uključuje kako bi se pokazala uspješnost za sve scenarije za različite razine temeljne vrijednosti. Vodoravna os grafikona prikazuje moguće cijene temeljne vrijednosti, a okomita os prikazuje dobit ili gubitak pri različitim cijenama temeljne vrijednosti. Za svaku cijenu temeljne vrijednosti grafikon prikazuje dobivenu dobit ili gubitak te pri kojoj će cijeni temeljne vrijednosti dobit ili gubitak iznositi nula.

▼ C5

31. Za PRIIP-ove kategorije 1 definirane u točki 4. podtočki (c) Priloga II. daje se razumna i konzervativna najbolja procjena očekivanih vrijednosti za scenarije uspješnosti utvrđene u točki 1. podtočkama (a), (b) i (c) ovog Priloga na kraju preporučenog razdoblja držanja.

Odabrani i prikazani scenariji moraju biti dosljedni te moraju nadopunjavati druge informacije sadržane u dokumentu s ključnim informacijama, uključujući ukupni profil rizičnosti za PRIIP. Izdavatelj PRIIP-a mora osigurati dosljednost scenarija sa zaključcima o internom upravljanju proizvodom, među ostalim uključujući sva ispitivanja otpornosti na stres koja je proveo izdavatelj PRIIP-a za PRIIP, kao i podatke i analizu za potrebe pripreme drugih informacija sadržanih u dokumentu s ključnim informacijama.

Scenariji se odabiru tako da daju uravnoteženi prikaz mogućih ishoda PRIIP-a u povoljnim i nepovoljnim uvjetima, no prikazuju se samo oni scenariji koji se razumno mogu očekivati. Scenariji se ne smiju odabrati tako da daju neopravdanu prednost povoljnim ishodima na štetu nepovoljnih.

Izračun vrijednosti scenarija za međurazdoblja držanja

32. Za PRIIP-ove s preporučenim razdobljem držanja od jedne do 10 godina uspješnost se prikazuje u dvama razdobljima držanja: na kraju prve godine i na kraju preporučenog razdoblja držanja.
33. Za PRIIP-ove s preporučenim razdobljem držanja od 10 godina ili dulje uspješnost se prikazuje u trima razdobljima držanja: na kraju prve godine, nakon polovinepreporučenog razdoblja držanja, zaokruženo na kraj najbliže godine, i na kraju preporučenog razdoblja držanja.
34. Za PRIIP-ove s preporučenim razdobljem držanja od godine dana ili kraće ne prikazuju se scenariji uspješnosti za međurazdoblja držanja.
35. Za PRIIP-ove kategorije 2 vrijednosti koje se prikazuju za međurazdoblja za nepovoljni, umjereni i povoljni scenarij izračunavaju se u skladu s točkama od 5. do 14. ovog Priloga, pri čemu se upotrebljava razdoblje utvrđeno u točki 6., ali na temelju ishoda ostvarenih u međurazdoblju držanja.
36. Za PRIIP-ove kategorije 2 vrijednosti koje se prikazuju za međurazdoblja za scenarij u uvjetima stresa izračunavaju se primjenom formula iz točaka 18. i 19. ovog Priloga, pri čemu se N definira kao broj razdoblja trgovanja od početnog datuma do datuma kraja međurazdoblja. Na međurazdoblja se primjenjuje i točka 20. ovog Priloga.
37. Za PRIIP-ove iz točaka 15. i 29. ovog Priloga, PRIIP-ove kategorije 3 i PRIIP-ove kategorije 4, osim ako se primjenjuje točka 38. ovog Priloga, izdavatelj PRIIP-a procjenjuje vrijednosti scenarija koje treba prikazati za međurazdoblja držanja na način koji je u skladu s procjenom na kraju preporučenog razdoblja držanja.
38. Za PRIIP-ove kategorije 1 koji su budućnosnice, opcije kupnje i opcije prodaje kojima se trguje na uređenom tržištu ili na tržištu treće zemlje za koje se smatra da je jednakovrijedno uređenom tržištu u skladu s člankom 28. Uredbe (EU) br. 600/2014, ili za PRIIP-ove iz točke 90. podtočke (d) Priloga VI. scenariji uspješnosti mogu se prikazati samo na kraju preporučenog razdoblja držanja.

▼ **C5***Opći zahtjevi*

39. Scenariji uspješnosti PRIIP-a izračunavaju se umanjeno za sve primjenjive troškove u skladu s Prilogom VI. za scenarij i razdoblje držanja koji se prikazuju.
40. Scenariji uspješnosti izračunavaju se primjenom iznosa jednakih onima iz izračuna troškova kako su navedeni u točkama 90. i 91. Priloga VI.
41. Za PRIIP-ove koji su terminski ugovori, budućnosni ugovori, ugovori za razlike ili ugovori o razmjeni scenariji uspješnosti izračunavaju se uz pretpostavku da je iznos iz točke 40. zamišljeni iznos.
42. Scenariji uspješnosti prikazuju se u novčanim jedinicama. Iznosi se standardno zaokružuju na najbližih 10 EUR ili relevantnu valutu osim u slučaju posebnih uvjeta isplate, na primjer ako zaokruživanje iznosa na najbližih 10 EUR dovodi u zabludu, u kojem slučaju izdavatelj PRIIP-a može prikazati iznose zaokružene na najbliži euro. Ne dovodeći u pitanje točku 7. ovog Priloga, novčani iznosi prikazuju zbroj iznosa koje bi mali ulagatelj primio (umanjeno za troškove) u razdoblju držanja, a koji uključuju:
- (a) plaćanja dospjela na kraju razdoblja držanja, uključujući povrat kapitala;
 - (b) kamate ili druge iznose primljene prije kraja razdoblja držanja, uz pretpostavku da ti iznosi nisu ponovno uloženi.
43. Za PRIIP-ove koji su terminski ugovori, budućnosni ugovori, ugovori za razlike ili ugovori o razmjeni scenariji uspješnosti u novčanim jedinicama prikazuju dobit ili gubitak ostvaren u razdoblju držanja.
44. Scenariji uspješnosti prikazuju se i u postotcima, kao prosječni godišnji prinos od ulaganja. Taj se iznos izračunava tako da se vrijednost scenarija uzima kao brojnik, a iznos početnog ulaganja ili plaćena cijena kao nazivnik u skladu sa sljedećom formulom:
- $$(\text{vrijednost scenarija/početno ulaganje})^{1/T} - 1 \text{ ako } T > 1 \text{ pri čemu je } T \text{ duljina razdoblja držanja u godinama.}$$
45. Za preporučena razdoblja držanja kraća od godine dana scenariji uspješnosti u postotcima odražavaju projicirane prinose tijekom tog razdoblja koji nisu iskazani na godišnjoj razini.
46. Za PRIIP-ove koji su terminski ugovori, budućnosni ugovori, ugovori za razlike ili ugovori o razmjeni postotni prinos izračunava se uzimajući u obzir zamišljeni iznos ugovora i dodaje se bilješka u kojoj se objašnjava izračun. Formula za izračun glasi kako slijedi:

$$(\text{neto dobit ili gubitak/zamišljeni iznos})^{1/T} - 1 \text{ ako } T > 1.$$

U bilješci se navodi da se mogući prinos izračunava kao postotak zamišljenog iznosa.

▼ C5

47. Za investicijske osigurateljne proizvode, osim metoda koje su prethodno opisane, uključujući točku 28. ovog Priloga, pri izračunu scenarija uspješnosti s obzirom na ulaganje primjenjuje se sljedeće:
- (a) uzima se u obzir sudjelovanje u budućoj dobiti;
 - (b) pretpostavka o sudjelovanju u budućoj dobiti odgovara pretpostavci o godišnjim stopama prinosa temeljne imovine;
 - (c) pretpostavke o tome kako se buduća dobit dijeli između izdavatelja PRIIP-a i malog ulagatelja te druge pretpostavke o budućoj raspodjeli dobiti realne su i u skladu s trenutačnom poslovnom praksom i poslovnom strategijom izdavatelja PRIIP-a. Ako postoji dovoljno dokaza da će društvo promijeniti svoju praksu ili strategiju, pretpostavke o raspodjeli buduće dobiti u skladu su s izmijenjenom praksom ili strategijom. Za društva za životno osiguranje iz područja primjene Direktive 2009/138/EZ te pretpostavke moraju odgovarati pretpostavkama o budućim aktivnostima uprave u pogledu vrednovanja tehničkih pričuva u bilanci iz direktive Solventnost II;
 - (d) ako se jedna sastavnica uspješnosti odnosi na sudjelovanje u dobiti koje se isplaćuje na diskrecijskoj osnovi, ta se sastavnica uzima u obzir samo u povoljnim scenarijima uspješnosti;
 - (e) scenariji uspješnosti izračunavaju se na temelju iznosa ulaganja iz točke 40. ovog Priloga.

▼ M3▼ C5

PRILOG V.

METODOLOGIJA ZA PRIKAZ SCENARIJA USPJEŠNOSTI

DIO 1.

Opće odrednice prikaza

1. Scenariji uspješnosti prikazuju se točno, korektno, jasno i nedvosmisleno te na način koji će prosječan mali ulagatelj vjerojatno razumjeti.
2. U svim se slučajevima navode sljedeća opisna objašnjenja iz dijela 2. ovog Priloga:
 - (a) element A;
 - (b) element B, koji mora biti jasno vidljiv iznad tablice ili grafikona scenarija uspješnosti.
3. Za sve PRIIP-ove, osim PRIIP-ova kategorije 1 iz točke 30. Priloga IV.:
 - (a) element C iz dijela 2. ovog Priloga mora biti jasno vidljiv iznad tablice scenarija uspješnosti;
 - (b) informacije o minimalnom prinosu od ulaganja navode se u tablici scenarija uspješnosti, a prema potrebi se dodaje element G iz dijela 2. ovog Priloga. Ako je minimalni prinos zajamčen, on se navodi u novčanom iznosu za razdoblja držanja obuhvaćena tim jamstvom. Ako minimalni prinos nije zajamčen ili ako jamstvo obuhvaća samo neka, no ne i sva razdoblja držanja, dodaje se opisno objašnjenje za relevantna razdoblja držanja u kojem se navodi da mali ulagatelji mogu izgubiti dio uloženog iznosa ili cijeli uloženi iznos ili, prema potrebi, da mali ulagatelji mogu izgubiti veći iznos od uloženog kako je utvrđeno u dijelu 3. ovog Priloga.
4. Ako je prikazan scenarij u uvjetima stresa, navodi se opisni element D iz dijela 2. ovog Priloga.
5. Za PRIIP-ove kategorije 2, osim onih iz točke 15. Priloga IV., opisna objašnjenja iz elementa E iz dijela 2. ovog Priloga navode se za nepovoljni, umjereni i povoljni scenarij.
6. Za PRIIP-ove kategorije 1, osim onih iz točke 30. Priloga IV., PRIIP-ove kategorije 2 iz točke 15. Priloga IV., PRIIP-ove kategorije 3 i PRIIP-ove kategorije 4 navodi se kratko, jednostavnim jezikom napisano objašnjenje prikazanih scenarija koje može imati najviše 300 slovnih znakova.
7. U slučaju PRIIP-ova kategorije 1 iz točke 30. Priloga IV. navode se i elementi H, I, J i K iz dijela 2. ovog Priloga.
8. Međurazdoblja držanja prikazuju se u skladu s točkama 32., 33. i 34. Priloga IV. Međurazdoblja se mogu razlikovati ovisno o duljini preporučenog razdoblja držanja.

▼ C5

9. Za PRIIP-ove za koje se ne prikazuju scenariji uspješnosti za međurazdoblja držanja element F iz dijela 2. ovog Priloga navodi se prema potrebi.
10. Osim ako je drukčije utvrđeno, za sve PRIIP-ove, osim PRIIP-ova kategorije 1 iz točke 30. Priloga IV., izdavatelji PRIIP-ova upotrebljavaju predloške utvrđene u dijelu 3. ovog Priloga za prikaz scenarija uspješnosti, ovisno o tome je li riječ o PRIIP-u s jednokratnim ulaganjem ili premijom, PRIIP-u s redovitim uplatama ili premijama ili PRIIP-u iz točke 76.c Priloga VI.
11. Pojam 'izlazak' u tablici scenarija uspješnosti znači kraj ulaganja, osim ako taj pojam može dovesti u zabludu o određenim vrstama PRIIP-ova, u kojem se slučaju može upotrijebiti alternativni pojam kao što je 'likvidacija' ili 'otkup'.
12. Za PRIIP-ove kategorije 1 definirane u točki 4. podtočki (b) Priloga II. terminologija koja se upotrebljava prilagođava se, prema potrebi, tako da iskazuje posebna obilježja PRIIP-a, na primjer upućivanjem na zamišljeni iznos PRIIP-a.
13. Za investicijske osigurateljne proizvode dodaju se dodatni redci za premiju za biometrijski rizik te scenarij za koristi od osiguranja, kako je prikazano u predlošcima A i B u dijelu 3. ovog Priloga. Prinosi za taj scenarij prikazuju se samo u novčanim jedinicama.
14. Za PRIIP-ove s redovitim uplatama ili premijama u predlošcima se navode i informacije o akumuliranom iznosu ulaganja i, prema potrebi, akumuliranoj premiji za biometrijski rizik, kako je prikazano u predlošku B u dijelu 3. ovog Priloga.
15. Za PRIIP-ove koji se namjeravaju držati do kraja njihova trajanja u scenarijima uspješnosti u okviru preporučenog razdoblja držanja može se uputiti na to da se PRIIP namjerava držati do kraja njegova trajanja i navesti broj godina koji je upotrijebljen kao primjer za izračun.
16. Za PRIIP-ove koji su neposredne rente ili druge PRIIP-ove koji su namijenjeni samo za isplatu po nastanku osiguranog događaja u tablici scenarija uspješnosti iskazuje se prema potrebi sljedeće:
 - (a) scenariji doživljenja u preporučenom razdoblju držanja odražavaju akumulirani iznos isplata malom ulagatelju;
 - (b) scenariji doživljenja u međurazdobljima, ako su uključeni, odražavaju otkupne vrijednosti i akumulirani iznos isplata malom ulagatelju u tom trenutku;
 - (c) scenariji s osiguranim događajem, na primjer u slučaju smrti, prikazuju jednokratni iznos isplaćen korisnicima u tom trenutku.

▼ C5

17. Ako je prema simulaciji PRIIP opozvan ili otkazan prije kraja preporučenog razdoblja držanja, prikaz scenarija uspješnosti prilagođava se u skladu s tim, kako je prikazano u predlošku C u dijelu 3. ovog Priloga, i dodaju se obrazloženja tako da je jasno uključuje li određeni scenarij prijevremeni opoziv ili otkazivanje te da nije primijenjena pretpostavka o ponovnom ulaganju. U scenarijima u kojima se PRIIP automatski opoziva ili otkazuje iznosi se prikazuju u stupcu „Izlazak po opozivu ili dospijanju” predloška C iz dijela 3. ovog Priloga. Razdoblja prikazana za međurazdoblja držanja jednaka su za sve scenarije uspješnosti i temelje se na preporučenom razdoblju držanja koje vrijedi ako se PRIIP ne opozove i za koje se očekuje da će biti usklađeno s dospijanjem PRIIP-a. Iznosi za međurazdoblja držanja prikazuju se samo za scenarije u kojima PRIIP još nije opozvan ili otkazan prije kraja ili na kraju tog međurazdoblja držanja te uključuju sve izlazne troškove koji se primjenjuju u tom trenutku. Ako bi prema simulaciji PRIIP bio opozvan prije kraja ili na kraju tog međurazdoblja držanja, u tom se razdoblju ne prikazuju nikakvi iznosi.

DIO 2.

Propisani opisni elementi

[Element A] Prikazane brojke uključuju sve troškove samog proizvoda (*prema potrebi*) [ali možda ne uključuju sve troškove koje plaćate svojem savjetniku ili distributeru/i uključuju troškove vašeg savjetnika ili distributera]. U brojčanim podacima uzima se u obzir vaša osobna porezna situacija, koja može utjecati na iznos povrata.

[Element B] Iznos koji ćete dobiti od ovog proizvoda ovisi o budućim tržišnim kretanjima. Budući razvoj događaja na tržištu neizvjestan je i ne može se precizno predvidjeti.

[Element C] [Prikazani nepovoljni, umjereni i povoljni scenarij primjer su najgori, prosječni i najbolji uspješnosti [proizvoda/odgovarajuće referentne vrijednosti] u posljednjih [x] godina.] (*za PRIIP-ove kategorije 2, osim onih iz točke 15. Priloga IV.*) [Prikazani scenariji primjeri su koji se temelje na prošlim rezultatima i određenim pretpostavkama] (*za druge vrste PRIIP-ova*). Buduća kretanja na tržištu mogla bi se znatno razlikovati od toga.

[Element D] Scenarij u uvjetima stresa prikazuje iznos povrata koji biste mogli dobiti u ekstremnim tržišnim uvjetima.

[Element E] Ova vrsta scenarija nastala je u slučaju ulaganja [*prema potrebi dodati upućivanje na referentnu vrijednost*] u razdoblju [*dodati datume u obliku godina*].

[Element F] Ovaj proizvod ne može se [jednostavno] isplatiti. Ako izađete iz ulaganja prije kraja preporučenog razdoblja držanja, [nimate jamstvo] (*ako postoji jamstvo samo za preporučeno razdoblje držanja*) [i] [[*morat ćete/možda ćete morati*] platiti dodatne troškove] (*ako postoje izlazni troškovi*).

[Element G] Prinos se jamči samo ako [*opisati relevantne uvjete ili uputiti na mjesto u dokumentu s ključnim informacijama na kojem su ti uvjeti opisani, na primjer opisna objašnjenja navedena u skladu s Prilogom III.*].

[Element H] Ovaj grafikon prikazuje koliko bi vaše ulaganje moglo biti uspješno. Možete ga usporediti s grafikonima isplate za druge izvedenice.

▼ **C5**

[Element I] Prikazani grafikon daje široki raspon mogućih ishoda i nije točan pokazatelj iznosa povrata. Iznos koji ćete dobiti ovisit će o kretanju temeljnog instrumenta. Za svaku vrijednost temeljnog instrumenta u grafikonu se prikazuje kolika će biti dobit ili gubitak proizvoda. Na vodoravnoj osi prikazane su moguće cijene temeljne vrijednosti na datum isteka razdoblja, a na okomitoj osi prikazani su dobit ili gubitak.

[Element J] Ako kupite ovaj proizvod, to znači da mislite da će cijena temeljnog instrumenta [porasti/pasti].

[Element K] Vaš najveći gubitak bit će gubitak vašeg cjelokupnog ulaganja (uplaćena premija).

DIO 3.

Predlošci

Predložak A: jednokratno ulaganje ili uplaćena jednokratna premija

Preporučeno razdoblje držanja:	[]		
Primjer ulaganja:	[10 000 EUR]		
<i>(prema potrebi)</i> Premija osiguranja:	[novčani iznos]		
	U slučaju [izlaska] nakon godine dana	U slučaju [izlaska] nakon []	U slučaju [izlaska] nakon
	<i>(prema potrebi)</i>	<i>prema potrebi</i>	[preporučeno razdoblje držanja]

Scenariji [doživljenje]

Minimalni	[Novčani iznos] ili [Nije zajamčen minimalni prinos [u slučaju [izlaska] prije isteka [...godina/mjeseci/dana]] <i>(prema potrebi)</i> . Mogli biste izgubiti dio ulaganja ili cjelokupno ulaganje [ili ćete morati pokriti troškove dodatnim uplatama] <i>(prema potrebi)</i>		
U uvjetima stresa	<i>Iznos koji biste mogli dobiti nakon odbitka troškova</i>	[] EUR	[] EUR
	Prosječni godišnji prinos	[] %	[] %
Nepovoljni	<i>Iznos koji biste mogli dobiti nakon odbitka troškova</i>	[] EUR	[] EUR
	Prosječni godišnji prinos	[] %	[] %
Umjereni	<i>Iznos koji biste mogli dobiti nakon odbitka troškova</i>	[] EUR	[] EUR
	Prosječni godišnji prinos	[] %	[] %
Povoljni	<i>Iznos koji biste mogli dobiti nakon odbitka troškova</i>	[] EUR	[] EUR
	Prosječni godišnji prinos	[] %	[] %

(prema potrebi) **Scenarij [u slučaju smrti]**

[Osigurani događaj]	<i>Iznos koji bi korisnici vašeg osiguranja mogli dobiti nakon troškova</i>	[] EUR	[] EUR
----------------------------	---	--------	--------

▼ **C5**

Predložak B: Uplaćena redovita ulaganja ili premije

Preporučeno razdoblje držanja:	[] e		
Primjer ulaganja:	[1 000 EUR] godišnje		
<i>(prema potrebi)</i> Premija osiguranja:	[novčani iznos] godišnj		
	U slučaju [izlaska] nakon godine dana	U slučaju [izlaska] nakon []	U slučaju [izlaska] nakon
	<i>(prema potrebi)</i>	<i>(prema potrebi)</i>	[preporučeno razdoblje držanja]

Scenariji [doživljenje]

Minimalni [Novčani iznos] ili [Nije zajamčen minimalni prinos [u slučaju [izlaska] prije isteka [...godina/mjeseci/dana]] *(prema potrebi)*. **Mogli biste izgubiti dio ulaganja ili cjelokupno ulaganje [ili ćete morati pokriti troškove dodatnim uplatama] *(prema potrebi)***

U uvjetima stresa *Iznos koji biste mogli dobiti nakon odbitka troškova* [] EUR [] EUR [] EUR

Prosječni godišnji prinos [] % [] % [] %

Nepovoljni *Iznos koji biste mogli dobiti nakon odbitka troškova* [] EUR [] EUR [] EUR

Prosječni godišnji prinos [] % [] % [] %

Umjereni *Iznos koji biste mogli dobiti nakon odbitka troškova* [] EUR [] EUR [] EUR

Prosječni godišnji prinos [] % [] % [] %

Povoljni *Iznos koji biste mogli dobiti nakon odbitka troškova* [] EUR [] EUR [] EUR

Prosječni godišnji prinos [] % [] % [] %

Iznos uloženi tijekom vremena [] EUR [] EUR [] EUR

(prema potrebi) **Scenarij [u slučaju smrti]**

[Osigurani događaj] *Iznos koji bi korisnici vašeg osiguranja mogli dobiti nakon troškova* [] EUR [] EUR [] EUR

Premija osiguranja tijekom vremena [] EUR [] EUR [] EUR

▼ **C5**

Predložak C: PRIIP-ovi iz točke 76.c Priloga VI. (s automatskim opozivom)

Preporučeno razdoblje držanja:	Do opoziva ili dospijeca proizvoda Može se razlikovati ovisno o scenariju i navedeno je u tablici.		
Primjer ulaganja:	[10 000 EUR]		
	U slučaju [izlaska] nakon godine dana <i>(prema potrebi)</i>	U slučaju [izlaska] nakon [] <i>(prema potrebi)</i>	U slučaju [izlaska] po opozivu ili dospijecu

Scenariji

Minimalni	[Novčani iznos] ili [Nije zajamčen minimalni prinos [u slučaju [izlaska] prije isteka [...godina/mjeseci/dana]] <i>(prema potrebi)</i> . Mogli biste izgubiti dio ulaganja ili cjelokupno ulaganje [ili ćete morati pokriti troškove dodatnim uplatama] <i>(prema potrebi)</i>			
U uvjetima stresa	Iznos koji biste mogli dobiti nakon odbitka troškova	EUR	EUR	EUR
(proizvod istječe nakon [])	Prosječni godišnji prinos	%	%	%
Nepovoljni	Iznos koji biste mogli dobiti nakon odbitka troškova	EUR	EUR	EUR
(proizvod istječe nakon [])	Prosječni godišnji prinos	%	%	%
Umjereni	Iznos koji biste mogli dobiti nakon odbitka troškova	EUR	EUR	EUR
(proizvod istječe nakon [])	Prosječni godišnji prinos	%	%	%
Povoljni	Iznos koji biste mogli dobiti nakon odbitka troškova	EUR	EUR	EUR
(proizvod istječen nakon [])	Prosječni godišnji prinos	%	%	%

▼B*PRILOG VI.***METODOLOGIJA ZA IZRAČUN TROŠKOVA****DIO 1.****Popis troškova****I. POPIS TROŠKOVA INVESTICIJSKIH FONDOVA (AIF-ova I UCITS-a)****Troškovi koji se objavljuju***Jednokratni troškovi*

1. Jednokratni trošak je ulazni ili izlazni trošak koji ili:
 - (a) izravno plaća mali ulagatelj ili
 - (b) odbija se od uplate koju je primio ili treba primiti mali ulagatelj.
2. Jednokratni troškovi su troškovi koje snosi mali ulagatelj i koji se ne odbijaju od imovine AIF-a ili UCITS-a.
3. Jednokratni troškovi uključuju, no nisu ograničeni na sljedeće vrste unaprijed plaćenih početnih troškova koji se uzimaju u obzir u iznosu troškova koji se objavljuje u dokumentu s ključnim informacijama:

▼M3**▼C5**

- (a) distribucijske naknade ako je iznos poznat društvu za upravljanje UCITS-om ili UAIF-u; ako stvarni iznos nije poznat društvu za upravljanje UCITS-om ili UAIF-u, iskazuju se najveći mogući poznati distribucijski troškovi za određeni PRIIP;

▼B

- (b) troškove osnivanja (dio koji se plaća unaprijed);
- (c) troškove stavljanja proizvoda na tržište (dio koji se plaća unaprijed);
- (d) naknadu za upis, uključujući poreze.

Ponavljajući troškovi

4. Ponavljajući troškovi su plaćanja koja se odbijaju od imovine AIF-a ili UCITS-s te predstavljaju sljedeće:
 - (a) rashode koji nužno nastaju u njihovu poslovanju;
 - (b) sva plaćanja, uključujući primitke od rada, strankama koje su povezane s AIF-om ili UCITS-om ili koje im pružaju usluge;
 - (c) transakcijske troškove.
5. Ponavljajući troškovi uključuju, no nisu ograničeni na, sljedeće vrste troškova koji se odbijaju od imovine AIF-a ili UCITS-a i koji se uzimaju u obzir u iznosu troškova koji se objavljuje u dokumentu s ključnim informacijama:
 - (a) sva plaćanja sljedećim osobama, uključujući bilo koje od sljedećih osoba kojima su delegirali bilo koju funkciju:

▼M3**▼C5**

- i. društvo za upravljanje UCITS-om ili UAIF;

▼B

- ii. direktori fonda, ako je to investicijsko društvo;
- iii. ►C2 depozitar; ◄
- iv. skrbnik (skrbnici);
- v. svi investicijski savjetnici;

▼ B

- (b) sva plaćanja bilo kojoj osobi koja pruža izdvojene usluge bilo kojoj od osoba koje su prethodno navedene, uključujući:
 - i. pružatelje usluga vrednovanja i računovodstva za fondove;
 - ii. pružatelje usluga dioničarima, kao što su agenti za prijenos i posrednici-trgovci koji su vlasnici evidencije o dionicama fonda i pružaju podračunovodstvene usluge krajnjim vlasnicima tih dionica;
 - iii. pružatelje usluga upravljanja kolateralom;
 - iv. pružatelje prvorazrednih brokerskih usluga;
 - v. agente za pozajmljivanje vrijednosnih papira;
 - vi. pružatelje usluga upravljanja nekretninama i sličnih usluga;
- (c) naknade za registraciju, naknade za uvrštenje u kotaciju, regulatorne naknade i slične naknade, uključujući naknade u sustavu „putovnice”;
- (d) rezervacije za naknade za posebno postupanje s dobitima i gubicima;
- (e) naknade za reviziju;
- (f) plaćanja pravnim i stručnim savjetnicima;

▼ M3**▼ C5**

- (g) sve troškove distribucije ili stavljanja proizvoda na tržište ako je iznos poznat društvu za upravljanje UCITS-om ili UAIF-u; ako stvarni iznos nije poznat društvu za upravljanje UCITS-om ili UAIF-u, iskazuju se najveći mogući poznati distribucijski troškovi za određeni PRIIP;

▼ B

- (h) troškove financiranja, povezane sa zaduživanjem (kod povezanih strana);
- (i) troškove kapitalnih jamstava koje pruža jamac treća strana;

▼ M3**▼ C5**

- (j) plaćanja trećim stranama za podmirenje troškova koji nužno nastaju u vezi sa stjecanjem ili prodajom bilo koje imovine u portfelju fonda (uključujući transakcijske troškove iz točaka od 7. do 23.c ovog Priloga);
- (k) vrijednost robe ili usluga koje su društvo za upravljanje UCITS-om ili UAIF ili bilo koja povezana osoba primili u zamjenu za davanje nalogâ za trgovanje;

▼ B

- (l) ako fond ulaže svoju imovinu u UCITS ili AIF-ove, njegov zbirni pokazatelj troškova uzima u obzir naknade koje su nastale u UCITS-u ili u AIF-ovima. U izračun se uključuje sljedeće:

▼ M3**▼ C5**

- i. je temeljni instrument UCITS ili AIF, upotrebljava se njegov najnoviji raspoloživi zbirni pokazatelj troškova i prema potrebi se prilagođava kako bi se prikazala stvarna distribucijska naknada; to može biti iznos koji su objavili UCITS ili AIF ili njihov operater ili društvo za upravljanje UCITS-om ili UAIF ili to može biti iznos koji je izračunao pouzdani izvor treće strane ako je on ažurniji od objavljenog iznosa;

▼B

- ii. zbirni pokazatelj troškova može se umanjiti ako postoji neki aranžman (koji već nije obuhvaćen u računu dobiti i gubitka fonda) kako bi investicijski fond primio rabat ili retrocesiju naknada od temeljnog AIF-a ili UCITS-a;
- iii. ako se stjecanje ili prodaja udjela ne obavljaju po srednjoj cijeni UCITS-s ili AIF-a, vrijednost razlike između transakcijske cijene i srednje cijene uzima se kao transakcijski trošak ako to već nije uključeno u zbirni pokazatelj troškova;
- (m) ako fond ulaže u PRIIP koji nije UCITS ili AIF, njegov zbirni pokazatelj troškova uzima u obzir naknade koje su nastale u temeljnom PRIIP-u. U izračun se uključuje sljedeće:

▼M3**▼C5**

- i. u izračun se uključuje najnoviji raspoloživ zbirni pokazatelj troškova temeljnog PRIIP-a i prema potrebi se prilagođava kako bi se prikazala stvarna ulazna naknada;

▼B

- ii. zbirni pokazatelj troškova može se umanjiti ako postoji neki aranžman (koji već nije obuhvaćen u računu dobiti i gubitka fonda) kako bi investicijski fond primio rabat ili retrocesiju naknada od temeljnog PRIIP-a;
- iii. ako se stjecanje ili prodaja udjela ne obavljaju po srednjoj cijeni temeljnog PRIIP-a, vrijednost razlike između transakcijske cijene i srednje cijene uzima se kao transakcijski trošak ako to već nije uključeno u zbirni pokazatelj troškova;
- (n) ako fond ulaže u investicijski proizvod koji nije PRIIP, njegov zbirni pokazatelj troškova uzima u obzir naknade koje su nastale u temeljnom investicijskom proizvodu. Izdavatelj PRIIP-a upotrebljava bilo koju objavljenu informaciju koja predstavlja razumnu zamjenu za zbirni pokazatelj troškova ili daje najbolju procjenu njegove najviše razine na temelju kontrole trenutnog prospekta investicijskog proizvoda i najnovijeg objavljenog izvješća i godišnjeg izvještaja;
- (o) troškovi poslovanja (ili bilo koji primici od rada) u okviru sporazuma o dijeljenju naknada s trećom stranom ako oni već nisu uključeni u drugu vrstu prethodno navedenih troškova;
- (p) zarade od učinkovitog upravljanja portfeljem ako se one ne uplaćuju u portfelj;
- (q) implicitni troškovi nastali za strukturirane investicijske fondove iz odjeljka II. ovog Priloga, a posebno točaka od 36. do 46. ovog Priloga;
- (r) dividende na dionice koje se drže u portfelju fondova ako se dividende ne obračunavaju fondu.

▼M3**▼C5****▼B**

▼ B*Povremeni troškovi*

6. Sljedeće vrste povremenih troškova uzimaju se u obzir pri objavljivanju iznosa:

▼ M3**▼ C5**

- (a) naknada za uspješnost koja se plaća društvu za upravljanje UCITS-om ili UAIF-u ili investicijskom savjetniku, uključujući naknade za uspješnost iz točke 24. ovog Priloga;

▼ B

- (b) udjeli u dobiti, kako je navedeno u točki 25. ovog Priloga.

Izračun posebnih vrsta troškova investicijskih fondova*Transakcijski troškovi***▼ M3****▼ C5**

7. Transakcijski troškovi izračunavaju se na godišnjoj osnovi na temelju prosječnih transakcijskih troškova PRIIP-a za protekle tri godine, pri čemu se izračunava prosjek svih transakcija. Ako PRIIP posluje kraće od tri godine, transakcijski troškovi izračunavaju se primjenom metodologije iz točaka 21, 22. i 23. ovog Priloga.

8. Zbirni transakcijski troškovi PRIIP-a izračunavaju se kao zbroj transakcijskih troškova u skladu s točkama od 8.a do 23.a ovog Priloga u osnovnoj valuti PRIIP-a za svaku pojedinu transakciju koju je izvršio PRIIP u navedenom razdoblju. Taj se zbroj pretvara u postotak njegovim dijeljenjem s prosječnom neto imovinom PRIIP-a u istom razdoblju.

- 8.a. Objavljuju se minimalni eksplicitni transakcijski troškovi iz točke 11.a ovog Priloga.

▼ B

9. Pri izračunavanju transakcijskih troškova koji su nastali za PRIIP tijekom protekle tri godine, stvarni transakcijski troškovi moraju se izračunavati primjenom metodologije iz točaka 12. do 18. ovog Priloga za ulaganja u sljedeće instrumente:

- (a) prenosive vrijednosne papire, kako su definirani u članku 2. Direktive Komisije 2007/16/EZ ⁽¹⁾;
- (b) druge instrumente za koje često postoji prilika da ih prodamo, otkupimo ili da ih na neki drugi način realiziramo po cijenama koje su javno dostupne tržišnim sudionicima i koje su ili tržišne cijene ili su to cijene koje su sustavi za vrednovanje neovisni o izdavatelju stavili na raspolaganje ili potvrdili.

▼ M3**▼ C5**

10. Za ulaganja u druge instrumente ili imovinu moraju se upotrebljavati procjene transakcijskih troškova primjenom niže opisane metodologije u točkama 19. i 20. ovog Priloga. Transakcijski troškovi povezani s nefinancijskom imovinom izračunavaju se u skladu s točkom 20.a ovog Priloga.

⁽¹⁾ Direktiva Komisije 2007/16/EZ od 19. ožujka 2007. o provedbi Direktive Vijeća 85/611/EEZ o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) s obzirom na razjašnjenje nekih definicija (SL L 79, 20.3.2007., str. 11.).

▼B*Postupanje s mehanizmima za sprječavanje razvodnjavanja*

11. Ako PRIIP ima mehanizam određivanja cijena kojim se neutralizira učinak razvodnjavanja zbog transakcija u samom PRIIP-u, iznos koristi od mehanizama za sprječavanje razvodnjavanja, koja se obračunava za trenutačne imatelje PRIIP-a, može se odbiti od transakcijskih troškova nastalih u PRIIP-u primjenom sljedeće metodologije:

- (a) novčani iznos svake naknade za sprječavanje razvodnjavanja, ili neko drugo plaćanje u vezi s transakcijom u samom PRIIP-u, koji se uplaćuju PRIIP-u može se odbiti od ukupnih transakcijskih troškova;
- (b) korist za PRIIP od izdavanja udjela (ili od omogućavanja ulaganja u PRIIP na neki drugi način) po cijeni koja nije srednja cijena, ili od otkazivanja udjela (ili od otkupljivanja udjela od PRIIP-a na neki dugi način) po cijeni koja nije srednja cijena, pod uvjetom da sam PRIIP ostvaruje korist, izračunava se na sljedeći način i može se odbiti od ukupnih transakcijskih troškova:
 - i. razlika između cijene izdanih udjela i srednje cijene, pomnoženo neto brojem izdanih udjela;
 - ii. razlika između cijene otkazanih udjela i srednje cijene, pomnoženo neto brojem otkazanih udjela;

▼M3**▼C5**

- (c) korist od sprječavanja razvodnjavanja uzima se u obzir samo ako se zbog te koristi ukupni transakcijski troškovi ne smanje toliko da su manji od eksplicitnih transakcijskih troškova.

11.a Eksplicitni troškovi uključuju troškove i naknade koji su nastali za PRIIP, a isplaćeni su iz financijskog ulaganja malih ulagatelja u PRIIP, u svrhu stjecanja ili otuđenja temeljne imovine PRIIP-a, uključujući no ne ograničavajući se na provizije isplaćene brokerima ili drugim posrednicima, administrativne pristojbe ili tržišne poreze, ugovorne naknade i prema potrebi naknade za izvršenje OTC izvedenica.

11.b Zbirni eksplicitni troškovi izračunavaju se kao zbroj takvih troškova nastalih transakcijama koje je izvršio PRIIP u protekle tri godine. Taj se zbroj pretvara u postotak njegovim dijeljenjem s prosječnom neto imovinom PRIIP-a u istom razdoblju. Minimalni eksplicitni troškovi koji se objavljuju izračunavaju se na godišnjoj osnovi na temelju prosječnih eksplicitnih troškova PRIIP-a za protekle tri godine, pri čemu se izračunava prosjek svih transakcija.

▼B*Stvarni transakcijski troškovi*

12. Stvarni transakcijski troškovi za svaku transakciju izračunavaju se na sljedećoj osnovi:

- (a) za svaku kupnju koju je proveo PRIIP cijena instrumenta, u vrijeme kad se nalog za kupnju prenosi drugoj osobi na izvršenje („dolazna cijena” kupnje), oduzima se od neto ostvarene izvršne cijene transakcije. Dobiivena vrijednost množi se brojem kupljenih udjela;
- (b) za svaku kupnju koju je proveo PRIIP neto ostvarena izvršna cijena transakcije oduzima se od cijene instrumenta u vrijeme kad se nalog za prodaju instrumenta prenosi drugoj osobi na izvršenje („dolazna cijena” prodaje). Dobivena vrijednost množi se brojem prodanih udjela.

▼B

13. Neto ostvarena izvršna cijena određuje se kao cijena po kojoj je transakcija izvršena, uključujući sve naknade, provizije, poreze i druga plaćanja (kao što su naknade za sprječavanje razvodnjavanja) povezana s transakcijom, bilo izravno ili neizravno, ako se ta plaćanja izvršavaju iz imovine PRIIP-a.

**▼M3
▼C5**

14. Dolazna cijena određuje se kao srednja tržišna cijena ulaganja u vrijeme kad se nalog za transakciju prenosi drugoj osobi. Za naloge koji se ne izvršavaju na dan kad je nalog prvobitno prenesen drugoj osobi dolazna cijena određuje se kao cijena otvaranja ulaganja na dan transakcije ili, ako cijena otvaranja nije dostupna, kao prethodna cijena zatvaranja. Ako cijena nije dostupna u vrijeme kad se nalog za transakciju prenosi drugoj osobi, dolazna cijena određuje se kao najnovija raspoloživa cijena ili, ako novija cijena nije dostupna, kao neovisna cijena koja se može opravdati ili, ako neovisna cijena koja se može opravdati nije dostupna, kao cijena otvaranja na dan transakcije ili, ako cijena otvaranja nije dostupna, kao prethodna cijena zatvaranja. Ako se nalog izvršava bez prenošenja drugoj osobi, dolazna cijena određuje se kao srednja tržišna cijena ulaganja u vrijeme kad je transakcija izvršena.
15. Ako informacija o vremenu kad se nalog za transakciju prenosi drugoj osobi nije dostupna (ili ako nije dostupna s dovoljnom razinom točnosti) ili ako informacija o cijeni u to vrijeme nije dostupna, kao dolazna cijena može se upotrijebiti neovisna cijena koja se može opravdati ili, ako neovisna cijena koja se može opravdati nije dostupna, cijena otvaranja ulaganja na dan prije transakcije ili, ako cijena otvaranja nije dostupna, prethodna cijena zatvaranja.

▼B

16. Troškovi povezani s transakcijama koje provode PRIIP-ovi i koji se odnose na financijske instrumente razvrstane u jednu od kategorija iz točaka 4. do 10. odjeljka C Priloga I. Direktivi 2014/65/EU izračunavaju se na sljedeći način:
- (a) za instrumente koji su standardizirani i kod kojih postoji redovito trgovanje samim instrumentom (na primjer, budućnosni ugovor na glavni dionički indeks), transakcijski troškovi izračunavaju se s obzirom na sam instrument. Dolazna cijena određuje se kao srednja cijena instrumenta;
 - (b) za linearne instrumente koji se prilagođavaju klijentima i kod kojih ne postoji transparentnost cijene ni redovito trgovanje samim instrumentom, transakcijski troškovi izračunavaju se s obzirom na temeljnu imovinu. Dolazna cijena izračunava se na temelju cijene temeljne imovine, primjenom odgovarajućih pondera ako postoji više temeljne imovine. Ako je trošak transakcije instrumentom materijalno veći od troška transakcije temeljnom imovinom, to se mora odraziti u izračunu transakcijskog troška;
 - (c) za nelinearne instrumente dopušteno je izračunavati troškove transakcije kao razliku između cijene koja je plaćena ili naplaćena za instrumente i fer vrijednosti instrumenta, na temelju točaka 36. do 46. ovog Priloga.
17. Pri izračunavanju troškova povezanih s deviznim tečajem, dolazna cijena mora odražavati razumnu procjenu konsolidirane cijene te ne smije samo biti cijena koju daje na raspolaganje jedna ugovorna strana ili devizna platforma, čak i ako postoji sporazum o provođenju svih deviznih transakcija s jednom ugovornom stranom.

▼M3
▼C5

18. Pri izračunu troškova povezanih s nalogima koji su prvobitno sklopljeni na aukciji dolazna cijena izračunava se kao srednja cijena neposredno prije aukcije. Pri izračunu troškova povezanih s nalogima koji su izvršeni u unaprijed utvrđeno vrijeme dolazna cijena izračunava se u to unaprijed utvrđeno vrijeme, čak i ako je nalog prenesen na izvršenje prije toga.

Transakcije izvršene na izvanburzovnim tržištima

- 18.a Odstupajući od točaka od 12. do 16. ovog Priloga, za transakcije izvršene na izvanburzovnim tržištima stvarni transakcijski troškovi izračunavaju se na sljedeći način:

- (a) ako je transakcija izvršena nakon što su dobivene ponuđene i zahtijevane cijene od više od jedne moguće druge ugovorne strane, dolazna cijena određuje se kao:
 - i. srednja vrijednost najbolje ponuđene i najbolje zahtijevane cijene ako je najbolja ponuđena cijena niža od najbolje zahtijevane cijene;
 - ii. najbolja ponuđena cijena u slučaju prodaje ili najbolja zahtijevana cijena u slučaju kupnje ako je najbolja ponuđena cijena viša od najbolje zahtijevane cijene;
- (b) ako je transakcija izvršena iako nisu dobivene ni ponuđene ni zahtijevane cijene, transakcijski troškovi izračunavaju se množenjem broja udjela u transakciji polovinom vrijednosti razlike između ponuđene i zahtijevane cijene instrumenta, pri čemu se vrijednost te razlike izračunava na sljedeći način:
 - i. iz kombinacije tržišnih kotacija za kupnju/prodaju u stvarnom vremenu ako su dostupne;
 - ii. ako tržišne kotacije za kupnju/prodaju u stvarnom vremenu nisu dostupne, dobivaju se usporedbom s razlikama:
 - iz prethodnih transakcija imovine koje imaju slične značajke (trajanje, dospeljeće, prinos, mogućnost kupnje/prodaje) i likvidnost na temelju transakcija koje je u prošlosti izvršio izdavatelj PRIIP-a; ili
 - iz podataka koje je provjerila neovisna treća strana ili iz vrednovanja imovine koju je provela neovisna treća strana.

▼B

Transakcijski troškovi za drugu imovinu

19. Pri procjeni transakcijskih troškova za imovinu koja nije navedena u točki 9. ovog Priloga, primjenjuje se metodologija iz točke 12. ovog Priloga, a dolazna cijena se izračunava na sljedeći način:
- (a) za prodaju:
 - i. dolazna cijena izračunava se kao prethodna cijena za neovisno vrednovanje imovine, usklađena za tržišna kretanja, prema potrebi, primjenom odgovarajućeg referentnog indeksa;
 - ii. ako nije dostupna cijena za prethodno neovisno vrednovanje, transakcijski troškovi moraju se procijeniti na temelju razlike između transakcijske cijene i procjene fer vrijednosti imovine prije prodaje;

▼B

(b) za kupnju:

- i. dolazna cijena izračunava se kao prethodna cijena za neovisno vrednovanje imovine, usklađena za tržišna kretanja, prema potrebi, primjenom odgovarajućeg referentnog indeksa, ako je takva cijena dostupna;
- ii. ako nije dostupna cijena za prethodno neovisno vrednovanje, transakcijski troškovi moraju se procijeniti na temelju razlike između transakcijske cijene i procjene fer vrijednosti imovine prije kupnje.

20. Procjena transakcijskog troška ne smije biti manja od iznosa stvarno utvrdjenih troškova izravno povezanih s transakcijom,

▼M3**▼C5**

20a. Pri izračunavanju troškova povezanih s nefinancijskom imovinom transakcijski troškovi izračunavaju se kao zbroj stvarnih troškova izravno povezanih s tom transakcijom, uključujući sve naknade, provizije, poreze i druga plaćanja (kao što su naknade za sprječavanje razvodnjavanja), ako se ta imovina sastoji od imovine PRIIP-a. U slučaju amortizacije troškova u razdoblju navedenom u računovodstvenim politikama PRIIP-a stvarni troškovi jednaki su iznosima troškova koji su amortizirani u protekle tri godine.

▼B

Transakcijski troškovi novog PRIIP-a

21. Za PRIIP-ove koji posluju kraće od tri godine i koji pretežito ulažu u imovinu iz točke 9. ovog Priloga, transakcijski troškovi mogu se izračunavati bilo množenjem procjene prometa portfelja u svakom razredu imovine s troškovima izračunatima u skladu s metodologijom iz točke (c), bilo kao prosjek stvarnih transakcijskih troškova nastalih u razdoblju poslovanja i standardizirane procjene na sljedećoj osnovi:

- (a) za najviši višekratnik šest mjeseci u kojima je PRIIP poslovao, transakcijski troškovi izračunavaju se kako je opisano u točkama 12. do 18. ovog Priloga;
- (b) za preostalo razdoblje do tri godine, transakcijski troškovi procjenjuju se množenjem procjene prometa portfelja u svakom razredu imovine u skladu s metodologijom iz točke (c);
- (c) metodologija koja se upotrebljava ovisi o razredu imovine i određuje se na sljedeći način:
 - i. za razrede imovine navedene niže u tablici, transakcijski troškovi izračunavaju se kao prosjek procijenjenih troškova transakcije (na temelju razlike između ponuđene i zahtijevane cijene podijeljene s dva) za relevantni razred imovine u redovnim tržišnim uvjetima.

Kako bi se procijenio trošak, utvrđuje se jedan ili više referentnih indeksa za svaki razred imovine. Zatim se prikupljaju prosječne razlike između ponuđene i zahtijevane cijene za temeljne indkse. Prikupljeni podaci odnose se na razliku između ponuđene i zahtijevane cijene na kraju desetog radnog dana svakog mjeseca tijekom prošle godine.

Prikupljene razlike između ponuđene i zahtijevane cijene zatim se dijele s dva kako bi se dobio procijenjeni trošak transakcije za svaku vremensku točku. Prosjek tih vrijednosti procijenjeni je trošak transakcije za svaki razred imovine u redovnim tržišnim uvjetima.

Razredi imovine	
Državne obveznice	Državne obveznice i slični instrumenti koji su dobili tržišni rejting AAA-A
	Državne obveznice i slični instrumenti koji su dobili tržišni rejting ispod A
Državne obveznice, tržišta u nastajanju (tvrde i meke valute)	Državne obveznice, tržišta u nastajanju (tvrde i meke valute)
Obveznice poduzeća s investicijskim rejtingom	Obveznice poduzeća s investicijskim rejtingom
Ostale obveznice poduzeća	Obveznice poduzeća s visokim prinosom

- ii. za razrede imovine navedene niže u tablici, transakcijski troškovi (uključujući eksplicitne troškove i implicitne troškove) procjenjuju se ili upotrebom usporedivih informacija ili dodavanjem procjena eksplicitnih troškova procjenama polovine razlike između tražene i zahtijevane cijene, primjenom metodologije opisane u točki i.

Razredi imovine	
Likvidnost	Instrumenti tržišta novca (zbog jasnoće, fondovi novčanog tržišta nisu uključeni)
Dionice, razvijena tržišta	Dionice velikih poduzeća (razvijena tržišta)
	Dionice srednjih poduzeća (razvijena tržišta)
	Dionice malih poduzeća (razvijena tržišta)
Dionice, tržišta u nastajanju	Dionice velikih poduzeća (tržišta u nastajanju)
	Dionice srednjih poduzeća (tržišta u nastajanju)
	Dionice malih poduzeća (tržišta u nastajanju)
Uvrštene izvedenice	Uvrštene izvedenice

- iii. za razrede imovine navedene u tablici u nastavku, transakcijski trošak jest prosjek opaženog troška transakcije (na temelju razlike između ponudene i zahtijevane cijene podijeljene s dva) za taj razred imovine u redovnim tržišnim uvjetima.

Pri utvrđivanju opaženog troška transakcije mogu se uzeti u obzir rezultati panel istraživanja.

▼ **B**

Razredi imovine	
Izvanburzovni (OTC)	OTC egzotične opcije
	OTC standardne (<i>plain vanilla</i>) opcije
	OTC kamatni ugovor o razmjeni (IRS), ugovor o razmjeni na osnovi nastanka statusa neispunjavanja obveza (CDS) i slično
	OTC ugovori o razmjeni i slični instrumenti (koji nisu IRS, CDS i slično)
	OTC valutni terminski poslovi, razvijena tržišta
	OTC valutni terminski poslovi, tržišta u nastajanju

22. Procjene prometa portfelja za PRIIP koji posluje kraće od godine dana moraju se napraviti u skladu s politikom ulaganja objavljenom u dokumentima ponude. Procjene prometa portfelja za PRIIP koji posluje dulje od godine dana moraju biti u skladu sa stvarnim prometom portfelja.

23. Za PRIIP-ove koji posluju kraće od tri godine i koji pretežito ulažu u imovinu koja nije navedena u točki 9. ovog Priloga, izdavatelj PRIIP-a procjenjuje transakcijske troškove na temelju metode fer vrijednosti, pomoću usporedive imovine.

▼ **M3**▼ **C5***Mali broj transakcija i drugi slični slučajevi*

23.a Odstupajući od točaka od 12. do 18.a ovog Priloga, transakcijski troškovi mogu se izračunati primjenom metodologije utvrđene u točki 21. podtočki (b) ovog Priloga ako je ispunjen najmanje jedan od sljedećih uvjeta:

- (a) PRIIP je izvršio vrlo malo transakcija u protekle tri godine;
- (b) udio ukupne vrijednosti svih transakcija izvršenih u protekle tri godine u neto vrijednosti imovine PRIIP-a vrlo je nizak;
- (c) procijenjeni ukupni transakcijski troškovi nisu značajni u usporedbi s procijenjenim ukupnim troškovima.

Upotreba podataka do 31. prosinca 2024.

23.b Do 31. prosinca 2024. transakcijski troškovi mogu se izračunati primjenom metodologije utvrđene u točki 21. ovog Priloga za PRIIP-ove koji su UCITS-i ili AIF-ovi na koje je država članica do 31. prosinca 2021. počela primjenjivati pravila o obliku i sadržaju dokumenta s ključnim informacijama, kako je utvrđeno u člancima od 78. do 81. Direktive 2009/65/EZ.

23.c Do 31. prosinca 2024., ako investicijski osigurateljni proizvod ulaže u UCITS ili AIF iz točke 23.b ovog Priloga, transakcijski troškovi za ta ulaganja mogu se izračunati primjenom metodologije utvrđene u točki 21. ovog Priloga.

▼B*Naknade za uspješnost*

24. Sljedeći koraci poduzimaju se za izračun naknada za uspješnost:

- (a) izračunati naknade na temelju povijesnih podataka koji se odnose na posljednjih pet godina. Prosječne godišnje naknade za uspješnost izračunavaju se u postotnom iznosu.
- (b) Ako nisu dostupni potpuni povijesni podaci o naknadama za uspješnost jer su fond/razred dionica novi ili su se uvjeti fonda promijenili zbog uvođenja naknade za uspješnost ili zbog promjene u jednom od njegovih parametara, prethodno navedena metoda usklađuje se sa sljedećim koracima:

- i. uzeti relevantne dostupne povijesne podatke o naknadama za uspješnost fonda/razreda dionica;

- ii. za sve godine za koje podaci nisu dostupni, procijeniti prinos fonda/razreda dionica i, u slučaju relativnog modela naknade za uspješnost, uzeti u obzir povijesne serije referentne/minimalno prihvatljive stope prinosa;

za nove se fondove prinos procjenjuje primjenom prinosa usporedivog fonda ili skupine usporedivih fondova. Procijenjeni prinos uključuje sve troškove koji se zaračunavaju novom fondu. Stoga prinose usporedivih skupina fondova treba uskladiti dodavanjem prosječnih relevantnih troškova koji se zaračunavaju prema pravilima novog fonda. Na primjer, u slučaju novog razreda s različitom strukturom naknada, prinosi tog novog razreda usklađuju se uzimajući u obzir troškove postojećeg razreda;

- iii. izračunati naknade od početka razdoblja uzorkovanja, kao što se zahtijeva točkom (a), do datuma dostupnosti stvarnih podataka o naknadi za uspješnost fonda, primjenom relevantnog algoritma na prethodno navedene povijesne serije;

- iv. objediniti obje serije naknada za uspješnost u jednu seriju za čitavo razdoblje uzorkovanja, kao što se zahtijeva točkom (a);

- v. izračunati naknade za uspješnost primjenom metodologije iz točke (a) (prosječne godišnje naknade za uspješnost).

Udjeli u dobiti

25. Sljedeći koraci poduzimaju se za izračun udjela u dobiti:

- (a) izračunati naknade na temelju povijesnih podataka koji se odnose na posljednjih pet godina. Prosječni godišnji udjeli u dobiti izračunavaju se u postotnom iznosu;
- (b) ako nisu dostupni potpuni povijesni podaci o udjelima u dobiti jer su fond/razred dionica novi ili su se uvjeti fonda promijenili zbog uvođenja udjela u dobiti ili zbog promjene u jednom od njegovih parametara, prethodno navedena metoda usklađuje se sljedećim koracima:

- i. uzeti relevantne dostupne povijesne podatke o udjelima u dobiti fonda/razreda dionica;

— za sve godine za koje podaci nisu dostupni procijeniti prinos fonda/razreda dionica,

▼B

— za nove se fondove prinos procjenjuje primjenom prinosa usporedivog fonda ili skupine usporedivih fondova. Procijenjeni prinos uključuje sve troškove koji se zaračunavaju novom fondu. Stoga prinos usporedive skupine fondova treba uskladiti dodavanjem prosječnih relevantnih troškova koji se zaračunavaju prema pravilima novog fonda. Na primjer, u slučaju novog razreda s različitom strukturom naknada, prinosi tog novog razreda usklađuju se uzimajući u obzir troškove postojećeg razreda.

- ii. izračunati udjele u dobiti od početka razdoblja uzorkovanja, kao što se zahtijeva točkom (a), do datuma dostupnosti stvarnih podataka o udjelima u dobiti za fond, primjenom relevantnog algoritma na prethodno navedene povijesne serije;
- iii. objediniti obje serije udjela u dobiti u jednu seriju za čitavo razdoblje uzorkovanja, kao što se zahtijeva u točki (a);
- iv. izračunati udjele u dobiti primjenom metodologije iz točke (a) (prosječni godišnji udjeli u dobiti).

26. Ako za vrijeme ulaganja nisu isplaćeni udjeli u dobiti, uz navođenje vrijednosti nula za udio u dobiti u tablici sastava troškova treba istaknuti upozorenje kako bi se pojasnilo da se isplata od x % konačnog prinosa provodi nakon izlaska iz ulaganja.

II. POPIS TROŠKOVA PRIP-ova KOJI NISU INVESTICIJSKI FONDOVI

Troškovi koji se objavljuju

Jednokratni troškovi

- 27. Jednokratni trošak jest trošak izlaska i ulaska koji uključuje početne naknade, provizije i sve druge iznose koje izravno plaća mali ulagatelj ili koji se odbijaju od plaćanja koje je primio ili koje treba primiti mali ulagatelj.
- 28. Jednokratne troškove snosi PRIP koji nije investicijski fond, bilo da su to troškovi koji nužno nastaju u njegovu poslovanju ili primici za rad bilo koje strane koja je s njim povezana ili njemu pruža usluge.

Jednokratni ulazni troškovi i naknade

- 29. Jednokratni ulazni troškovi i naknade uključuju, no nisu ograničeni na, sljedeće vrste troškova koji se uzimaju u obzir u iznosu troškova koji se objavljuje za PRIP-ove koji nisu investicijski fondovi:
 - (a) provizije od prodaje;
 - (b) troškovi strukturiranja, uključujući troškove održavanja tržišta (marža), i troškovi namire;
 - (c) troškovi zaštite od rizika (kako bi se osiguralo da izdavatelj PRIIP-a može replicirati uspješnost izvedene komponente strukturiranog proizvoda – ti troškovi uključuju transakcijske troškove);
 - (d) pravne naknade;
 - (e) troškovi kapitalnih jamstava;
 - (f) implicitna premija koja se plaća izdavatelju.

▼B*Jednokratni izlazni troškovi i naknade*

30. Jednokratni izlazni troškovi i naknade uključuju, no nisu ograničeni na, sljedeće vrste troškova koji se uzimaju u obzir u iznosu koji se objavljuje za PRIP-ove koji nisu investicijski fondovi:

- (a) proporcionalne naknade;
- (b) razlika između ponuđene cijene i srednje cijene kod prodaje proizvoda i svi primjenjivi eksplicitni troškovi ili kazne za prijevremeni izlazak. Procjena razlike između ponuđene cijene i srednje cijene radi se s obzirom na raspoloživost sekundarnog tržišta, tržišne uvjete i vrstu proizvoda. U situaciji gdje je izdavatelj PRIIP-a (ili povezana treća strana) jedina raspoloživa druga ugovora strana za kupnju proizvoda na sekundarnom tržištu, on procjenjuje izlazni trošak koji se dodaje fer vrijednosti proizvoda u skladu sa svojim unutarnjim politikama;
- (c) troškovi povezani s ugovorom za razlike (CFD), kao što su:
 - i. provizije koje naplaćuju pružatelji usluga CFD-a – opća provizija ili provizija za svaku trgovinu – odnosno, pri sklapanju i zatvaranju ugovora;
 - ii. trgovanje CFD-ovima, poput razlika između ponuđene i zahtijevane cijene, troškovi dnevnog i prekonoćnog financiranja, naknade za upravljanje računima i porezi koji još nisu uključeni u fer vrijednost.

Ponavljajući troškovi

- 31. Ponavljajući troškovi redovno se odbijaju od svih plaćanja koja treba isplatiti malom ulagatelju ili od uloženog iznosa.
- 32. Ponavljajući troškovi obuhvaćaju sve vrste troškova koje snosi PRIP koji nije investicijski fond, bilo da su to troškovi koji nužno nastaju u njegovu poslovanju ili primici za rad bilo koje strane koja je s njim povezana ili njemu pruža usluge.
- 33. Sljedeći popis, iako nije konačan, pokazuje vrste ponavljajućih troškova koji se, ako se odbijaju ili zaračunavaju zasebno, uzimaju u obzir u iznosu koji se objavljuje:
 - (a) troškovi koji se odnose na isplatu kamata;
 - (b) troškovi temeljnog instrumenta, ako postoje.

Troškovi PRIP-ova iz točke 17. Priloga IV.

- 34. Jednokratni izlazni troškovi i naknade su naknade za zamjenu, obračunske naknade i naknade za namiru ako su poznate.
- 35. Ponavljajući troškovi su troškovi zaštite od rizika koji se plaćaju u redovnim tržišnim uvjetima i u stresnim uvjetima na tržištu.

Izračun implicitnih troškova PRIP-ova koji nisu investicijski fondovi

- 36. Za potrebe izračuna implicitnih troškova ugrađenih u PRIP-ove izdavatelj PRIIP-a služi se cijenom izdanja i, nakon razdoblja upisa, cijenom koja je dostupna za kupnju proizvoda na sekundarnom tržištu.

▼ B

37. Razlika između cijene i fer vrijednosti proizvoda smatra se procjenom ukupnih ulaznih troškova uključenih u cijenu. Ako izdavalac PRIIP-a ne može razlikovati relevantne implicitne troškove koje treba objaviti u skladu s točkom 29. ovog Priloga upotrebom razlike između cijene i fer vrijednosti, on se povezuje s izdavalcem različitih komponenti proizvoda ili s relevantnim tijelom kako bi skupio relevantne informacije o tim troškovima.
38. Fer vrijednost jest vrijednost koja bi se primila za prodaju imovine ili platila za prijenos obveza u redovnoj transakciji na glavnom (ili najpovoljnijem) tržištu na datum mjerenja u trenutnim tržišnim uvjetima (tj. izlazna cijena), bez obzira može li se ta cijena izravno opaziti ili procijeniti primjenom druge tehnike vrednovanja.
39. Politikom fer vrijednosti kojom se uređuje mjerenje fer vrijednosti utvrđuju se serije pravila, između ostalog u sljedećim područjima:
- (a) upravljanje;
 - (b) metodologija izračuna fer vrijednosti.
40. Pravila iz točke 39. ovog Priloga imaju za cilj oblikovati postupak vrednovanja koji:
- (a) usklađen je s primjenjivim računovodstvenim standardima, s obzirom na fer vrijednost;
 - (b) osigurava da su interni modeli određivanja cijena za PRIIP-ove u skladu s metodologijama, modeliranjem i standardima kojima se koristi izdavalac PRIIP-a za vrednovanje svog vlastitog portfelja pod pretpostavkom da je proizvod raspoloživ za prodaju ili se drži za trgovanje;
 - (c) u skladu je s razinom složenosti proizvoda i vrstom temeljnog instrumenta;
 - (d) uzima u obzir kreditni rizik izdavalca i neizvjesnost u pogledu temeljnog instrumenta;
 - (e) određuje parametre za utvrđivanje aktivnog tržišta kako bi se izbjeglo pogrešno određivanje cijene rizika koje bi u ekstremnim slučajevima dovelo do bitno netočnih procjena;
 - (f) maksimizira upotrebu relevantnih tržišnih ulaznih podataka koji se mogu opaziti i minimizira upotrebu ulaznih podataka koji se ne mogu opaziti.
41. Fer vrijednost strukturiranog proizvoda određuje se na temelju:
- (a) tržišnih cijena, ako su dostupne ili učinkovito formirane;
 - (b) internih modela za određivanje cijena koji za ulazne podatke upotrebljavaju tržišne vrijednosti koje su neizravno povezane s proizvodom, izvedene iz proizvoda sa sličnim karakteristikama (usporediv pristup);

▼B

- (c) internih modela za određivanje cijena na temelju ulaznih podataka koji se ne dobivaju izravno iz tržišnih podataka za koje se moraju izraditi procjene i pretpostavke (pristup koji se temelji na modelu).
- 42. Ako nije moguće dobiti fer vrijednost iz tržišnih cijena, ona se izračunava primjenom tehnike vrednovanja kojom se mogu pravilno prikazati različiti čimbenici koji utječu na strukturu isplata po proizvodu, čime se u najvišoj mogućoj mjeri iskorištavaju tržišni podaci.
- 43. U tehnici vrednovanja iz točke 42. ovog Priloga razmatra se sljedeće, prema složenosti proizvoda:
 - (a) upotreba nedavnih nepristranih tržišnih transakcija između obaviještenih, profesionalnih drugih ugovornih strana;
 - (b) pozivanje na tekuću tržišnu cijenu drugog instrumenta koji je u velikoj mjeri jednak;
 - (c) upotreba odgovarajućeg modela diskontiranog novčanog toka u kojemu se vjerojatnost svakog novčanog toka određuje primjenom odgovarajućeg modela kretanja cijene imovine.
- 44. U slučaju proizvoda koji se upisuju fer vrijednost se izračunava na datum kada se određuju uvjeti proizvoda. Taj datum vrednovanja blizu je početka razdoblja upisa. Ako postoje duga razdoblja ponude ili visoka volatilnost tržišta, definira se kriterij za ažuriranje informacije o troškovima.
- 45. Ako se upotrebljavaju privremeni uvjeti, troškovi se izračunavaju primjenom minimalnih uvjeta proizvoda.
- 46. Kad se primjenjuju promjenjive cijene upisa, definira se postupak za način uključivanja i objavljivanja učinka promjenjive cijene upisa na trošak.

III. POPIS TROŠKOVA INVESTICIJSKIH OSIGURATELJNIH PROIZVODA

Troškovi koji se objavljuju

Jednokratni troškovi

- 47. Jednokratni trošak jest trošak izlaska i ulaska koji uključuje početne naknade, provizije i sve druge iznose koje izravno plaća mali ulagatelj ili koji se obijaju od prvog plaćanja ili od ograničenog broja plaćanja koje treba primiti mali ulagatelj ili od plaćanja nakon otkupa ili prekida proizvoda.
- 48. Jednokratne troškove snosi investicijski osigurateljni proizvod, bilo da su to troškovi koji nužno nastaju u njegovu poslovanju ili primici za rad bilo koje strane koja je s njim povezana ili njemu pruža usluge.
- 49. Jednokratni troškovi uključuju, no nisu ograničeni na, sljedeće vrste ulaznih troškova i naknada koji se uzimaju u obzir u iznosu koji se objavljuje za investicijske osiguratelje proizvode:
 - (a) troškove strukturiranja ili stavljanja proizvoda na tržište;
 - (b) troškove stjecanja, distribucije, prodaje;
 - (c) troškove obrade/troškove poslovanja (uključujući troškove za upravljanje pokrićem osiguranja);
 - (d) troškovni dio premije za biometrijski rizik iz točke 59. ovog Priloga;
 - (e) troškove držanja zahtijevanog kapitala (avansni dio se objavljuje ako se takvi troškovi zaračunavaju).

▼B*Ponavljajući troškovi*

50. Ponavljajući troškovi jesu plaćanja koja se redovito odbijaju od svih plaćanja malom ulagatelju ili od uloženog iznosa ili od iznosa koji nisu dodijeljeni malom ulagatelju u skladu s mehanizmom raspodjele dobiti.
51. Ponavljajući troškovi uključuju sve troškove koje snosi investicijski osigurateljni proizvod, bilo da su to troškovi koji nužno nastaju u njegovu poslovanju ili primici za rad bilo koje strane koja je s njim povezana ili njemu pruža usluge.
52. Sljedeći popis, koji nije konačan, pokazuje vrste ponavljajućih troškova koji se uzimaju u obzir u iznosu stavke „Ostali kontinuirani troškovi” iz Tablice 2. Priloga VII.:
 - (a) troškove strukturiranja ili stavljanja proizvoda na tržište;
 - (b) troškove stjecanja, distribucije, prodaje;
 - (c) troškovi obrade/troškovi poslovanja (uključujući troškove za upravljanje pokrićem osiguranja);
 - (d) troškovni dio premije za biometrijski rizik iz točke 59. ovog Priloga;
 - (e) ostali administrativni troškovi;
 - (f) troškovi držanja kapitala (ponavljajući dio se objavljuje ako se takvi troškovi zaračunavaju).
 - (g) svi iznosi kojima se implicitno tereti uloženi iznos, kao što su to troškovi za upravljanje ulaganjima društva za osiguranje (naknade na depozite, troškovi za nova ulaganja itd.);
 - (h) plaćanja trećim stranama za podmirenje troškova koji nužno nastaju u vezi sa stjecanjem ili prodajom bilo koje imovine koju posjeduje investicijski osigurateljni proizvod (uključujući transakcijske troškove iz točaka 7. do 23. ovog Priloga).
53. Ako investicijski osigurateljni proizvod ulaže dio svoje imovine u UCITS ili u AIF-ove, u PRIIP koji nije UCITS ili AIF ili u investicijski proizvod koji nije PRIIP, primjenjuju se točka 5. podtočka (l), točka 5. podtočka (m), odnosno točka 5. podtočka (n) ovog Priloga.

Objava troškova premije za biometrijski rizik investicijskog osigurateljnog proizvoda*Troškovni dio premija za biometrijski rizik*

54. Premije za biometrijski rizik premije su koje mali ulagatelj plaća izravno ili se one odbijaju od iznosa koji se knjiže u korist matematičke pričuve ili od bonusa za sudjelovanje u polici osiguranja, kojima je svrha pokriti statistički rizik od isplata naknada iz pokrića osiguranja.
55. Fer vrijednost premija biometrijskog rizika očekivana je sadašnja vrijednost u skladu s kamatnim stopama iz točke 71. podtočke (a) ovog Priloga budućih isplata naknada iz pokrića osiguranja, uzimajući u obzir sljedeće:
 - (a) najbolju procjenu pretpostavki o tim isplatama naknada, koja je izvedena iz pojedinačnog profila rizika portfelja pojedinačnog izdavatelja;
 - (b) ostale isplate povezane s pokrićem osiguranja (rabati na premije za biometrijski rizik koji se vraćaju malim ulagateljima, povećanje isplate naknada, smanjenje budućih premija itd.) koje proizlaze iz mehanizama raspodjele dobiti (prema zakonu i/ili ugovorima).

▼B

56. Pretpostavke na temelju najbolje procjene o budućim isplatama naknada iz pokrića osiguranja utvrđuju se na realan način.
57. Procijenjene isplate budućih naknada ne uključuju dodatke za razboritost ili troškove upravljanja pokrićem osiguranja.
58. Za izdavatelje iz područja primjene Direktive 2009/138/EZ te pretpostavke na temelju najbolje procjene moraju odgovarati određenim pretpostavkama koje se upotrebljavaju za izračun tehničkih pričuva u bilanci iz direktive Solventnost II.
59. Troškovni dio premije za biometrijski rizik razlika je između premija za biometrijski rizik koje se zaračunavaju malom ulagatelju iz točke 54. ovog Priloga i fer vrijednosti premija za biometrijski rizik iz točke 55. ovog Priloga.
60. Izdavatelj PRIIP-a može uključiti ukupne premije za biometrijski rizik u izračun jednokratnih troškova ili ponavljajućih troškova umjesto troškovnog dijela tih premija.

DIO 2.

Zbirni pokazatelji troškova i složeni učinak troškova**▼M3
▼C5**

- I. IZNOSI ZBIRNIH TROŠKOVA KOJE TREBA NAVESTI U TABLICI 1. „TROŠKOVI TIJEKOM VREMENA”
 61. Ukupni troškovi su svi troškovi za relevantno razdoblje držanja koji su poznati izdavatelju PRIIP-a, uključujući prema potrebi izlazne troškove, i izračunavaju se na sljedeći način:
 - (a) za investicijske fondove zbroj troškova iz točaka 1. i 2. ovog Priloga uvećan za zbroj troškova iz točaka 4. i 6. ovog Priloga;
 - (b) za PRIIP-ove koji nisu investicijski fondovi, osim PRIIP-ova iz točke 30. Priloga IV., zbroj troškova iz točaka 27. i 28. ovog Priloga uvećan za zbroj troškova iz točaka 31. i 32. ovog Priloga;
 - (c) za PRIIP-ove iz točke 30. Priloga IV. zbroj troškova iz točaka 34. i 35. ovog Priloga;
 - (d) za investicijske osigurateljne proizvode zbroj troškova iz točaka 47. i 48. uvećan za zbroj troškova iz točaka 50. i 51. ovog Priloga.
 62. U tablici „Troškovi tijekom vremena” navode se i zbirni pokazatelji troškova za PRIIP izračunani kao smanjenje prinosa zbog ukupnih troškova koji se izračunavaju u skladu s točkama 70., 71. i 72. ovog Priloga.
-
63. Kad je pretpostavka o uspješnosti PRIIP-a potrebna za izračun iznosa troškova (za iznose u novčanim jedinicama ili postotcima), uspješnost PRIIP-a upotrijebljena u izračunu utvrđuje se u skladu s točkom 71. ovog Priloga,

▼ M3

▼ C5

II. ZBIRNI POKAZATELJI TROŠKOVA PO VRSTI TROŠKOVA KOJE TREBA NAVESTI U TABLICI 2 „RAŠČLAMBA TROŠKOVA

Jednokratni troškovi i pokazatelji jednokratnih troškova

64. Za izračun pokazatelja ulaznih i izlaznih troškova uzimaju se u obzir ulazni ili izlazni troškovi utvrđeni u skladu s dijelom 1. ovog Priloga. Za investicijske osigurateljne proizvode pokazatelji ulaznih i izlaznih troškova PRIIP-a odnose se na smanjenje godišnjeg prinosa zbog ulaznih i izlaznih troškova, izračunanih u skladu s točkama 70., 71. i 72. ovog Priloga, s obzirom na to da se PRIIP drži do preporučenog razdoblja držanja. Za PRIIP-ove pokazatelji ulaznih i izlaznih troškova jesu troškovi u novčanim jedinicama, izračunani uz pretpostavku neto uspješnosti od 0 %, ako se proizvod drži godinu dana (ili na preporučeno razdoblje držanja ako je kraće).

Pokazatelji ponavljajućih troškova: transakcijski troškovi i drugi ponavljajući troškovi

65. Pokazatelji ponavljajućih troškova PRIIP-a izračunavaju se na sljedeći način:

- (a) za investicijske osigurateljne proizvode kao smanjenje godišnjeg prinosa zbog tih troškova, izračunano u skladu s točkama 70., 71. i 72. ovog Priloga, s obzirom na to da se PRIIP drži do preporučenog razdoblja držanja;
- (b) za PRIIP-ove kao iznos kontinuiranih troškova u novčanim jedinicama, izračunanih uz pretpostavku neto uspješnosti od 0 %, ako se proizvod drži godinu dana (ili na preporučeno razdoblje držanja ako je kraće).

66. U izračunu pokazatelja transakcijskih troškova uzimaju se u obzir sljedeći troškovi:

- (a) za investicijske fondove transakcijski troškovi iz točaka od 7. do 23.c ovog Priloga;
- (b) za PRIIP-ove koji nisu investicijski fondovi, osim PRIIP-ova iz točke 30. Priloga IV., troškovi iz točke 29. podtočke (c) ovog Priloga;
- (c) za investicijske osigurateljne proizvode troškovi iz točke 52. podtočke (h) ovog Priloga.

67. Pri izračunu pokazatelja drugih ponavljajućih troškova („naknade za upravljanje i drugi administrativni troškovi ili troškovi poslovanja” iz Priloga VII.) uzima se u obzir razlika između ukupnih troškova iz točke 61. ovog Priloga i zbroja pokazatelja jednokratnih troškova iz točke 64. ovog Priloga, uvećana za pokazatelja transakcijskih troškova iz točke 66. ovog Priloga, sve zajedno uvećano za pokazatelje povremenih troškova iz točaka 68. i 69. ovog Priloga.

Povremeni troškovi i pokazatelji povremenih troškova (naknade za uspješnost i udjeli u dobiti)

68. Pokazatelj povremenih troškova PRIIP-a izračunava se na sljedeći način:

- (a) za investicijske osigurateljne proizvode kao smanjenje godišnjeg prinosa zbog naknada za uspješnost ili udjela u dobiti ili oboje, izračunano u skladu s točkama 70., 71. i 72. ovog Priloga, s obzirom na to da se PRIIP drži do preporučenog razdoblja držanja;

▼ C5

- (b) za PRIP-ove kao iznos tih troškova u novčanim jedinicama, izračunanih uz pretpostavku neto uspješnosti od 0 %, ako se PRIIP drži godinu dana (ili na preporučeno razdoblje držanja ako je kraće).

- 69. Pri izračunu naknada za uspješnost za investicijske fondove uzimaju se u obzir troškovi iz točke 6. podtočke (a) ovog Priloga. U izračunu udjela u dobiti za investicijske fondove uzimaju se u obzir troškovi iz točke 6. podtočke (b) ovog Priloga.

▼ B**III. IZRAČUN IZNOSA TROŠKOVA**

Izračun zbirnog pokazatelja troškova

▼ M3**▼ C5**

- 70. Smanjenje prinosa iz dijelova I. i II. ovog Priloga izračunava se na temelju iznosa koji su u skladu s onima navedenima u točkama 90. i 91. ovog Priloga. Izračunava se kao razlika između dvaju postotaka i te r , gdje je r godišnja interna stopa prinosa s obzirom na bruto plaćanja malog ulagatelja i procijenjene isplate naknada malom ulagatelju za relevantno razdoblje držanja, a i je godišnja stopa prinosa za dotični scenarij bez troškova.
- 71. Procjena budućih isplata naknada za izračun troškova na temelju točke 70. ovog Priloga temelji se na sljedećim pretpostavkama:
 - (a) za PRIIP-ove iz točke 30. Priloga IV. i za sve PRIIP-ove pretpostavlja se standardizirana neto uspješnost od 0 % za pokazatelje troškova koji se odnose na slučaj u kojem je vrijeme držanja PRIIP-a godinu dana ili kraće;
 - (b) osim u slučajevima u kojima se primjenjuje točka (a), uspješnost PRIIP-a izračunava se primjenom metodologije i temeljne pretpostavke koja se upotrebljava za procjenu umjerenog scenarija iz odjeljka o scenarijima uspješnosti iz dokumenta s ključnim informacijama;
 - (c) isplate naknada procjenjuju se uz pretpostavku da se svi troškovi koji se uključuju u ukupne troškove u skladu s točkom 61. ovog Priloga odbijaju.

▼ B

- 72. Za potrebe izračuna scenarija bez troškova, kako je navedeno u točki 70. ovog Priloga, primjenjuje se sljedeće:
 - (a) za izračun i , bruto plaćanja malog ulagatelja iz izračuna r umanjuju se za troškove koji se objavljuju ili se projicirane isplate naknada malom ulagatelju iz izračuna r uvećavaju pod pretpostavkom da su iznosi troškova koji se objavljuju bili dodatno uloženi. Tada je i godišnja interna stopa prinosa s obzirom na takva usklađena plaćanja malog ulagatelja i isplate malom ulagatelju;
 - (b) ako se troškovi koji se objavljuju mogu iskazati kao konstantni postotak vrijednosti imovine, moguće ih je zanemariti u izračunu opisanom u točki 72. podtočki (a) ovog Priloga i umjesto toga ih naknadno dodati u postotak godišnje interne stope prinosa i za dotični scenarij bez troškova.

Posebni zahtjevi za PRIP-ove koji nisu investicijski fondovi

- 73. Za potrebe izračuna scenarija bez troškova iz točke 70. ovog Priloga za PRIP-ove koji nisu investicijski fondovi, bruto plaćanja malog ulagatelja iz izračuna r , kako je navedeno u točki 72. ovog Priloga, umanjuju se za troškove koji se objavljuju.

▼B*Posebni zahtjevi za investicijske osigurateljne proizvode*

74. Za potrebe izračuna opisanih u točkama 70. do 72. ovog Priloga, pretpostavlja se da se za investicijske osigurateljne proizvode ne provode nikakva plaćanja koja proizlaze iz pokrića osiguranja za vrijeme razdoblja držanja. To znači da se izračun zbirnog pokazatelja troškova isključivo temelji na procijenjenim isplatama naknada iz osiguranja za slučaj smrti i doživljenja.
75. Ako su ponavljajući i jednokratni troškovi pokriveni eksplicitnim troškovima koji su fiksni dio izračuna premije proizvoda, izračun ponavljajućih i jednokratnih troškova temelji se na tim eksplicitnim troškovima.
76. Sljedeće se primjenjuje na izračun sudjelovanja u dobiti investicijskih osigurateljnih proizvoda:
- (a) pri izračunu ponavljajućih troškova i jednokratnih troškova za investicijske osigurateljne proizvode zadržani iznosi od povrata od ulaganja kroz mehanizme raspodjele dobiti smatraju se troškovima;
 - (b) ako se dio troškova vraća malim ulagateljima putem posebnih troškovnih bonusa, to se smatra troškovnim rabatima zbog kojeg se smanjuju troškovni odbici pod uvjetom:
 - i. da se troškovni bonusi iskazuju zasebno od ostalih dijelova bonusa za sudjelovanje te da im je svrha povrat dijelova troškova do ugovornih rokova proizvoda;
 - ii. da izdavatelj PRIIP-a na temelju dobrih aktuarskih metoda može dokazati da su očekivani budući troškovni bonusi pokriveni očekivanom budućom dobiti koja proizlazi iz razboritih pretpostavki o budućim troškovima.

▼M3**▼C5***Posebni zahtjevi za PRIIP-ove s preporučenim razdobljem držanja kraćim od godine dana*

- 76a. Pokazatelji troškova u postotcima izračunavaju se uzimajući u obzir zbirne troškove razdoblja podijeljene s iznosom ulaganja te se dodaje bilješka u kojoj se objašnjava izračun i upozorava na nemogućnost usporedbe s pokazateljima godišnjih troškova u postotcima koji se prikazuju za druge PRIIP-ove.

Posebni zahtjevi za PRIIP-ove koji su terminski ugovori, budućnosni ugovori, ugovori za razlike ili ugovori o razmjeni

- 76b. Pokazatelji troškova u postotcima izračunavaju se uzimajući u obzir zamišljeni iznos ugovora te se dodaje bilješka u kojoj se objašnjava izračun.

Posebni zahtjevi za PRIIP-ove koji se mogu automatski opozvati ili otkazati prije kraja preporučenog razdoblja držanja ako su ispunjeni određeni unaprijed utvrđeni uvjeti

- 76c. Iznosi troškova prikazuju se u dva pretpostavljena scenarija:

- (a) PRIIP je opozvan na prvi mogući datum;
- (b) PRIIP se drži do dospijeca.

Iznosi troškova izračunavaju se uz pretpostavku o uspješnosti koja je u skladu sa svakim scenarijem.

▼ B*Načelo sprječavanja dvostrukog obračunavanja*

77. Ako je jedna vrsta troškova pokrivena dvjema ili više vrstama troškova iz ovog Priloga, tu je vrstu troška moguće obračunati samo jednom u izračunu pokazatelja (omjera) koji se na njemu temelje.

*Ostale odrednice***▼ M3****▼ C5**

78. Iznosi troškova u novčanim jedinicama zaokružuju se na najbliži euro. Pokazatelji troškova u postotcima iskazuju se s jednim decimalnim mjestom.
79. Iznosi troškova izračunavaju se najmanje jednom godišnje.
80. Iznosi troškova temelje se na izračunima najnovijih troškova koje utvrdi izdavatelj PRIIP-a. Ne dovodeći u pitanje točku 77. ovog Priloga, troškovi se procjenjuju na osnovi načela „svi su porezi uključeni”.

U slučaju investicijskih fondova primjenjuje se sljedeće:

- (a) provodi se zaseban izračun za svaki razred dionica, no ako su udjeli dvaju ili više razreda rangirani *pari passu*, za njih se može provesti jedinstveni izračun;
- (b) u slučaju krovnog fonda sa svakim sastavnim dijelom ili potfondom postup se zasebno za potrebe ovog Priloga, no sve naknade koje se mogu pripisati fondu kao cjelini raspodjeljuju se među svim potfondovima na poštenoj osnovi s obzirom na sve ulagatelje.

▼ B

81. Osim prvog izračuna za novi PRIIP, te ako nije drugačije navedeno, omjeri se izračunavaju barem jednom godišnje, na osnovi ex-post. Ako se smatra da je neprikladno upotrijebiti brojčane podatke ex-post zbog materijalne promjene, umjesto njih može se upotrebljavati procjena dok pouzdani brojčani podaci ex-post koji odražavaju učinak materijalne promjene ne budu dostupni.

▼ M3**▼ C5**

82. Iznosi *ex post* temelje se na izračunu novih troškova za koje je izdavatelj PRIIP-a na razumnoj osnovi utvrdio da su primjereni za tu svrhu. Iznosi se mogu temeljiti na troškovima navedenima u izjavi o poslovanju PRIIP-a koju on objavljuje u svojem najnovijem godišnjem ili polugodišnjem izvješću ako je ta izjava dovoljno nova. Ako nije dovoljno nova, umjesto toga upotrebljava se usporediv izračun koji se temelji na troškovima koji se zaračunavaju tijekom novijeg razdoblja od 12 mjeseci.

▼ B

83. Informacije o omjerima koji su bili primjenjivi tijekom prethodnih godina/razdoblja objavljuju se na mjestu koje je točno određeno u dokumentu o ključnim informacijama kao opći izvor daljnjih informacija za ulagatelje koji ih zahtijevaju.

▼ M3**▼ C5**

84. Ako se troškovi koji se mogu pripisati temeljnom UCITS-u ili AIF-u uzimaju u obzir, primjenjuje se sljedeće:
- (a) pokazatelj troškova svakog temeljnog UCITS-a ili AIF-a iskazuje se proporcionalno u skladu s postotkom koji UCITS ili AIF ima u neto vrijednosti imovine PRIIP-a na relevantan datum, tj. datum kad se uzimaju iznosi PRIIP-a;
- (b) svi proporcionalni iznosi dodaju se iznosu ukupnih troškova samog PRIIP-a koji ulaže i tako čine jedinstveni ukupan iznos.

▼B*Metodologija izračuna za nove PRIIP-ove*

85. Umjesto podataka *ex-post*, u izračunu različitih vrsta troškova upotrebljavaju se procjene. Takve se procjene provode prihvatanjem usporedivog PRIIP-a ili usporedive skupine kao zamjenske vrijednosti.
86. Za PRIIP-ove koji zaračunavaju fiksnu sveobuhvatnu naknadu, upotrebljava se ta naknada pod uvjetom da ona obuhvaća sve troškove koji se prikazuju u okviru zahtjeva za objavom troškova PRIIP-ova.
87. Za PRIIP-ove koji utvrđuju gornju granicu ili najviši iznos koji se može naplatiti, a pod uvjetom da on obuhvaća sve troškove koji se prikazuju u okviru zahtjeva za objavom troškova PRIIP-ova, upotrebljava se ta gornja granica ili najviši iznos, ako se izdavatelj PRIIP-a obveže da će poštovati objavljeni brojčani podatak i da će pokriti sve troškove zbog kojih bih u suprotnome došlo do prekoračenja te gornje granice.
88. Ako bi, prema mišljenju izdavatelja PRIIP-a, iskazivanje brojke zaokruživanjem na dvije decimale moglo upućivati na lažni stupanj točnosti za ulagatelje, dovoljno je iskazati tu brojku zaokruženu na jednu decimalu.
89. Izdavatelj PRIIP-a osigurava preispitivanje točnosti procijenjene brojke. Izdavatelj PRIIP-a određuje kada je primjereno započeti upotrebljavati brojčane podatke *ex-post* umjesto procjene; no, u svakom slučaju, on mora, najkasnije 12 mjeseci nakon datuma kada je PRIIP prvi puta ponuđen na prodaju u nekoj državi članici, preispitati točnost procjene izračunavanjem brojčanog podatka na osnovi *ex-post*.

**▼M3
▼C5**

▼B*Opći zahtjevi za sve vrste PRIIP-ova***▼M3
▼C5**

90. U tablicama iz članka 5. navode se troškovi koji su poznati izdavatelju PRIIP-a u novčanim i postotnim iznosima ako mali ulagatelj ulaže 10 000 EUR u PRIIP (za sve PRIIP-ove osim onih koji su proizvodi s redovitim premijama ili redovitim uplatama) odnosno 1 000 EUR godišnje (za PRIIP-ove s redovitim premijama ili uplatama). Iznosi troškova prikazuju se za razna razdoblja držanja, uključujući preporučeno razdoblje držanja, na sljedeći način:
- (a) za PRIIP-ove s preporučenim razdobljem držanja od godine dana ili kraće prikazuju se samo troškovi u slučaju izlaska na kraju preporučenog razdoblja držanja;
- (b) za PRIIP-ove s preporučenim razdobljem držanja duljim od godine dana i kraćim od 10 godina troškovi se prikazuju za izlazak na kraju prve godine i na kraju preporučenog razdoblja držanja;
- (c) za PRIIP-ove s preporučenim razdobljem držanja od 10 godina ili dulje prikazuje se dodatno razdoblje držanja za koje se objavljuju iznosi troškova za izlazak na polovini preporučenog razdoblja držanja zaokruženi na kraj najbliže godine;

▼ C5

- (d) ako PRIIP ne omogućuje izlazak prije kraja preporučenog razdoblja držanja ili ako se smatra da izdavatelj PRIIP-a ili treća strana ne nude alternativnu likvidnosnu liniju za PRIIP ili ako ne postoje aranžmani za pružanje likvidnosti ili za PRIIP-ove iz točke 30. Priloga IV. mogu se prikazati samo troškovi na kraju preporučenog razdoblja držanja.

▼ B

91. Ako valuta PRIIP-a nije euro, upotrebljava se iznos slične veličine kao onaj naveden u točki 90. ovog Priloga i koji je jasno djeljiv s 1 000.

▼ M3**▼ C5**

▼ **M3**▼ **C5***PRILOG VII.***PRIKAZ TROŠKOVA**

Ispod naslova odjeljka „Koji su troškovi?” navodi se sljedeće upozorenje, osim ako izdavalatelj PRIIP-a zna da osoba koja savjetuje o PRIIP-u ili ga prodaje neće zaračunati dodatne troškove:

„Osoba koja vas savjetuje o ovom proizvodu ili ga prodaje može vam zaračunati druge troškove. U tom će vam slučaju ta osoba dati informacije o tim troškovima i o tome kako će oni utjecati na vaše ulaganje.”

U donjoj tablici troškova pojam „izlazak” znači kraj ulaganja. Ako je taj pojam dvosmislen za određene vrste PRIIP-ova, može se upotrijebiti alternativan pojam kao što je „likvidacija” ili „otkup”.

Tablica 1 za sve PRIIP-ove osim onih iz članka 13. stavka (b) i točke 76.c Priloga VI. (s automatskim opozivom)

Izdavalatelj PRIIP-a navodi sljedeće naslove, opisna objašnjenja i tablicu 1 u kojoj su prikazani iznosi zbirnih troškova u novčanim i postotnim iznosima koji su navedeni u točkama 61. i 62. Priloga VI. zajedno s razdobljima držanja iz točke 90. tog priloga:

„Troškovi tijekom vremena

U tablicama su prikazani iznosi koji se naplaćuju iz vašeg ulaganja za podmirivanje raznih vrsta troškova. Ti iznosi ovise o iznosu vašeg ulaganja, razdoblju držanja proizvoda [i uspješnosti proizvoda (*prema potrebi*)]. Ovdje prikazani iznosi samo su primjeri izrađeni na temelju oglednog iznosa ulaganja i mogućih razdoblja ulaganja.

Pretpostavili smo sljedeće:

— [u prvoj godini] vaš povrat bio bi jednak iznosu vašeg ulaganja (godišnji prinos od 0 %). [za druga razdoblja držanja primijenili smo pretpostavku o uspješnosti proizvoda prikazanoj u umjerenom scenariju];

— ulaganje iznosi [10 000 EUR/1 000 EUR godišnje].”

	U slučaju [izlaska] nakon godine dana (<i>prema potrebi</i>)	U slučaju [izlaska] nakon [polovina preporučenog razdoblja držanja] (<i>prema potrebi</i>)	U slučaju [izlaska] nakon [pre- poručeno razdoblje držanja]
Ukupni troškovi	EUR	EUR	EUR
Godišnji učinak troškova (*)	%	% svake godine	% svake godine

(*) Iz ovog je vidljivo kako troškovi smanjuju vaš prinos svake godine u razdoblju držanja. Na primjer, ako izađete na kraju preporučenog razdoblja držanja, projicirani prosječni godišnji prinos iznosi % prije troškova i % nakon troškova.”

(*prema potrebi*): „Dio troškova možda dijelimo s osobom koja prodaje proizvod radi podmirjenja usluga koje vam pruža. (*prema potrebi*) [Ta će vas osoba informirati o iznosu].”

(*prema potrebi*): „Ti iznosi uključuju najveću distribucijsku naknadu koju vam osoba koja prodaje proizvod može zaračunati (% uloženog iznosa/ EUR). Ta će vas osoba informirati o stvarnoj distribucijskoj naknadi.”;

▼ C5

Tablica 1 za PRIIP-ove iz članka 13. točke (b)

Izdavatelj PRIIP-a navodi sljedeće naslove, opisna objašnjenja i tablicu 1 u kojoj su prikazani iznosi zbirnih troškova u novčanim i postotnim iznosima koji su navedeni u točkama 61. i 62. Priloga VI. zajedno s razdobljima držanja iz točke 90. tog priloga te odvojenim prikazom troškova PRIIP-a koji nisu troškovi temeljnih mogućnosti ulaganja („ugovor o osiguranju”) i raspona troškova temeljnih mogućnosti ulaganja („mogućnosti ulaganja”):

„Troškovi tijekom vremena

U tablicama su prikazani iznosi koji se naplaćuju iz vašeg ulaganja za podmirivanje raznih vrsta troškova. Ti iznosi ovise o iznosu vašeg ulaganja, razdoblju držanja proizvoda [i uspješnosti proizvoda (*prema potrebi*)]. Ovdje prikazani iznosi samo su primjeri izrađeni na temelju oglednog iznosa ulaganja i mogućih razdoblja ulaganja.

Pretpostavili smo sljedeće:

- u prvoj godini vaš povrat bio bi jednak iznosu vašeg ulaganja (godišnji prinos od 0 %). Za druga razdoblja držanja primijenili smo pretpostavku o uspješnosti proizvoda prikazanoj u umjerenom scenariju;
- ulaganje iznosi [10 000 EUR/godišnje 1 000 EUR].

[Izjava da su ukupni troškovi malog ulagatelja kombinacija troškova PRIIP-a koji nisu troškovi temeljnih mogućnosti ulaganja i troškova temeljne mogućnosti ulaganja te da se razlikuju ovisno o temeljnim mogućnostima ulaganja]”

	U slučaju [izlaska] nakon godine dana (prema potrebi)	U slučaju [izlaska] nakon [polovina preporučenog razdoblja držanja] (prema potrebi)	U slučaju [izlaska] nakon [pre- poručeno razdoblje držanja]
Ukupni troškovi			
— ugovor o osiguranju	EUR	EUR	EUR
— mogućnosti ulaganja	– EUR	– EUR	– EUR
Godišnji učinak troškova (*)			
— ugovor o osiguranju	%	% svake godine	% svake godine
— mogućnosti ulaganja	– %	– % svake godine	– % svake godine

(*) Iz ovog je vidljivo kako troškovi smanjuju vaš prinos svake godine u razdoblju držanja. Na primjer, ako izadete na kraju preporučenog razdoblja držanja, projicirani prosječni godišnji prinos iznosi % prije troškova i % nakon troškova.”

(prema potrebi): „Dio troškova možda dijelimo s osobom koja prodaje proizvod radi podmirjenja usluga koje vam pruža. (prema potrebi) [Ta će vas osoba informirati o iznosu.]”

(prema potrebi): „Ti iznosi uključuju najveću distribucijsku naknadu koju vam osoba koja prodaje proizvod može zaračunati (% uloženog iznosa/ EUR). Ta će vas osoba informirati o stvarnoj distribucijskoj naknadi.”

▼C5

Tablica 1 za PRIIP-ove iz točke 76.c Priloga VI. (s automatskim opozivom)

Za PRIIP-ove iz točke 76.c Priloga VI. navode se sljedeći naslov, opisno objašnjenje i tablica 1 „Troškovi tijekom vremena”:

„Troškovi tijekom vremena

U tablicama su prikazani iznosi koji se naplaćuju iz vašeg ulaganja za podmirivanje raznih vrsta troškova. Ti iznosi ovise o iznosu vašeg ulaganja, razdoblju držanja proizvoda [i uspješnosti proizvoda (*prema potrebi*)]. Ovdje prikazani iznosi samo su primjeri izrađeni na temelju oglednog iznosa ulaganja i raznih razdoblja ulaganja.

Trajanje ovog proizvoda nesigurno je jer se on može likvidirati u različitim trenucima ovisno o razvoju tržišta. Ovdje prikazani iznosi odnose se na dva scenarija (prijevremeni opoziv i dospijee). Ako odlučite izaći prije isteka proizvoda, uz ovdje prikazane troškove mogu se primjenjivati izlazni troškovi.

Pretpostavili smo sljedeće:

— ulaganje iznosi [10 000 EUR/godišnje 1 000 EUR],

— uspješnost proizvoda u skladu je sa svakim prikazanim razdobljem držanja.”

	Ako se proizvod opozove na prvi mogući datum []	Ako se proizvod drži do dospijea
Ukupni troškovi	[] EUR	[] EUR
Godišnji učinak troškova (*)	[] %	[] % svake godine

(*) „Iz ovog je vidljivo kako troškovi smanjuju vaš prinos svake godine u razdoblju držanja. Na primjer, ako izađete u trenutku dospijea, projicirani prosječni godišnji prinos iznosi [] % prije troškova i [] % nakon troškova.”

(*prema potrebi*): „Dio troškova možda dijelimo s osobom koja prodaje proizvod radi podmirjenja usluga koje vam pruža. (*prema potrebi*) [Ta će vas osoba informirati o iznosu.]”

(*prema potrebi*): „Ti iznosi uključuju najveću distribucijsku naknadu koju vam osoba koja prodaje proizvod može zaračunati ([] % uloženog iznosa/[] EUR). Ta će vas osoba informirati o stvarnoj distribucijskoj naknadi.”

Tablica 2 za sve PRIIP-ove osim onih iz članka 13. točke (b)

Izdavatelj PRIIP-a uključuje raščlambu troškova prema klasifikaciji iz točaka od 64. do 69. Priloga VI. na temelju sljedećih naslova i tablice 2.

Navodi se i vrlo kratak opis prirode svake vrste troškova. U njemu se navodi brojčani pokazatelj (novčani iznos ili postotak) i osnova izračuna ako se to može izraziti jednostavnim riječima za koje je vjerojatno da će ih razumjeti vrsta malog ulagatelja kojem se PRIIP namjerava prodavati. Taj se opis temelji na jednom ili više primjera navedenih u donjoj tablici, osim ako nisu primjenjivi.

▼ C5

„Raščlamba troškova

Jednokratni troškovi po ulasku ili izlasku		(PRIP-ovi): u slučaju [izlaska] nakon [godina dana/preporučeno razdoblje držanja (ako je kraće od godine dana)] (investicijski osigurateljni proizvodi): godišnji učinak troškova u slučaju [izlaska] nakon [preporučeno razdoblje držanja]
Ulazni troškovi	[Opisati prirodu u najviše 300 znakova. Primjeri: — „[] % iznosa koji uplatite po ulasku u ovo ulaganje” — „[] % prvih [] premija koje platite” — „Ti su troškovi već uključeni u [cijenu/premije] koju/koje plaćate.” — „Uključuje distribucijske troškove u iznosu od [[] % uloženog iznosa/[] EUR]. [To je najveći iznos koji će vam se zaračunati]. [Osoba koja vam prodaje proizvod informirat će vas o stvarnoj naknadi.]” — „Ne zaračunavamo ulaznu naknadu.”]	[Do] [] EUR (PRIP-ovi) ili [] % (investicijski osigurateljni proizvodi)
Izlazni troškovi	[Opisati prirodu u najviše 300 znakova. Primjeri: — „[] % vašeg ulaganja prije isplate vama” — „Ne zaračunavamo izlaznu naknadu za ovaj proizvod[, no osoba koja vam prodaje proizvod može to učiniti].” (ako se izlazni troškovi primjenjuju samo u posebnim okolnostima) – „Ti troškovi primjenjuju se samo ako (objasnite okolnosti ili navedite primjer u najviše 200 znakova).” Za investicijske osigurateljne proizvode za koje se izlazni troškovi primjenjuju samo u slučaju izlaska prije kraja preporučenog razdoblja držanja u desnom se stupcu navodi „nije primjenjivo”, a u ovom se stupcu uz gornje opise dodaje sljedeća izjava: „Za izlazne troškove u sljedećem se stupcu navodi „nije primjenjivo” jer se ne primjenjuju u slučaju držanja proizvoda do kraja preporučenog razdoblja držanja”.	[] EUR (PRIP-ovi) ili [] % (investicijski osigurateljni proizvodi)
Kontinuirani troškovi [nastali svake godine]		
Naknade za upravljanje i drugi administrativni troškovi ili troškovi poslovanja	[Opisati osnovu u najviše 150 znakova. Primjer: „[] % vrijednosti vašeg ulaganja po godini”]. Riječ je o procjeni na temelju stvarnih troškova u prethodnoj godini.	[] EUR (PRIP-ovi) ili [] % (investicijski osigurateljni proizvodi)
Transakcijski troškovi	[] % vrijednosti vašeg ulaganja po godini. Riječ je o procjeni troškova koji nastaju kad kupujemo i prodajemo temeljna ulaganja za proizvod. Stvarni iznos ovisit će o količini kupnje i prodaje.	[] EUR (PRIP) ili [] % (investicijski osigurateljni proizvodi)

▼ C5

Jednokratni troškovi po ulasku ili izlasku	(PRIP-ovi): u slučaju [izlaska] nakon [godina dana/preporučeno razdoblje držanja (ako je kraće od godine dana)] (investicijski osigurateljni proizvodi): godišnji učinak troškova u slučaju [izlaska] nakon [preporučeno razdoblje držanja]
Povremeni troškovi nastali u posebnim okolnostima	
Naknade za uspješnost [i udjele u dobiti]	[[Opisati u najviše 300 znakova.] Stvarni iznos ovisit će o uspješnosti vašeg ulaganja. Gornja procjena zbirnih troškova uključuje prosjek u posljednjih pet godina.] ili [Ne naplaćuje se naknada za uspješnost za ovaj proizvod.] [] EUR (PRIP) ili [] % (investicijski osigurateljni proizvodi)

(prema potrebi): „Drukčiji troškovi primjenjuju se ovisno o iznosu ulaganja [objasniti okolnosti ili navesti primjer u najviše 150 znakova].”

Za PRIIP-ove koji nude niz mogućnosti ulaganja izdavatelji PRIIP-ova upotrebljavaju tablice 1 i 2 iz ovog Priloga za prikaz troškova za sve PRIIP-ove osim onih iz članka 13. točke (b) i točke 76.c Priloga VI., navodeći za svaki iznos u svakoj tablici, prema potrebi, raspon troškova.

Za PRIIP-ove s preporučenim razdobljem držanja kraćim od godine dana umjesto „Godišnji učinak troškova” za omjer troškova u postotcima u tablicama 1 i 2 navodi se „Učinak troškova”, a u bilješci ispod tablice 1 navodi se sljedeće: „Ovo je primjer učinka troškova u razdoblju držanja kraćem od godine dana. Taj se postotak ne može izravno usporediti s iznosom učinka troškova navedenim za druge PRIIP-ove”.

Za PRIIP-ove čiji se omjer troškova u postotcima izračunava na temelju zamišljene vrijednosti ispod tablice dodaje se sljedeća bilješka: „Ovo je primjer troškova u odnosu na zamišljenu vrijednost PRIIP-a”.

Tablica 2 za PRIIP-ove iz članka 13. točke (b)

Izdavatelj PRIIP-a uključuje raščlambu troškova prema klasifikaciji iz točaka od 64. do 69. Priloga VI. na temelju sljedećih naslova i tablice 2. Ako je primjenjivo za vrstu troškova, troškovi se raščlanjuju na troškove PRIIP-a koji nisu troškovi temeljnih mogućnosti ulaganja („ugovor o osiguranju”) i raspone troškova mogućnosti ulaganja („mogućnosti ulaganja”).

Navodi se i vrlo kratak opis prirode svake vrste troškova. U njemu se navodi brojčani pokazatelj (fiksni iznos ili postotak) i osnova izračuna ako se to može izraziti jednostavnim riječima za koje je vjerojatno da će ih razumjeti vrsta malog ulagatelja kojem se PRIIP namjerava prodavati. Taj se opis temelji na jednom ili više primjera navedenih u donjoj tablici, osim ako nisu primjenjivi.

C5

„Raščlamba troškova

Jednokratni troškovi po ulasku ili izlasku		Godišnji učinak troškova u slučaju [izlaska] nakon [preporučenog razdoblja držanja]
Ulazni troškovi	[Opisati prirodu u najviše 300 znakova. Primjeri: — „[] % iznosa koji uplatite po ulasku u ovo ulaganje” — „[] % prvih [] premija koje platite” — „Ti su troškovi već uključeni u [cijenu/premije] koju/koje plaćate.” — „Uključuje distribucijske troškove u iznosu od [] % uloženog iznosa/[] EUR]. [To je najveći iznos koji će vam se zaračunati]. [Osoba koja vam prodaje proizvod informirat će vas o stvarnoj naknadi.]” — „Ne zaračunavamo ulaznu naknadu.”]	„[] %” ILI „ugovor o osiguranju [] % mogućnost ulaganja []-[] %”
Izlazni troškovi	[Opisati prirodu u najviše 300 znakova. Primjeri: — „[] % vašeg ulaganja prije isplate vama”. — „Ne zaračunavamo izlaznu naknadu za ovaj proizvod[, no osoba koja vam prodaje proizvod može to učiniti].” (ako se izlazni troškovi primjenjuju samo u posebnim okolnostima) – „Ti troškovi primjenjuju se samo ako (objasnite okolnosti ili navedite primjer u najviše 200 znakova).” Za investicijske osigurateljne proizvode za koje se izlazni troškovi primjenjuju samo u slučaju izlaska prije kraja preporučenog razdoblja držanja u desnom se stupcu navodi „nije primjenjivo”, a u ovom se stupcu uz gornje opise dodaje sljedeća izjava: „Za izlazne troškove u sljedećem se stupcu navodi „nije primjenjivo” jer se ne primjenjuju u slučaju držanja proizvoda cijelo preporučeno razdoblje držanja”.	„[] %” ILI „ugovor o osiguranju [] % mogućnost ulaganja []-[] %”
Kontinuirani troškovi nastali svake godine		
Naknade za upravljanje i drugi administrativni troškovi ili troškovi poslovanja	[Opisati osnovu u najviše 150 znakova. Primjer: „[] % vrijednosti vašeg ulaganja po godini”]. Riječ je o procjeni na temelju stvarnih troškova u prethodnoj godini.	„[] %” ILI „ugovor o osiguranju [] % mogućnost ulaganja []-[] %”
Transakcijski troškovi	[] % vrijednosti vašeg ulaganja po godini. Riječ je o procjeni troškova koji nastaju kad kupujemo i prodajemo temeljna ulaganja za proizvod. Stvarni iznos ovisit će o količini kupnje i prodaje.	„[] %” ILI „ugovor o osiguranju [] % mogućnost ulaganja []-[] %”

▼ **C5**

Jednokratni troškovi po ulasku ili izlasku		Godišnji učinak troškova u slučaju [izlaska] nakon [preporučenog razdoblja držanja]
Povremeni troškovi nastali u posebnim okolnostima		
Naknade za uspješnost [i udjele u dobiti]	[[Opisati u najviše 300 znakova.] Stvarni iznos ovisit će o uspješnosti vašeg ulaganja. Gornja procjena zbirnih troškova uključuje prosjek u posljednjih pet godina.] ili [Ne naplaćuje se naknada za uspješnost za ovaj proizvod.]	„[] %” ILI „ugovor o osiguranju [] % mogućnost ulaganja []–[] %

(prema potrebi): „Drukčiji troškovi primjenjuju se ovisno o iznosu ulaganja [objasniti okolnosti ili navesti primjer u najviše 150 znakova].”

▼ **M3**▼ **C5***PRILOG VIII.***SADRŽAJ I PRIKAZ INFORMACIJA O POVIJESNIM PRINOSIMA***Definicije*

1. Za potrebe prikazivanja informacija o povijesnim prinosima primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) „UCITS” znači UCITS koji ima odobrenje za rad u skladu s člankom 5. Direktive 2009/65/EZ i:

i. koji je PRIIP kategorije 2 kako je utvrđen u točki 5. Priloga II.; i

ii. koji ne osigurava malim ulagateljima na određene, unaprijed utvrđene datume isplate na osnovi algoritma koje su povezane s uspješnosti ili realizacijom promjene cijena ili drugim uvjetima povezanim s financijskom imovinom, indeksima ili referentnim portfeljima ili koji ima slična obilježja;

(b) „AIF” znači AIF, kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki (a) Direktive 2011/61/EU:

i. koji je PRIIP kategorije 2 kako je utvrđen u točki 5. Priloga II.;

ii. koji je otvoren AIF iz članka 1. stavka 2. Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 694/2014 ⁽¹⁾; i

iii. koji ne osigurava malim ulagateljima na određene, unaprijed utvrđene datume isplate na osnovi algoritma koje su povezane s uspješnosti ili realizacijom promjene cijena ili drugim uvjetima povezanim s financijskom imovinom, indeksima ili referentnim portfeljima ili koji ima slična obilježja;

(c) „investicijski osigurateljni proizvod povezan s udjelima” znači investicijski osigurateljni proizvod povezan s udjelima:

i. koji je PRIIP kategorije 2 kako je utvrđen u točki 5. Priloga II.;

ii. za koji postoje mogućnosti prijevremenog izlaska ili otkupa prije preporučenog razdoblja držanja koje ne podliježu znatnim ograničavajućim uvjetima;

iii. koji nudi koristi koje su izravno povezane s vrijednosti imovine koja se dijeli na udjele; i

iv. koji ne osigurava malim ulagateljima na određene, unaprijed utvrđene datume isplate na osnovi algoritma koje su povezane s uspješnosti ili realizacijom promjene cijena ili drugim uvjetima povezanim s financijskom imovinom, indeksima ili referentnim portfeljima ili koji ima slična obilježja.

⁽¹⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) br. 694/2014 od 17. prosinca 2013. o dopuni Direktive 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu regulatornih tehničkih standarda kojima se određuju vrste upravitelja alternativnih investicijskih fondova (SL L 183, 24.6.2014., str. 18.).

▼ **C5***Izračun povijesnih prinosa UCITS-a ili AIF-ova*

2. Izračun iznosa povijesnih prinosa temelji se na neto vrijednosti imovine UCITS-a ili AIF-ova i izračunava se uz pretpostavku ponovnog ulaganja prihoda fonda koji se može raspodijeliti.

Upotreba ,simuliranih, podataka za povijesne prinose UCITS-a ili AIF-ova

3. Upotreba evidencije simulirane uspješnosti za razdoblje u kojem podatci još nisu bili dostupni dopuštena je samo u sljedećim slučajevima, pod uvjetom da je njihova upotreba korektna, jasna i nedvosmislena:

- (a) novi razred dionica postojećeg UCITS-a ili AIF-a ili investicijski dio mogu simulirati svoju uspješnost na temelju uspješnosti nekog drugog razreda, pod uvjetom da se ta dva razreda ne razlikuju bitno u opsegu sudjelovanja u imovini UCITS-a ili AIF-a;
- (b) napajajući UCITS ili AIF može simulirati svoje prinose na temelju prinosa glavnog UCITS-a ili AIF-a, pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:
 - i. strategija i ciljevi napajajućeg UCITS-a ili AIF-a ne dopuštaju mu da posjeduje imovinu drukčiju od udjela glavnog UCITS-a ili AIF-a i dodatnih likvidnih sredstva;
 - ii. između značajki napajajućeg UCITS-a ili AIF-a i glavnog UCITS-a ili AIF-a nema bitnih razlika.

Izračun povijesnih prinosa za investicijske osigurateljne proizvode povezane s udjelima

4. Izračun povijesnih prinosa opisan u točki 2. ovog Priloga primjenjuje se *mutatis mutandis* na investicijske osigurateljne proizvode povezane s udjelima. Izračun mora biti u skladu s objašnjenjem učinka premije za biometrijski rizik ili troškovnog dijela premije za biometrijski rizik na prinos od ulaganja iz članka 2. stavka 4.

Prikaz povijesnih prinosa za UCITS ili AIF-ove

5. Informacije o povijesnim prinosima UCITS-a ili AIF-a prikazuju se u stupčastom grafikonu koji obuhvaća prinose UCITS-a ili AIF-a u posljednjih 10 godina. Veličina stupčastoga grafikona omogućuje čitljivost.
6. UCITS-i ili AIF-ovi koji ostvaruju prinose kraće od pet potpunih kalendarskih godina upotrebljavaju prikaz koji obuhvaća samo posljednjih pet godina.
7. Svaka godina za koju podatci nisu dostupni iskazuje se prazninom bez ikakvih napomena osim datuma.
8. Za UCITS-e ili AIF-ove koji još ne raspolažu podacima o uspješnosti za jednu potpunu kalendarsku godinu uključuje se objašnjenje da nema dovoljno podataka da bi se malim ulagateljima osigurala korisna naznaka o povijesnim prinosima.
9. Struktura stupčastoga grafikona dopunjena je vidljivim izjavama:

▼ C5

- (a) upozorenje da povijesni prikazi samo u ograničenoj mjeri mogu upućivati na buduće prinose, i to u sljedećoj podebljanoj izjavi:

„Povijesni prinosi nisu pouzdani pokazatelj budućih prinosa. Buduća kretanja na tržištu mogla bi se znatno razlikovati od toga.

Prikaz vam može pomoći procijeniti kako se fondom upravljalo u prošlosti.’;

- (b) opisno objašnjenje prikazanih stavki koje se navodi iznad stupčastoga grafikona podebljanim slovima:

„Ovaj grafikon prikazuje uspješnost fonda u obliku postotnog gubitka ili dobiti po godini za posljednjih [x] godina.’;

- (c) prema potrebi upozorenje za pojedinačni proizvod o nereprezentativnosti prošlih podataka u skladu s točkom 15. ovog Priloga ili, prema potrebi, drugi razlozi u najviše 150 znakova napisani jednostavnim jezikom;

- (d) prema potrebi kratko objašnjenje troškova i naknada uključenih u izračun povijesnih prinosa ili isključenih iz njega. To se ne odnosi na UCITS-e ili AIF-ove bez ulaznih i izlaznih troškova. [Primjer opisnog objašnjenja:

„Prikazana je uspješnost nakon odbitka kontinuiranih troškova. Svi ulazni i izlazni troškovi isključeni su iz izračuna.’];

- (e) godina osnivanja fonda, dijela ili razreda dionica;

- (f) prema potrebi valuta u kojoj su izračunani povijesni prinosi.

10. Informacije ne iskazuju povijesne prinose koji se odnose na bilo koji dio tekuće kalendarske godine.

Upotreba referentne vrijednosti zajedno s povijesnim prinosima

11. Ako se u odjeljku pod naslovom „Kakav je ovo proizvod?” dokumenta s ključnim informacijama upućuje na referentnu vrijednost, u grafikonu se dodaje stupac u kojem se prikazuje uspješnost te referentne vrijednosti pored svakog stupca koji prikazuje povijesne prinose UCITS-a ili AIF-ova. To se odnosi na UCITS-e ili AIF-ove u kojima se prati referentna vrijednost i one kojima se upravlja na temelju referentne vrijednosti. Smatra se da se UCITS-om ili AIF-om upravlja na temelju referentne vrijednosti ako referentni indeks ima ulogu u upravljanju UCITS-om ili AIF-om, na primjer u sastavu portfelja i/ili mjerama povezanim s prinosima.

12. Kod UCITS-a ili AIF-ova koji nemaju podatke o povijesnim prinosima za zahtijevano razdoblje od pet ili 10 godina referentna vrijednost ne iskazuje se za godine u kojima UCITS ili AIF nije postojao.

13. Ako se UCITS-om ili AIF-om upravlja na temelju referentne vrijednosti iz točke 11. ovog Priloga, opisna objašnjenja iz točke 9. ovog Priloga dopunjuju se sljedećim podebljanim izjavama:

▼ **C5**

„Ovaj grafikon prikazuje uspješnost fonda u obliku postotnog gubitka ili dobiti po godini za posljednjih [] godina u odnosu na njegovu referentnu vrijednost.”

„Može vam pomoći procijeniti kako se fondom upravljalo u prošlosti i usporediti ga s njegovom referentnom vrijednosti.”

Prikaz stupčastoga grafikona

14. Stupčasti grafikon koji prikazuje povijesne prinose mora ispunjavati sljedeće kriterije:

- (a) skala osi Y stupčastoga grafikona mora biti linearna, a ne logaritamska;
- (b) skala mora biti prilagođena rasponu prikazanih stupaca i ne smije ih sažimati kako bi se kolebanja u prinosima teže razlikovala;
- (c) os X mora krenuti s razine uspješnosti od 0 %;
- (d) u svakom stupcu dodaje se natpis koji označuje ostvareni prinos u postotcima;
- (e) iznosi povijesnih prinosa zaokružuju se na jedno decimalno mjesto.

Učinak značajnih promjena i postupanje s njima

15. Ako u razdoblju koje je prikazano u stupčastom grafikonu iz točaka od 5. do 10. ovog Priloga dođe do značajne promjene ciljeva i investicijske politike UCITS-a ili AIF-a, i dalje se prikazuju povijesni prinosi UCITS-a ili AIF-a prije te značajne promjene.

16. Razdoblje prije značajne promjene iz točke 15. ovog Priloga označava se na stupčastom grafikonu s jasnim upozorenjem da je uspješnost ostvarena u okolnostima koje više ne vrijede.

Upotreba „simuliranih” podataka za povijesne prinose

17. U svim slučajevima u kojima se uspješnost simulira u skladu točkom 3. ovog Priloga na stupčastom grafikonu mora biti vidljivo navedeno da je uspješnost simulirana.

18. UCITS ili AIF koji mijenja pravni status, iako je i dalje osnovan u istoj državi članici, zadržava svoju evidenciju uspješnosti samo ako nadležna tijela te države članice utemeljeno procijene da promjena statusa ne bi utjecala na uspješnost UCITS-a ili AIF-a.

19. U slučaju pripajanja ili spajanja iz članka 2. stavka 1. točke (p) podtočaka i. i iii. Direktive 2009/65/EZ vodi se samo evidencija povijesnih prinosa UCITS-a preuzimatelja.

20. Točka 19. ovog Priloga primjenjuje se *mutatis mutandis* u slučaju pripajanja ili spajanja AIF-a.

▼ C5*Prikaz povijesnih prinosa napajajućih UCITS-a ili AIF-ova*

21. Prikaz povijesnih prinosa napajajućeg UCITS-a ili AIF-a odnosi se samo na napajajući UCITS ili AIF i ne odražava evidencije uspješnosti glavnog UCITS-a ili AIF-a.

22. Točka 21. ovog Priloga ne primjenjuje se ako:

- (a) napajajući UCITS ili AIF prikazuje povijesne prinose svojega glavnog UCITS-a ili AIF-a kao referentnu vrijednost; ili
- (b) napajajući fond uveden je kao napajajući UCITS ili AIF na datum koji je kasniji od datuma glavnog UCITS-a ili AIF-a i ako su ispunjeni uvjeti iz točke 3. ovog Priloga te ako je simulirana uspješnost prikazana za godine prije nego što je napajajući fond postojao na temelju povijesnih prinosa glavnog UCITS-a ili AIF-a; ili
- (c) ako postoji evidencija povijesnih prinosa napajajućeg UCITS-a prije datuma na koji je počeo poslovati kao napajajući fond, njegova evidencija zadržava se u stupčastom grafikonu za predmetne godine, uz značajnu promjenu označenu u skladu sa zahtjevima iz točke 16. ovog Priloga.

Prikaz povijesnih prinosa investicijskih osigurateljnih proizvoda povezanih s udjelima

23. Točke od 5. do 16. ovog Priloga primjenjuju se *mutatis mutandis* na investicijske osigurateljne proizvode povezane s udjelima. Prikaz mora biti u skladu s opisom učinka premije za biometrijski rizik ili troškovnog dijela premije za biometrijski rizik na prinos od ulaganja iz članka 2. stavka 4.